

Mabasa ya Atumiki

Kuyamba kwa nkhani

¹ Imwe aTeofiro, mubukhu langu lakuyamba ndidanemba bzentse bzomwe Jezu adayamba kucita na kupfundzisa, ² mpaka ntsiku yomwe adatengedwa kuyenda kudzulu, atamala kupfundzisa mwa Mzimu wa Mulungu kuna atumiki omwe adasankhula. ³ Atamala kubonera kwace, Jesu adawonekera kuna iwo ndipo adawapasa bzizindikiro bzizinji bzakusaya kugazidwa bzakuti akhana moyo. Adawonekera kuna iwo m'kati mwa ntsiku makumi manai acimbawauza bza Umambo bwa Mulungu. ⁴ Nthawe inango, pomwe akhadya nawo, adawauza kuti: “Lekani kucoka muJerusalema, tsono mudikhire cipiciro ca Baba wangu, comwe ndidakuuzani. ⁵ Pakuti Juwau adabatiza na madzi, tsono m'kati mwa ntsiku pan'gono imwe mun'dzabatizidwa na Mzimu Wakucena”.

Kukwira kwa Jezu kudzulu

⁶ Pamwepo omwe akhadatsonkhana adam'bvundza kuti: “Mbuya, ni nthawe ino yomwe mun'dzabwezera umambo kwa Ijirayeri?”

⁷ Iye adawatawira kuti: “Ni bzanu lini kudziwa nthawe ayai ntsiku zomwe Baba adakhazikisa mwa utongi bwace. ⁸ Tsono mun'dzatambira mphambvu pomwe Mzimu

Wakucena un'dzabuluka kuna imwe, ndipo mun'dzakhala mboni zangu muJerusalema, muJudeya mwentse na muSamaliya, mpaka kwa kumalizira kwa dziko”.

⁹ Atamala kulewa bzimwebzi, adatengedwa aciyenda kudzulu iwo alikuwona, ndipo m'tambo udam'mpsinkha acisaya kumuwona. ¹⁰ Ndipo iwo adakhala wacinyang'anisisa kudzulu pomwe iye akhakwira. Mwa cisututu patsogolo pawo padawoneka amuna awiri akhadabvala bzcena, ¹¹ ndipo adawauza kuti: “Amuna wa kuGalireya, thangwe ranyi mulikunyang'ana kudzulu? Jezu umweyu, omwe atengedwa pakati pa imwe aciyenda kudzulu, an'dzabwerera bzibodzi-bodzi ninga momwe mwamuwona alikuyenda kudzulu”.

Kusankhulidwa kwa Matiya

¹² Pamwepo iwo adabwerera kuJerusalema, kucokera kuphiri ra kucemerredwa na dzina lakuti dimba la Olivera, lomwe liri pafupi na mzinda, pa m'tantho wa kiometru ibodzi (1). ¹³ Pomwe adafika kumweko, adakwira mucipinda ca padzaulu comwe akhakhala. Adagumana Pedru, Juwau, Tiyago, Andereya, Filipi, Tomasi, Bartolomeu, Mateu, Tiyago mwana wa Alifeu, Simau wa gulu la aZerote* na Juda mwana wa Tiyago. ¹⁴ Wentsenewa akhambagumana acipemba pabodzi na akazi na Maliya, mai wa Jezu, ndipombo na abale wace.

* **1:13** AZerote: Likhali gulu la ajuda lomwe likhamenyana na atsamunda waciRoma.

15 Ntsiku zimwezo Pedru adaimirira pakati pa abale, (pakhana gulu lakukwanira dzana na makumi mawiri (120) ya wanthu) 16 ndipo adati: “Abale, bzikhafunika kuteweza Cakunemba comwe Mzimu wa Mulungu udalewa na mulomo wa Davidi, bza nkhani ya Judasi, omwe adakhala nyakutsogolera wale omwe adamanga Jezu. 17 Iye adalewengewa ninga m'bodzi wa ife ndipo akhacita mbali pa kutumikira kumweku”. 18 (Na mabaibai yomwe iye adatambira na kuphonyera Mulungu kwace, Juda adagula munda. Kumweko adagwa na msolo, thupi lace lidagwatika pakati, ndipo mautumbo yace yadakhuthuka. 19 Ndipo wentse wakukhala muJerusalema adadziwa bzimwebzi, mwakuti mucirewedwe cawo munda umweyu adayamba kuucemera Akelidama, ndiko kulewa kuti: Munda wa Mulopa).

20 Pedro adapitiriza kulewa kuti: “Thangwe bzi-danembedwa mubukhu la Masalimo kuti:

“ ‘Nyumba yace ikhale matere,
ndipo paleke kuwoneka, wakuikhala’ †.

Pomwe:

“ ‘Winango apite pa mbuto yace’ ‡.

21 Na tenepo, bzin'funika kuti tisankhule mwamuna m'bodzi omwe akhali nafe nthawe yentse yomwe Mbuya Jezu adakhala nafe, 22 kuyambira pa ubatizo bwa Juwau mpaka ntsiku yomwe Jezu adatengedwa pakati pathu aciyenda kudzulu.

† 1:20 Mas 69:25 ‡ 1:20 Mbuto yace: MuciGiriki ambati: “Ubixopi bwace”. Ni kulewa kuti winango acite basa lace la m'busa. Mas 109:8

Bzin'funika kuti m'bodzi wa iwo akhale mboni na ife ya kumuka kwace”.

²³ Pamwepo adaguma madzina ya wanthu awiri: Zuze akhacemerewa Barasaba, acidzi-wikambo ninga Justo, na Matiya. ²⁴ Patsogolo pace adapemba aciti: “Mbuya, Imwe mun'dziwa m'tima wa wentse. Tiratizeni nguponi pa awiriwa omwe mwasankhula ²⁵ kuti aphate basa la kutu-mikiralo lomwe Judasi adaleka, aciyenda kumbuto yomwe akhathemera”. ²⁶ Ndipo adacita vima-vima, kuvimako kudagwera Matiya. Tenepoyo iye adathimizira pa atumiki wa Jesu khumi na m'bodzi (11).

2

Kubwera kwa Mzimu Wakucena

¹ Pomwe ntsiku ya Pentekoxte idafika, akhadatsonkhana wentse pa mbuto ibodzi. ² Mwacisututu, kudzulu kudabveka muwira ninga condzi ca mphambvu kwene-kwene, ndipo cidadzaza nyumba yentse yomwe iwo akhadakhala. ³ Ndipo adawona bzinthu ninga cirambi-lambi bзомwe bзidamwazana ninga malirime ya moto, bзicikakhala padzulu pa m'bodzi na m'bodzi wa iwo. ⁴ Wentse adadzala na Mzimu Wakucena ndipo adayamba kulewa-lewa bzilewedwe bzinango, malingana na momwe Mzimu udawalewesa.

⁵ MuJerusalema mukhana aJuda wakugopa Mulungu, wakucokera ku madziko yentse ya pantsi. ⁶ Pomwe adabva muwira, adakhoncezana gulu likulu lomwe lidamalidwa ndzeru, thangwe m'bodzi na m'bodzi akhawabva alikulewa

cirewedwe ca iwo. ⁷ Mwakudabwa na kumalidwa ndzeru, iwo akhambabvundzana aciti: “Onani, wanthu wentse omwe alikulewa-lewawa ni wa kuGalireya lini kodi? ⁸ Tsono m'bodzi na m'bodzi wa ife tirikuwabva tani mucirewedwe cathu? ⁹ Ife ndife aParti, aMedi na aErami, wakukhala kuMesopotamiya, kuJudeya, kuKapadosiya, kuPonto, kuAziya, ¹⁰ kuFirijiya, kuPamfiriya, kuIjipito na mbali za kuLibiya pafupi na kuSireni, alendo wakucokera kuRoma, ¹¹ napo aJuda na wakatendeuka mu cijuda, aKerete na a Arabu. Tsono tawabva tani alikulewa bza bzidabwiso bzukulu bza Mulungu mu cirewedwe cathu?” ¹² Ndipo wentse adadabwa na kumalidwa ndzeru, akhambabvundzana wina na mwandzace aciti: “Bzimwebzi bzinilewany?”

¹³ Tsono, winango akhawasinjirira, acimbatu: “Iwo aledzera na vinyu”.

Mafala ya Pedru

¹⁴ Pamwepo Pedru adaimirira pabodzi na Atumiki anango khumi na m'bodzi (11) ndipo mwa kukuwa adawauza kuti: “Amuna wa muJudeya na mwentse omwe mun'khala muJerusalema, lekani ndikufokotozereni bzimwebzi! Tetekerani bwino: ¹⁵ Amunawa alibe kuledzera, ninga momwe imwe mun'kumbukira. Yakali macibese nthawe zipfemba!” ¹⁶ Tsono bзомwe bzirikucitik-abzi ndibzo bzidalewedwa na m'polofita Jowere kuti:

¹⁷ “Mulungu adati: Ntsiku zakumalizira, nin'dzathulurira Mzimu wangu pa mbumba yentse.

Wana wanu wacimuna na wacikazi an'dzacita
cipolofita,

matswaka an'dzawona maso-mphenya,
ndipo nkhalamba zin'dzalota.

¹⁸ Napo kwa anyagrinya wangu wacimuna
na anyagirinya wacikazi

nin'dzathululira Mzimu wangu pantsiku
zimwezo
ndipo iwo an'dzacita cipolofita.

¹⁹ Nin'dzawonesa bzidabwiso
padzulu, kudzulu

na bzizindikiro pantsi pa dziko:

Mulopa, moto na mitambo ya utsi.

²⁰ Dzuwa lin'dzasanduka m'dima
ndipo mwezi un'dzasaduka mulopa,

ikanati kufika ntsiku ikulu
ndipo yaulemerero ya Mbuya.

²¹ Ndipo wentse omwe an'dzacemera
dzina la Mbuya an'dzapulumuka!' ”*

²² “Amuna wa kuJirayeri, tetekerani mafalaya:
Jezu wa kuNazareta mamuna wakutsimikizidwa
na Mulungu patsogolo pa imwe kudzera mwa
bzidabwiso, bzilatizo na bzizindikiro bzomwe
Mulungu adacita kudzera mwa Iye pakati
pa imwe, ninga cadidi imwe mun'dziwa.

²³ Munthu umweyu mudam'pasidwa na
cakulinga cakutalidwa ndipo mwakudziwika kale
na Mulungu. Imwepo mwakuthandizidwa na
wanthu wakuipa mudam'khomeera pam'tanda
mucimupha. ²⁴ Tsono Mulungu adamulamusa
kwa wakufa, mwa kum'tsudzula mubzakuwawa

* **2:21** Jow 2:28-32

bza infa, thangwe bzikhakwanisika lini kuti infayo im'mangirire. ²⁵ Thangwe Davidi adalewa bza Iye aciti:

“ Ine nthawe zentse ndikhawona Mbuya patso-golo pangu.

Thangwe Iye ali kuboko langu ladidi,
kuti ine ndireke kutekenyesedwa.

²⁶ Ndipopo m'tima wangu
udakondwera ndipo ndidalewa mwakup-fatsa.

Ndipombo thupi langu lin'dzapuma mucidikhiro,
²⁷ thangwe un'dzandisiya lini munthutu†,
napo kudzabvuma kuti Wakucena wako adz-abvunde.

²⁸ Iwe wandidziwisa njira za moyo ndipo
un'dzandidzaza na mfatso patsogolo pako' †‡.

²⁹ Pedru adalewa pomwe kuti: “Abale, lekani ndikuuzeni padeca kuti kholo m'kulu Davidi adafa acikapendesedwa ndipo nthutu yace iri pakati pa ife mpaka ntsiku ya lero. ³⁰ Tsono iye akhali m'polofita ndipo akhadziwa kuti Mulungu adamupicira mwa kulumbira kuti an'dzaikha m'bodzi wa dzindza lace pa m'pando wa umambo wace. ³¹ Iye pakudziwa kale bzimwebzi, adalewa bza kumuka kwa Krixtu, omwe alibe kusiyidwa kuinfa napo thupi lace kubvunda. ³² Mulungu adalamusa kwa wakufa Jesu umweyo, ndipo tentsene ife ndife mboni za nkhani imweyi. ³³ Ndipo adakwizidwa kuboko ladidi la Mulungu, Iye adatambira Mzimu Wakucena wakupiciridwa

† **2:27** Munthutu: MuciGiriki alikulewa kuti gwindza. ‡ **2:28** Mas 16:8-11

na Baba, ndipo adathulula bзомwe imwepo tsapano mulikuwona na kubva. ³⁴ Thangwe Davidi alibe kukwira kudzulu, tsono iye adafotokoza kuti:

“Mbuya Mulungu adalewa kuna Mbuya wangu kuti: Khala kuboko langu lamadidi ³⁵ mpaka ine ndiikhe anyamadulanthaka wako ninga cakupondera minyendo yako’Š.

³⁶ “Na tenepo, mbumba yentse ya Ijirayeri idziwisise kuti Jezu umweyo omwe imwepo mudakhomerera pantanda, Mulungu adamucita Mbuya na Krixtu”^{**}.

Wakuyamba kutendeuka

³⁷ Pomwe iwo adabva bзіmwebzo, mitima yawo idaneseke ndipo adabvundza Pedru na atumiki anango kuti: “Abale, ticite ciyani?” ³⁸ Pedru adatawira kuti: “Bwekani ndipo m’bodzi na m’bodzi wa imwe abatizidwe mu dzina la Jezu Krixtu kuti mulekereredwe kuphonyera Mulungu kwanu, ndipo mun’dzatambira mphatso Mzimu wa Mulungu. ³⁹ Pakuti cipiciro ni ca imwe, wana wanu na wentse omwe ali kutali ndipo ni ca wentse omwe Mbuya, Mulungu wathu, an’cemera”. ⁴⁰ Na mafala yanango mazinji akhambawacenjeza na kungingimira aciti: “Bzipulumuseni pa m’badwe wakuipa uno!” ⁴¹ Omwe adatawira fala adabatizidwa, ndipo ntsiku imweyo mbogo idathimizirika na wanthu bzulu bzitatu (3:000).

Š 2:35 Mas 110:1 ^{**} 2:36 Krixtu: MuciHeberi ni Mesiya, bзомwe ni kulewa kuti wakudzozedwa.

Kuphatana kwa akrixtau

⁴² Iwo akhambabzipereka kucipfundziso ca atumiki na mukuphatana, mukugawana pau na m'mapembo. ⁴³ Wentse wakhadadzala na mantha, ndipo bzipidabwiso bzipinji na bzilatizo bziphacitidwa na atumiki. ⁴⁴ Wentse omwe akhakhulupirira akhakhala wakuphatana ndipo bzipentse bzipomwe akhanabzo bziphali bzipawo pabodzi. ⁴⁵ Akhagulisira mbuto zawo na bzipinthu bzipawo, akhagawira m'bodzi na m'bodzi malingana na bzipomwe akhasaya. ⁴⁶ Ntsiku zentse akhambagumana paNyumba ya Mulungu, acimbagawana pau munyumba zawo, ndipo wentse acimbadyera pabodzi mwa kupfatsa na mitima yakubzipesesa, ⁴⁷ acimbatumbiza Mulungu mwa kukomeredwa m'tima na mbumba yentse. Ndipo ntsiku zentse Mbuya akhawathimizirira anango omwe akhambapulumusidwa.

3

Kupozedwa kwa bundukutu

¹ Ntsiku ibodzi Pedru na Juwau akhakhwira kuyenda paNyumba ya Mulungu Panthawe ya mpembo wa nthawe zitatatu za kumaulo. ² Pakhana munthu m'bodzi akhali bundukutu mwa cibadwire omwe akhanyamulidwa ntsiku zentse acimbamuikha pa msuwo wa litsito la nyumba ya Mulungu omwe ukhacemerredwa Msuwo Wakudeka, kuti akumbire bzipinthu kuna omwe akhapita. ³ Iye pomwe adawona Pedru na Juwau akhayenda kukapita paNyumba ya Mulungu, adawakumbira bzipinthu. ⁴ Pedru

na Juwau adamunyang'anisisa, ndipo Pedru adati: “Tinyang'anel!” ⁵ Ndipo adawanyang'ana na cheru, acidikhira kuti antambira cinthu kuna iwo. ⁶ Pamwepo Pedru adalewa kuti: “Parata ayai oro ndiribe, tsono comwe ndinaco, cimweco nin'kupasa. Mudzina la Jezu Krixtu wa kuNazareta, famba”. ⁷ Adam'phata boko lamadidi, acimuthandiza kuimirira, ndipo pamwepo-letu minyendo yace na mbzugudu zace bzidalimbisidwa. ⁸ Ndipo adamoga aciimirira adayamba kufamba. Patsogolo pace adapita nawo pabodzi munyumba ya Mulungu, acifamba, acimoga na kutumbiza Mulungu. ⁹ Pomwe mbumba yentse idamuwona acifamba na kutumbiza Mulungu, ¹⁰ idazindikira kuti akhali mwamuna ule akhambakhala acikumbira pamsuwo wakucemerredwa Kudeka wa nyumba ya Mulungu. Ndipo wentse adamalidwa ndzeru acidabwa kwene-kwene na bzomwe bzidam'citikira.

Upalidzi wa Pedru munyumba ya Mulungu

¹¹ Pomwe iye adaphatirira Pedru na Juwau, mbumba yentse idadabwisidwa ndipo idathamanga mpaka kuna iwo, pambuto ikhacemerredwa Maseca ya Solomoni. ¹² Pedru pakuwona bzimwebzi adati: “Ajirayeri, thangwe ranyi mulikudabwisika na bzimwebzi? Thangwe ranyi mulikutinyang'ana, ninga kuti tacitisa munthuyu afambe mwa mphambvu zathu ayai mwa kupemba kwathu?” ¹³ Mulungu wa Abrahamu, Izaki na Jakobo, Mulungu wa makolo yathu, adapasa mbiri wakutumikira wace Jezu, omwe imwe mudam'pereka kuti aphedwe ndipo

mudamulamba patsogolo pa Pirato, napo iye akhadakumbuka kuti amulekere. ¹⁴ Imwe mudamulamba Jezu omwe ni Wakupambulidwa, Wakulungama ndipo mudakumbira kuti alekeredwe nyakupha. ¹⁵ Imwepo mudapha wakupasa moyo, tsono Mulungu adam'lamusa kwa wakufa. Ndipo ife ndife mboni za bzimwebzi. ¹⁶ Ndipo kukhulupirira mu dzina la Jezu, dzinalo ndilo lalimbisa mamunayu omwe imwe mulikuwona ndipo mumbamudziwa. Cikhulupiro comwe cabwera kucokera mwa Jezu ndico camuciza umweyu, ninga momwe mwentse mulikumuwoneramu.

¹⁷ “Tsapano, abale, ine nin'dziwa kuti imwe mwabzicita mwakusaya kundziwa, angakhale atsogoleri wanu. ¹⁸ Tsono ni tenepoyo momwe Mulungu adateweza bzomwe akhadalewa kale kucokera kwa apolofita wentse, acilewa kuti Krixtu wace an'dzabonera. ¹⁹ Ndipo bwekani mubwerere kuna Mulungu, kuti bzakuphonyera Mulungu bzanu bzcosedwe, ²⁰ kuti zibwere nthawe zakupuma kwa Mbuya, ndipo iye atumize Krixtu omwe adalatidwa kale, omwe ni Jezu. ²¹ Bzin'funika kuti Iye akhale kudzulu mpaka nthawe yomwe Mulungu an'dzakondza pomwe bzinthu bzetse, ninga momwe adalewera kale kucokera mwa apolofita wace wakucena. ²² Pakuti Mozeji adalewa aciti: ‘Mbuya Mulungu an'dzakulamusirani m'polofita m'bodzi ninga ine pakati pa abale wanu. Mudzamubvere pa bzentse bzomwe an'dzakuuzani. ²³ Omwe an'dzaleka kubvera m'polofita umweyo, an'dzacosedwa

pakati pa mbumba yace’*.

²⁴ “Ndipo apolofita wentse, kuyambira Samueli kuyenda kutsogolo, adalewa ndipo adaguma bza ntsiku zimwezi. ²⁵ Ndipo imwe ndimwe anyautaka wa apolofita na wa cipangano comwe Mulungu adacita na makolo yanu. Iye adauza Abrahamu kuti: ‘Kucokera ku dzindza lako mbumba zentse za pantsi zin'dzadalisidwa’†. ²⁶ Mulungu atalamusa Wakutumikira wace, cakuyamba adamutumiza kuna imwe kuti akudaliseni, mwakubweza mbodzi na mbodzi mubzakuipa bzace”.

4

Kumangidwa kwa Pedru na Juwau

¹ Ndipo Pedru na Juwau pomwe akhalewa-lewa na mbumba, padafika anyantsembe, m'kulu wa alindiri wa paNyumba ya Mulungu na gulu la aSaduki. ² Iwo adakalipa thangwe atumiki akhapfundzisa mbumba acimbalewa bza kumuka kwa wakufa mwa Jezu. ³ Ndipo adamanga Pedru na Juwau, aciwaikha mkawoko mpaka mangwana yace, thangwe kukhadoka. ⁴ Tsono azinji omwe adabva mafala adakhulupirira, ndipo mbogo ya wanthu omwe adakhulupirira idathimizirika kufikira pafupi-fupi bzulu bzixanu (5:000).

Pedru na Juwau pa mphala

⁵ Mangwana yace, atongi, akulu-akulu na amisiri wa M'temo adatsonkhana muJerusalema. ⁶ Pamwepo pakhana Anazi, m'kulu wa anyantsembe, Kaifasi, Juwau, Alixande na wentse

* **3:23** Deu 18:15, 18-19. † **3:25** Jen 12:3, 22:18, 27:4, 28:14

omwe akhali abale wa m'kulu wa anyantsembe.

⁷ Adacemeresa Pedru na Juwau patsogolo pawo aciwabvundza kuti: “Na mphambvu iponi ayai mudzina la yani lomwe mwacita bzimwebzi?”

⁸ Pamwepo Pedru, mwakudzazidwa na Mzimu wa Mulungu, adawauza kuti: “Atongi na akulu-akulu wa mbumba! ⁹ Lero tirikubvundzidwa thangwe la cabwino comwe cacitidwa kwa mwamuna wakudwala, ndipo na momwe wapoledwera.

¹⁰ Tsapano imwe mwentse na mbumba ya Ijirayeri, dziwani kuti mudzina la Jezu Krixtu wa kuNazareta, omwe imwe mudakhomerera pam'tanda, omwe Mulungu adalamusa kwa wakufa, kudzera mudzina lace mwamuna omwe ali patsogolo panuyu wapoledwa. ¹¹ Jezu umweyo ni:

“ Mwala omwe imwe, wakumanga,
mudaulamba, udadzasanduka mwala waku-
funika wa pagonyo*.”

¹² Ndipo mulibe cipulumuso mwa winango ali yentse, thangwe pantsi na kudzaulu palibe dzina linango lin'perekedwa kuna wanthu lomwe tin'funika kupulumuka nalo”. ¹³ Pakuwona kulimba m'tima kwa Pedru na Juwau, ndipo pakuzindikira kuti wanthuwo akhali wanthumbo tenetepo, wakusaya kupfundza, adadabwisidwa ndipo adazindikira kuti iwo akhadakhala na Jezu.

¹⁴ Tsono iwo pakuwona mwamuna omwe adacirisidwa ule alipabodzi na Pedru na Juwau, adasaya cinthu cakuwanamizira. ¹⁵ Na tenepoyo, adalewa kuti awacose Pamphala ikulu†,

* **4:11** Mas 118:22 † **4:15** Pamphala: MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

ndipo adayamba kucezerana okha, ¹⁶ acimbati: “Wanthuwa tiniwacita ciyani? Pakuti wentse omwe an'khala muJerusalema an'dziwa kuti iwo adacita cidabwiso cakuwoneka cakuti tin'kwanisa lini kugaza. ¹⁷ Tsono, kuti paleke kuwoneka kumwaza pomwe nkhaniyi kuna mbumba, bzin'funika kuti tiwagosve aleke kuuza pomwe winango bza dzina limweli”.

¹⁸ Pamwepo adawacemera aciwauza kuti aleke kulewa napang'onopo ayai kupfunzisa mudzina la Jesu. ¹⁹ Tsono Pedru na Juwau adawatawira aciti: “Bzitongeseni mwekha kodi ni bzakulungama patsogolo pa Mulungu kubvera imwe wanthu kuposa Mulungu. ²⁰ Pakuti tingaleke lini kulewa bzmowe tawona na kubva”.

²¹ Ndipo atamala kuwagosva pomwe, iwo adawaleka aciyenda. Alibe kuwona njira ya kuwapasira nyathwa, sabwa mbumba yentse ikhapasa mbiri Mulungu na bzmowe bzidacitika.

²² Pakuti mwamuna omwe adacirisidwa mwakudabwisayo akhana magole yakupitirira makumi manai.

Mpembo wa akrixtau wakuyamba

²³ Pomwe adatsudzuliwa Pedru na Juwau, adabwerera kuna andzawo ndipo adawafokotozera bzentse bzmowe adauzidwa na akulu wa anyantsembe na akulu-akulu. ²⁴ Pakubva bzimwebzi, wentse pabodzi adayamba kutumbiza Mulungu, acimbati: “Mbuya Mulungu, imwe mudalenga kudzulu, pantsi, nyandza na bzentse bzmowe bziri m'mwemo!” ²⁵ Imwe, kudzera mwa Mzimu Wakucena, mudalewa na mulomo wa wakutumikira wanu baba wathu Davidi kuti:

“Thangwe ranyi yan'kalipa madziko,
 ndipo mbumba zimbatala bzinthu bzapezi?
²⁶ Azimambo wa dziko la pantsi ambamukira,
 ndipo atongi ambkoncezana
 kuti asandukire Mbuya
 ndipo sadusire wakudzozedwa wace[‡].”

²⁷ Cadidi, Herodi na Pontsiyu Pirato adakoncezana na omwe ni aJuda lini na mbumba ya Ijirayeri mum'zinda muno, kuti acite cakuipa kuna Wakutumikira wanu Wakupambulidwa Jezu, omwe mudadzoza kuti akhale Mesiya.

²⁸ Adacita bзомwe mphambvu yanu na cakulinga canu bzikhadatsimikiza kale kuti bzcitike.

²⁹ Tsapano, Mbuya, nyang'anani kugosva kwawo ndipo alimbiseni anyagrinya wanu kuti apalidze mafala yanu mwakulimba m'tima.

³⁰ Futhulani boko lanu kuti lipolese na kucita bzikindikiro na bzikidabwiso kudzera mudzina la Jezu, Wakutumikira wanu wakupambulidwa”.

³¹ Ndipo atamala kupemba, mbuto yomwe akhadagumaniranayo idatekenyeka. Wentse adadzazidwa na Mzimu Wakucena ndipo akhapalidza mwakulimba m'tima mafala ya Mulungu.

Kuphatana kwa akrixtau

³² Pa mthithi wa omwe adakhulupirira, ndzeru yawo ikhali ibodzi na m'tima ubodzi. Palibe omwe akhati cinthu centse comwe anaco ni cace yekha, tsono bzentse bзомwe akhanabzo akhambapasana. ³³ Na mphambvu zikulu atumiki akhambapitiriza kupereka umboni

[‡] 4:26 Mas 2:1; Mas 2:2

wa kumuka kwa Mbuya Jezu, ndipo nkhombo zikulu zikhali pakati pawo wentse. ³⁴ Kukhalibe munthu wakusaya pakati pawo, thangwe omwe akhana minda ayai nyumba akhambagulisa, acibweresa kobiri yakugulisayo, ³⁵ ndipo akhaiyikha paminyendo ya atumiki, omwe akhambawagawira malingana na kusaya kwawo m'bodzi na mbodzi.

³⁶ Zuze wa kuXipre wa dzindza la aLevi, omwe atumiki adapasa dzina lakuti Barnabe: “Lomwe linilewa kuti wakulimbikisa”, ³⁷ adagulisa munda omwe akhanawo, adabweresa kobiri ndipo adaziyyikha paminyendo ya atumiki.

5

Anania na Safira

¹ Ndipo, mwamuna m'bodzi omwe akhace-meredwa Ananiya, na mkazi wace Safira, adagulisambo mbuto yace. ² Tsono mwakubverana na mkazi wace, adapambula mbali inango ya kobiri, ndipo adatenga zakusala zire acikaziyyikha pa minyendo ya atumiki.

³ Pamwepo Pedru adam'bvundza kuti: “Ananiya, wabvumiza tani Sathani kuti adzaze m'tima wako mpaka iwe kunamiza Mzimu Wakucena, wapambula mbali ya kobiri zomwe watambira za mbuto yako? ⁴ Iyo ikhali lini yako? Tsono, watamala kugulisa, kobiri zikhali lini zako? Ni ciyani cakupasa kukumbuka kucita bzimwebzi? Iwepo ulibe kunamiza wanthu, koma Mulungu”. ⁵ Ananiya pomwe adabva bzimwebzi, adagwa acifa. Wentse omwe adabva

bzomwe bzidacitika, adakhala na mantha kwene-kwene. ⁶ Pamwepo masvaka yadabwera, adazengezera nguwo citanda, adayenda naco kunja acikapendesa. ⁷ Zatapita pafupi-fupi nthawe zitatu, mwakusaya kudziwa kuti ni ciyani cikhadacitika, mkazi wace adapita. ⁸ Pedru adam'bvundza kuti: “Ndiuze, kodi kobiri yomwe mudagulisa munda ntsengwa yace njimweyi?” Iye adatawira kuti: “Inde, njimweyi”. ⁹ Pedru adalewa kuti: “Thangwe ranyi imwepo mwabverana kuti munamize Mzimu wa Mbuya? Wona! Ndzayo za wakukapendesa mamuna wako ziri pam'suwo, ndipo iwo an'kakupendesambo”. ¹⁰ Nthawe imweyo letu, iye adagwa acifa paminyendo pace. Pamwepo masvaka yale yadapita ndipo atamuwona wakufa, adamutenga acikampendesa pambali pamamuna wace. ¹¹ Ndipo gereja yentse na wentse omwe adabva bzomwe bzidacitikabzo, adakhala na mantha kwene-kwene.

Bzidabwiso bza atumiki

¹² Ndipo atumiki akhambacita bzizindikiro na bzidabwiso bzizinji pakati pa mbumba. Wentse omwe adakhulupirira akhambagumanirana mu Maseca ya Solomoni. ¹³ Tsono pa omwe alibe kukhulupirira palibe omwe akhalimba m'tima kuti akoncezane nawo, napo mbumba ikhawasimba. ¹⁴ Ndipo m'thithi wa wakukhulupirira ukhakula-kula, amuna ngakhale akazi, akhambathimiziridwa kuna Mbuya, ¹⁵ mwakuti mbumbayo idafika pa kumbabweresa atenda muzinjira icimbawaikha

pa macira na pamphasa, kuti nkhasa cibvuli-bvuli ca Pedru pakupita cifikire anango wa iwo. ¹⁶ Ikhambabwerambo mithithi ya mumizinda ya pafupi na Jerusalema, acimbabweresa atenda na omwe akhambaboneresedwa na mizimu yakuipa ndipo wentse akhapolesedwa.

Kufambiridwa m'mbuyo kwa atumiki

¹⁷ Pamwepo, mkulu wa anyantsembe na andzace wentse, wa gulu la aSaduki, adakhala na njiru. ¹⁸ Ndipopo, adamanga atumiki aciwaikha m'kawoko ya wanthu wentse. ¹⁹ Tsono pakati pa usiku, anju wa Mbuya adafungula misuwo ya m'kawoko, aciwacosa kunja ndipo adati: ²⁰ “Ndokoni paNyumba ya Mulungu ndipo mukauze mbumba mafala yentse ya Moyo upsa uno”. ²¹ Atamala kubva bzimwebzi, pomwe kukhacena, iwo adayenda paNyumba ya Mulungu ndipo adayamba kupfundzisa.

Pomwe adafika mkulu wa anyantsembe na andzace, adacemera Gulu likulu la* alangizi omwe ni akulu-akulu wa alJirayeri, ndipo adalewa kuti atumiki akatengedwe kukawoko. ²² Tsono, pomwe alindiri adafika kukawoko alibe kukawagumana. Na tenepo, adabwerera acifokotoza kuti: ²³ “Tagumana kawoko idafungidwa na ukhocereri bwentse, na alindiri mumisuwo. Tsono, pomwe tafungula mukhalibe wanthu”. ²⁴ Pakubva bzimwebzi, m'kulu wa alindiri wa nyumba ya Mulungu na akulu wa anyantsembe adamalidwa ndzeru, na kukumbukira kuti ni ciyani cacitika.

* **5:21** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

²⁵ Nthawe imweyo padafika munthu aciti: “Nandi imwe, amuna omwe mudaikha mkawoko ali paNyumba ya Mulungu alikupfundzisa mbumba”. ²⁶ Pamwepo, m’kulu wa alindiri adayenda kumweko na alindiri, acibweresa atumiki mwakusaya kuwacita ciwembo, thangwe akhagopa kuti mbumba ingawabome na minyala.

²⁷ Ndipo atawatenga atumiki, adawawonesa ku Gulu likulu la alangizi,[†] kuti abvundzidwe na mkulu wa anyantsembe, ²⁸ aciwauza kuti: “Tidakuuzani mwakutsimikiza kuti muleke kupfundzisa na dzina limweri. Tsono, imwepo mwadzaza Jerusalema na bzakupfundzisa bzanu ndipo mun’funa kuti tikhale na thangwe la mulo pa wa mwamunayo”.

²⁹ Pedru na atumiki anango adatawira kuti: “Bzin’funika kubvera Mulungu kuposa wanthu! ³⁰ Mulungu wa makolo yathu adalamusa Jesu, omwe imwe mudam’manika pam’tanda mucimupha. ³¹ Mulungu adam’kuza acimuikha kuboko lace ladidi ninga M’tsogoleri na Mpulumusi, kuti apase Ijirayeri mpata wa kubweka na kulekereredwa bzakuphonyera Mulungu. ³² Ife ndife mboni za bzentsenebzi napombo Mzimu Wakucena, omwe Mulungu adapasa omwe animubvera”.

³³ Pakubva bzimwebzi, iwo adakalipa kwene-kwene ndipo akhafuna kuwapha. ³⁴ Tsono m’bodzi wa gulu la afalizi an’cemeredwa Gamaliere, misiri wa M’temo, wakulemekezedwa na mbumba yentse, adaimirira pakati pa gululo

[†] 5:27 MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

ndipo adakumbira kuti atumikiwo acosedwe mwa nthawe ing'ono-ng'ono. ³⁵ Pamwepo adawauza kuti: “Aljirayeri, kumbukani mwa cheru bzmwe mun'funa kucita kwa amunawa. ³⁶ Thangwe ntsiku zapita m'mbuyomu, adawoneka Teuda, acilewa kuti ndiyembo ndipo pafupi-fupi madzana makumi manai yadaphatana na iye. Iye adaphedwa, ateweri wace wentse adabalalika ndipo alibe kucita cinthu. ³⁷ Pambuyo pa iye, muntsiku za kanembera, adabwera Juda, wa kuGalireya acitenga wanthu azinji. Iye adaphedwambo, ndipo atewereri wace wentse adabalarisidwa. ³⁸ Tsapano ine nin'kuyeruzani kuti: Lekani kuwacita cakuipa, alekeni ayende amunawa. Pakuti penu cakulinga ayai mabasa yawo ni bzakucokera kwa wanthu, bzin'dzamala. ³⁹ Tsono penu ni bzakucokera kwa Mulungu, imwepo mun'dzakwanisa lini kuwaletsa, mun'dzakhala ninga mulikumenyana na Mulungu”.

⁴⁰ Iwo adabvuma bzmwe adalewa Gamaliere. Adacemera atumiki aciwamenya na nthema. Pat-sogolo pace adawauza kuti aleke kulewa dzina la Jezu ndipo adawalekera aciyenda. ⁴¹ Ndipo atumiki adacoka mwakupfatsa pakati pa Gulu likulu la alangizi lire‡, thangwe lakuti adayesedwa wakuthemera kunyozedwa thangwe la Dzina la Jezu. ⁴² Ntsiku zentse, akhaleka lini kupfundzisa na kupalidza paNyumba ya Mulungu na m'nyumba zawo, kuti Jezu ndiye Krixtu§.

‡ 5:41 MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo. § 5:42 Krixtu mucigiriki, Mesiya muciheberi: Bzentsenebzi ni kulewa kuti wakudzozedwa.

6

Kuikhidwa kwa adiyakoni

¹ Ntsiku zomwe zire, mbogo ya ateweri ikhathimizirika. Ndipo pakati pa aJuda wa cirewedwe ca ciGiriki padabveka kudandaulira aJuda wa cirewedwe ca ciHeberi, thangwe amansiwa wawo akhayebwewa pakugawa cakudya ntsiku na ntsiku. ² Pamwepo Atumiki khumi na awiri adatsonkhanisa m'thithi wa ateweri ndipo adati: “Ni bzabwino lini kuti tisiye Fala la Mulungu ticikatumikira pakudyera. ³ Abale, sankhulani amuna anomwe pakati pa imwe wakusimbidwa, wakudzala na Mzimu Wakucena na udziwi, tiwapase basa limweri, ⁴ tsono ife tibzipereke pa kupemba na kupalidza mafala”. ⁵ Mafala yamweyale yadakomera wentse. Na tenepo adasankhula Sitefani, mwamuna wakudzala cikhulupiriro na Mzimu Wakucena, napombo Filipi, Prokoro, Nikanori, Timoni, Parimena na Nikolau wa kuAntiyokiya, wakutendeuka mu ciJuda. ⁶ Ndipo wanthuwo adawawonesa kwa atumiki, omwe adawacitira m'pembo aciwaikha manja. ⁷ Ndipo fala la Mulungu likhamwazikira. Mbogo ya ateweri ikhathimizirika kwene-kwene muJerusalema. Napombo mbogo ikulu ya anyantsembe akhabvera cikhulupiriro ca akrixtau.

Kumangidwa kwa Sitefani

⁸ Sitefani, mwamuna wakudzazidwa na nkhombo na mphambvu za Mulungu, akhacita bzidabwiso bzikulu na bzilatizo pakati pa mbumba. ⁹ Tsono, padawoneka anango omwe

akhali wa nyumba ya mapembo yakucemerredwa ya Wakutsudzulidwa, ya aJuda wa kuSireni na kuAlexandriya napombo wa cigawo ca Sirisiya na ca Aziya. Wanthu amwewa adayamba kucita makani na Sitefani. ¹⁰ Tsono alibe kukwanisa kumugaza, thangwe la udziwi na Mzimu Wakucena omwe ukhamulewesa.

¹¹ Pamwepo adagula wanthu winango kuti alewe aciti: “Tidabva Sitefani acimbalewa mafala yakunyoza Mozeji na Mulungu”. ¹² Na bzimwebzo adanyosa mbumba, akulu-akulu na amisiri wa M'temo. Ndipo adaphata Sitefani aciyenda naye kwa Gulu likulu la alangizi*. ¹³ Kumweko adawonesa mboni zakunama zikhambalewa kuti: “Mwamunayu ambanyoza Nyumba Yakucena ya Mulungu na M'temo wa Mozeji. ¹⁴ Thangwe tidamubva iye acimbalewa kuti Jezu wa kuNazaretayo an'dzapfudza Nyumba ya Mulungu ino ndipo an'dzacinja miyambo yomwe Mozeji adatisiyira”. ¹⁵ Ndipo wentse omwe akhadakhala pa Gulu likulu la alangizi† adanyang'anisisa Sitefani adawona nkhope yace ikhadalingana na nkhope ya anju.

7

Kufotokoza kwa Sitefani

¹ Ndipo mkulu wa anyantsembe adabvundza Stefani kuti: “Kodi ni cadidi bzikulewedwabzi?”

² Iye adatawira kuti: “Abale na azibaba, nditetekereni! Mulungu wa ulemerero adawonekera kuna Abrahamu baba wathu,

* **6:12** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo. † **6:15** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

pomwe akhali kuMesopotamiya, akanati kukhala kuHarani ndipo adamuza kuti: ³ ‘Coka kudziko lako pakati pa abale wako, ndipo ndoko kudziko lomwe ine nin'dzakulatiza*’.

⁴ “Pamwepo iye adacoka kudziko la aKalideya ndipo adakakhala kuHarani. Baba wace atafa, Mulungu adam'bweresa kudziko lino, lomwe mulikukhala tsapano. ⁵ Mulungu alibe kumupasa utaka pano, ngakhale mbuto ya ndzayo ibodzi ya mwendo. Tsono adalumbirira kudzapereka dzikolo kwa iye ndipo patsogolo pace kwa dzindza lace, napo iye akhalibe wana nthawe imweire. ⁶ Ndipo Mulungu adamuza tenepa: ‘Dzindza lako lin'dzakhala anyakudza mudziko la wene, ndipo an'dzacididwa anyagrinya acidzaboneressedwa m'kati mwa magole madzana manai (400). ⁷ Tsono ine nin'dzapasa nyathwa dziko lomwe an'dzatumikira ninga anyagrinya, patsogolo pace an'dzacoka m'mwemo ndipo an'dzandipemba pa mbuto ino†’.

⁸ Ndipo adapasa Abrahamu cipangano ca msinda wa m'gwato. Ndipopo Abrahamu adabereka Izaki acicita m'sinda wa m'gwato patapita ntsiku zisere za kubadwa. Patsogolo pace Izaki adabereka Jakobo, ndipo umweyu adabereka makolo akulu khumi na mawiri.

⁹ “Makolo khumi na mawiriyo yadacitira njiru Zuze ndipo yadamugulisa ninga nyagrinya kuIjipito. Tsono Mulungu akhali naye, ¹⁰ ndipo adamupulumusa mukubonera kwace kwentse, mwa kupasa Zuze nkhombo na udziwi patsogolo pa Falau, mambo wa kuIjipito. Umweyu

* [7:3 Jen 12:1](#) † [7:7 Jen 15:13-14](#)

adam'pasa utsogoleri bwa dziko la Ijipito na bwa kunyang'anira nyumba yace yentse.

¹¹ “Patsogolo pace mudziko lentse la Ijipito na Kanani mudawoneka njala, icibweresa kubonera kwene-kwene, ndipo makolo yathu yakhawona lini phoso, ¹² Pomwe adabva Jakobo kuti kuIjipito kuna tirigu, adatumiza makolo yathu ulendo bwakuyamba. ¹³ Paulendo bwawo bwaciwiri, Zuze adabzizindikirisa kuna abale wace kuti am'dziwe, ndipo Falau adadziwambo abale wa Zuze. ¹⁴ Patsogolo pa bzimwebzi, Zuze adacemerese Jakobo baba wace na abale wace wentse, pabodzi akhali wanthu makumi manomwe na axanu (75). ¹⁵ Pamwepo Jakobo adayenda kuIjipito, komwe adakafera iye na makolo yathu. ¹⁶ Mitembo yawo idabwezedwa kuSekemu ndipo idaikhidwa muthenje lomwe Abrahamu akhadagula na kobiri kwa wana wa Hamori kumweko.

¹⁷ “Pomwe nthawe ikhafendera yomwe Mulungu angadakwanirisa kulumbira komwe adacita kuna Abrahamu, mbogo ya mbumba yathu idathimizirika kwene-kwene muIjipito. ¹⁸ Pamwepo mambo winango adapita acitonga Ijipito, omwe akhadziwa lini bza Zuze. ¹⁹ Iye adatonga mwakunyengeza mbumba yathu ndipo adapundiza makolo yathu, adawakakamiza kulekerera wana wawo wakubadwa tsapanopa, kuti aleke kukhala na moyo.

²⁰ “Panthawe imweire Mozeji adabadwa, ndipo akhali mwana wakudeka pamaso pa Mulungu. Iye adaleredwa panyumba pa baba wace minyezi mitatu. ²¹ Pomwe adalekereredwa, mwana

wacikazi wa Falau adamutenga acimulera ninga mwana wace caiye. ²² Ndipo Mozeji adapfundzsidwa udziwi bwentse bwa aljipito ndipo adadzakhala wamphambvu m'mafala na mabasa.

²³ “Pomwe adapfita magole makumi manai (40) Mozeji adakumbuka kukazungira abale wace aljirayeri. ²⁴ Ndipo adawona m'bodzi wa iwo akhaboneresedwa na muljipito m'bodzi, adayenda kuti akakhocherere wakuboneresedwayo adapitira acipha muljipitoyo.

²⁵ Iye akhakumbuka kuti abale wace angadazindikira kuti Mulungu akham'phatisa basa la kuwapulumusa, tsono iwo alibe kuzindikira bzimwebzo. ²⁶ Ndipo mangwana yace, Mozeji adayenda kuna aljirayeri awiri omwe akhapokana, ndipo adayezero kuwayanjanisa, adati: ‘Amunamwe, ni paubale bwanu. Thangwe ranyi mulikupwetekana?’

²⁷ “Tsono mwamuna omwe akhabonereses mwandzace adagwinya Mozeji aciti: ‘Mbani wakuikha m'tsogoleri na m'tongi wa ife? ²⁸ Kodi un'funa kundipha, ninga momwe udaphera muljipito dzulo‡?’ ²⁹ Mozeji pomwe adabva bzimwebzi adathawira kudziko la Midiyani, acikakhala ninga nyakudza, ndipo adabereka wana awiri.

³⁰ “Patapita magole makumi manai (40), anju m'bodzi adawoneka kuna Mozeji pakati pa cilambi-rambi ca citsongodza cikhagaka mucidambo, pafupi na phiri la Sinai. ³¹ Pomwe adawona bzom'bzire adadabwisidwa. Ndipo

‡ 7:28 Eks 2:14

adafendera kuti awonesese, adabva fala la Mbuya: ³² ‘Ine ndine Mulungu wa makolo yako, Mulungu wa Abrahamu, Mulungu wa Izaki napombo Mulungu wa Jakobo’S. Mozeji, mwakutetemera na mantha, alibe kulimba m'tima kuti anyang'anisise.

³³ “Pamwepo Mbuya adamuuzza kuti: ‘Cosa xango m'minyendo, thangwe mbuto yomwe uli ni mbuto yakucena. ³⁴ Cadidi nimbawona kupon-dereredwa kwa mbumba yangu muJipito. Ndid-abva kudandaula kwawo ndipo ndabuluka kuti ndikawatsudzule. Bwera tsapano, ndipo Ine nin'kubwezera pomwe kuJipito’^{**}.”

³⁵ “Umweyo ndiye Mozeji, omwe adam'lamba na mafala yakuti: ‘Mbani wakuikha m'tsogoleri na m'tongi?’ Umweyo adatamidwa na Mulungu kuti akhale m'tsogoleri na m'tsudzuli wawo, kudzera mwa anju omwe adawonekera pa citsongodza. ³⁶ Iye adawacosa kumweko, acimbacita bzidabwiso na bzilatizo kuJipito, muNyandza Ifuira na mucidambo, m'kati mwa magole makumi manai (40).

³⁷ “Umweyo ndiye Mozeji ule omwe adauza aJirayeri kuti: ‘Pakati pa abale wanu, Mulungu an'dzakumusirani m'polofita ninga ine’^{††}. ³⁸ Umweyo ndiye Mozeji omwe akhali pam'tsonkhano kucidambo, na anju omwe akhalewa naye m'phiri la Sinai pabodzi na makolo yathu, ndipo adatambira mafala yakupasa moyo kuti afotokoze kuna ife.

§ 7:32 Eks 3:6 ** 7:34 Eks 3:5, 3:7 †† 7:37 Deu 18:15

39 “Makolo yathu yalibe kum'bvera, tsono yadamulamba, ndipo m'mitima mwawo adakumbuka kubwerera kuljipito. 40 Adauza Aloni kuti: ‘Tikondzere milungu kuti ititsogolere, pakuti Mozejiyo omwe adaticosa kuljipito tin'dziwa lini comwe cacitika kuna iye‡‡!’ 41 Ntsiku zimwezire adakondza cifanikizo ca mphulu ndipo adacitira ntsembe acikomedwa na basa la manja yawo. 42 Tsono Mulungu adafundukira kuna iwo, ndipo adawapereka kuti apembe bzinthu bza kudzulu, malingana na bzomwe bzidanembedwa mu bukhu la mapolofita: ‘Imwe dziko la Ijirayeri, kodi m'kati mwa magole makumi manai (40) tsembe yakutentha na bzakupereka mucidambo mudapasa Ine? 43 Tsono pambuto yakucita bzimwebzi, mudaimisa cikumbi ca Moloke ndipo na nyenyezi ya mulungu wanu Refani, bzifanikizo bzomwe imwe mudakondza kuti mubzipembe! Na tenepo Ine nin'dzakuthotherani kutsogolo kwa Babilonya§§’.

44 “Mucidambo makolo yathu yakhana Cikumbi ca umboni***, comwe cidacidwa ninga momwe Mulungu adauzira Mozeji, malingana na citsandzo comwe iye akhadawonesedwa. 45 Atatambira Cikumbico, makolo yathu yadacitenga, mwakutsogoleredwa na Jozuwe, pomwe adatenga madziko ya mbumba zomwe zidathohedwa na Mulungu patsogolo pawo. Ndipo Cikumbi cimweco cidakhala m'dzikomo

‡‡ 7:40 Eks 32:1 §§ 7:43 Amo 5:25-27 *** 7:44 Umboni bwakuti Mulungu akhali pakati pawo.

kufikira nthawe ya Davidi. ⁴⁶ Umweyo adadzawona nkhombo patsogolo pa Mulungu ndipo adakumbira kuti Iye amubvumize kumanga nyumba ya Mulungu wa Jakobo. ⁴⁷ Tsono Solomoni ndiye adadzam'mangira nyumba.

⁴⁸ “Tsono Wakudzulu-dzulu ambakhala lini m'nyumba yakukondzedwa na wanthu. Ninga momwe adalewera m'polofita:

⁴⁹ “Mbuya adalewa aciti: ‘Kudzulu ni mpando wangu wa Umambo, ndipo pantsi ni pomwe nimbaikha minyendo yangu. Ni m'tundu wanyi wa nyumba yomwe imwe mun'ndimangira? Ayai, n'kuponi kungadakhala mbuto yangu yakupumira? ⁵⁰ Kodi ni manja yangu lini yomwe yadakondza bzinthu bzentsenebzi?’†††

⁵¹ “Wanthu wakusandulikira, wakuuma mitima na kufunga makutu! Imwepo ndimwe abodzi-bodzi na makolo yanu, nthawe zentse mumbaumisa mitima kuna Mzimu Wakucena! ⁵² Nguponi wa apolofita omwe makolo yanu yalibe kumufambira m'mbuyo? Iwo adapha wale omwe akhalewa-kale bza kubwera kwa Wakulungama, omwe imwe tsapano mwamusandulikira mucimupha, ⁵³ imwepo, omwe mwatambira M'temo kudzera mwa anju, tsono mulibe kuuteweza”.

Kufa kwa Sitefani

⁵⁴ Ndipo pakubva bzimwebzi, adakalipa kwene-kwene acikukuta mano kuna iye. ⁵⁵ Tsono Sitefani, mwakudzazidwa na Mzimu Wakucena, adajiguma kudzulu ndipo adawona ulemerero

††† **7:50** Iza 66:1-2

bwa Mulungu na Jezu adaima kuboko la madidi la Mulungu, ⁵⁶ ndipo adati: “Ndirikuwona cadidi kudzulu kudafunguka ndipo Mwana wa Munthu adaimirira kuboko la madidi la Mulungu”.

⁵⁷ Tsono iwo adafunga makutu ndipo adakuwa mwamphambvu, wentse adamukutira, ⁵⁸ adamupfuirira kunja kwa mzinda, ndipo adayamba kumuboma na minyala. Mboni zidasiya makapote yazene paminyendo pa mulumbwana m'bodzi akhacemerredwa Saulo.

⁵⁹ Pomwe akham'boma Sitefani, iye akhapemba: “Mbuya Jezu tambirani mzimu wangu”. ⁶⁰ Pamwepo adagodama acikuwa kuti: “Mbuya, lekani kuwapasa mulandu wa cakuphonyera Mulungu cimweci”. Ndipo pomwe adamala kulewa bzinwebzi adafa.

8

¹ Ndipo Saulo adatawirira kuphedwa kwa Sitefani.

Kufambiriwa m'mbuyo kwa Gereja

Panthawe imweire padawoneka kufambiridwa m'mbuyo kukulu kwa gereja ya muJerusalema. Wentse adabalalisidwira kubzigawo bza Judeya na Samaliya, kusiya atumiki okha basi. ² Amuna anango wakupemba adapendesa Sitefani ndipo adamulira kwene-kwene. ³ Tsono Saulo akhayezera kupfudza Gereja, pakumbayenda nyumba na nyumba acimbamanga amuna na akazi aci-waikha m'kawoko.

Filipi kuSamaliya

⁴ Pamwepo, wale omwe adabalalisidwa akhapalidza mafala kuli-kwentse komwe

akhayenda. ⁵ Filipi adayenda kum'zinda ubodzi wa muSamaliya,* acimbawapalidzira bza Krixtu kumweko. ⁶ Ndipo m'thithi mwa kuphatana ukhatetekera bzomwe Filipi akhalewa, icimbabva na kuwona bzilatizo bzomwe iye akhacita. ⁷ Thangwe mizimu yakuipa ikhacoka mwa azinji, icimbakuwa, ndipo bzirema na mabundukutu azinji adapolesedwa. ⁸ Na tenepo, padawoneka kukondwera kwene-kwene mum'zindamo.

Simau Wamatsenga

⁹ Ndipo pakhana mwamuna m'bodzi omwe akhacemerredwa Simau, omwe kale akhambacita matsenga mum'zindamo, acimbadabwisa mbumba yentse ya muSamaliya. Iye akhambabziyesa m'kulu wakufunikira, ¹⁰ ndipo mbumba yentse, kuyambira m'ng'ono mpaka m'kulu, akhambam'tetekera acimbatu: “Munthu umweyu ndiye mphambvu ya Mulungu yakudziwika ninga Mphambvu Ikulu”. ¹¹ Iwo akhambam'tewera, thangwe m'mbuyomo akhambawadabwisa na matsenga m'kati mwa nthawe itali. ¹² Tsono pomwe Filipi adawapalidzira Mafala Yabwino ya Umambo bwa Mulungu ndipo ya dzina la Jezu Krixtu, adam'khulupirira ndipo adabatizidwa angakhale amuna na akazi. ¹³ Ndipo Simauyo adakhulupirirambo acibatizidwa, ndipo adatewera Filipi mbali zentse, acimbawona mwakudabwisidwa bzidabwiso na bzilatizo bzikulu bzomwe akhacita.

* **8:5** MuBibliya la Almeida bzipanembedwa kuti: “Mzinda wa Samaliya”.

Pedru na Juwau muSamaliya

¹⁴ Ndipo atumiki, atabva muJerusalema kuti Samaliya idatawira fala la Mulungu, adatumiza Pedru na Juwau kumweko. ¹⁵ Amwewa pomwe adafika, adapemba kuti iwo atambire Mzimu Wakucena, ¹⁶ nakuti Panthawe imweyo Mzimu Wakucena ukhanati kubuluka ngakhale kuna m'bodzi wa iwo. Tsono akhadabatizidwa mudzina la Mbuya Jezu basi. ¹⁷ Pamwepo Pedru na Juwau adawasandzika manja ndipo iwo adatambira Mzimu Wakucena.

¹⁸ Pomwe Simau adawona kuti Mzimu Wakucena ukhaperokedwa mwa kuikhidwa manja na atumiki, adawapasa kobiri, ¹⁹ ndipo adati: “Ndisapenimbo mphambvu imweyi, kuti munthu omwe ndinisandzika manja atambire Mzimu Wakucena”.

²⁰ Pedru adatawira kuti: “Ndoko kumoto na kobiri yakoyo! Iwe un'kumbuka kuti ungapule mphatso ya Mulungu na kobiri? ²¹ Iwe ulibe mbali napo cipande pa kutumikira kumweku, thangwe m'tima wako ngwakulungama lini patsogolo pa Mulungu. ²² Na tenepo tendeuuka kwa cakuipa cako ndipo upembe kwa Mbuya. Pinango Iye angakulekerere cakulinga ca mum'tima mwako. ²³ Thangwe ndirikuwona kuti udadzala na ciwembo ndipo udamangidwa na bzakuphonyera Mulungu”. ²⁴ Na tenepo Simau adatawira kuti: “Ndipembereni imwepo kuna Mbuya, kuti paleke kuwoneka cinthu pa bzomwe mwalewa”.

²⁵ Atamala kupereka umboni na kupalidza mafala ya Mbuya, Pedru na Juwau adabwerera

kuJerusalema, acimbapalidza mafala yabwino mumiya izinji ya aSamaliya.

Filipi na wakulemekezeka wa kudziko la Etiopiya

²⁶ Anju m'bodzi wa Mbuya adalewa na Filipi aciti: “Nyamuka uyende kunyantsi kunjira yakusaya kupitidwa yakucokera kuJerusalema kuyenda kuGaza”. ²⁷ Ndipo iye adanyamuka aciyenda. Munjira adagumana na munthu wa kuEtiopiya omwe akhali ngomwa ndipo iye akhali wakulemekezeka, wakunyang'anira cuma centse ca Kandake, mambo wacikazi wa aEtiopiya. Mwamuna umweyu akhadabwera kuJerusalema kuti adzapembe Mulungu, ²⁸ ndipo, pakubwerera kunyumba, akhadakhala mungolo mwace akhalewenga bukhu la m'polofita Izaiya. ²⁹ Pamwepo Mzimu Wakucena udauza Filipi kuti: “Fendera pafupi na ngoloyi uyiperekeze”. ³⁰ Ndipo Filipi adathamanga kungoloyo, adabva mwamunayo acimbalewenga m'polofita Izaiya, ndipo adam'bvundza kuti: “Kodi mulikubvesesa bzomwe mulikulewenga?”

³¹ Iye adatawira kuti: “Kodi ningabvesese tani penu palibe wakundithumbudzulira?” Na tenepo, adacemera Filipi kuti akwire ndipo akakhale pambali pace.

³² Ngomwayo ikhambalewenga cipande ici ca Bzakunemba:

“Iye adatengedwa ninga bira wakuyenda kukaphedwa,
ndipo ninga mwana wa bira wakukhala zii
patsogolo pa wakum'gwata maukuse,

iyе alibe kufungula mulomo wace.

³³ Adanyozedwa alibe kucitiridwa cirungamo.

Mbani angalewe bza dzindza lace?

Nakuti moyo wace udacosedwa padziko†”.

³⁴ Ngomwayo idabvundza Filipi kuti: “Ndiuze, ndaphata minyendo: Mbani omwe m'polofitayo alikulewa? Iye caiye ayai winango?” ³⁵ Pamwepo Filipi, mwakuyamba na cipande comwecire ca Bzakunemba, adapalidza mafala yabwino ya Jezu.

³⁶ Ndipo pakufamba munjira, adafika mbuto inango yomwe ikhana madzi. Ngomwayo idati: “Wona, pano pana madzi. Ni ciyani cingaletse kuti ndibatizidwe?” ³⁷ Filipi adatawira kuti: “Ni bzakuletsedwa lini, penu mun'khulupirira na m'tima wanu wentse”. Ngomwayo idatawira kuti: “Nin'khulupirira kuti Jezu Krixtu ni Mwana wa Mulungu”‡. ³⁸ Na tenepo adaimisa ngoloyo. Pamwepo Filipi na ngomwayo adabuluka aciyenda m'madzi, ndipo Filipi adam'batiza. ³⁹ Pomwe adacoka m'madzi, Mzimu wa Mbuya udam'nyamula Filipi mwacisututu. Ngomwayo iribe kumuwona pomwe, ndipo mwakudzala na kukondwera, adapitiriza na ulendo bwace. ⁴⁰ Tsono Filipi adadzawoneka kum'zinda wa Azoto ndipo pakuyenda kuSezareya, akhapalidza mafala m'mizinda yentse yomwe akhapita.

9

Kutendeuka kwa Saulo

† 8:33 Iza 53:7-8 ‡ 8:37 Mubzakunemba bzinji bza kale dutswa 37 mulibe.

¹ Ndipo Saulo, pakupitiriza na ukali bwakugosva na kufuna kupha ateweri wa Mbuya, adayenda kuna m'kulu wa anyantsembe, ² adakakumbira matsamba yakufambisa kuti ayende kunyumba za mapembo za kuDamaxko, kuti penu an'kagumana mwamuna ayai mkazi wakutewera Njirayo, akawamange aciwayendesa kuJerusalem. ³ Paulendo bwace, pomwe akhafendera kuDamaxko, mwakasututu ceza cacucokera kudzulu cidabvunika m'mbali mwace. ⁴ Iye adagwa pantsi ndipo adabva fala lomwe likhalewa kuti: “Saulo, Saulo, thangwe ranyi ulikundifambira m'mbuyo?”

⁵ Saulo adabvundza kuti: “Kodi ndimwe yani, Mbuya?” Iye adatawira kuti: “Ine ndine Jezu, omwe iwe ulikufambira m'mbuyo. ⁶ Nyamuka, pita mum'zinda, munthu m'bodzi an'kakuuza bzakuti iwe ukacite”. ⁷ Amuna omwe akhafamba na Saulo adaima acikhala zii. Akhambabva fala tsono akhawona lini munthu. ⁸ Saulo adalamuka pantsi, acifungula maso tsono alibe kukwanisa kuwona. Ndipo amunawo adam'phata boko aciyenda naye mpaka kuDamaxko. ⁹ Adakhala ntsiku zitatu wakusaya kuwona, alibe kudya angakhale kumwa.

Kutumidwa kwa Ananiya

¹⁰ KuDamaxko kukhana m'teweri m'bodzi akhacemerredwa Ananiya. Mbuya adamuuza m'maso-mphenya kuti: “Ananiya!” Iye adatawira kuti: “Ndiri pano, Mbuya!”. ¹¹ Mbuya adamuuza kuti: “Nyamuka ndoko kunyumba kwa Juda, kum'seu umbacemerredwa Wakulungama, ndipo ukanyang'ane munthu wa kuTariso an'cemerewa

Saulo. Iye alikupemba,¹² ndipo m'maso-mphenya adawona mwamuna m'bodzi dzina lace Ananiya adapita acimusandzika manja kuti awone pomwe”.

¹³ Tsono Ananiya adatawira kuti: “Mbuya, nimbabva azinji ambalewa bza mwamuna umweyo ndipo bzakuipa bzentse bzomwe iye ambacita kuna wakupambulidwa wanu muJerusalema. ¹⁴ Ndipo iye adafika kuno mwakubvumizidwa na akulu wa anyantsembe kuti adzamange wentse wakupemba mudzina lanu”.

¹⁵ Tsono Mbuya adauza Ananiya kuti: “Ndoko! Mwamuna umweyo ni citsulo cangu cakusankhulidwa kuti ciyendese dzina langu kuna omwe ni aJuda lini na azimambo wawo, ndipo pakati pa mbumba ya Ijirayeri.

¹⁶ Nin'dzamuwonesa bzetse bzomwe iye an'funika kubonera thangwe la dzina langu”.

¹⁷ Pamwepo Ananiya adayenda, adakapita m'nyumba, acisandzika manja kuna Saulo, adati: “M'bale wangu Saulo, Mbuya omwe ni Jezu adakuwonekera panjira yomwe mukhadzera, andituma kuti imwe muwone pomwe, ndipo mudzazidwe na Mzimu Wakucena”. ¹⁸ Pamwepo-letu, bzinthu ninga mabade bzidagwa m'maso mwa Saulo ndipo iye adayamba kuwona pomwe. Adanyamuka acikabatizidwa. ¹⁹ Ndipo atamala kudya, adakhala pomwe na mphambvu. Pamwepo Saulo adakhala ntsiku zinango muDamaxko na ateweri.

Kupalidza kwa Saulo muDamaxko

²⁰ Pamwepo-letu Saulo adayamba kupalidza munyumba za mapembo kuti Jezu ni Mwana wa Mulungu. ²¹ Wentse omwe akhabva akhadabwa acimbabvundza kuti: “Ni umweyu lini mwamuna omwe akhayezero kupfudza kuJerusalema wale omwe an'pemba mudzina limweri? Ndipo alibe kubwera kuno na cakulinga cakufuna kudzawamanga kuti ayende nawo kwa akulu wa anyantsembe?” ²² Tsono Saulo akhalimbisidwa mwakunyanya ndipo akhacitisa ndzodzo aJuda omwe akhakhala muDamaxko, akhawatsimikizira kuti Jezu ni Krixtu*.

²³ Zatapita ntsiku zizinji, aJuda adabverana kuti amuphe, ²⁴ tsono Saulo adadziwa citalo cawo. Usiku na masikati iwo akhalindira m'misuwo ya litsito la mzinda kuti amuphe. ²⁵ Tsono ateweri wace adamutenga usiku ndipo adamuikha mucitundu acimubulusa na pabuli pa litsito.

Saulo muJerusalema

²⁶ Saulo pomwe adafika kuJerusalema, adayezero kuti akhale pabodzi na ateweri wa Jezu, tsono wentse akhana mantha na iye, akhabvuma lini kuti iye akhalimbo m'teweri wa Jezu. ²⁷ Pamwepo munthu m'bodzi wakucemerredwa Barnabe adamutenga aciyenda naye kuna atumiki. Adakawafotokozero momwe Saulo adawona Mbuya pa njira, aciwauza kuti Mbuya adalewa-lewa naye, na momwe iye akhadapalidza mwakulimba m'tima mudzina la Jezu kuDamaxko. ²⁸ Na tenepo, Saulo adakhala na

* **9:22** MuciGiriki Krixtu, muciheberi Mesiya: Bzentsenebzi ni kulewa kuti wakudzowedwa.

iwo, ndipo akhafamba mwaufulu muJerusalema, acimbapalidza mwakulimba m'tima mudzina la Mbuya. ²⁹ Akhambalewa ndipo acimbacitirana makani na aJuda wa cirewedwe ca ciGiriki†, tsono iwo akhanyang'ana kumupha. ³⁰ Tsono pomwe bzimwebzi bzipabveka kwa abale, adamutenga aciyenda naye kuSezareya ndipo adam'tumiza kum'zinda wa Tariso.

³¹ Na tenepo Gereja ikhama m'tendere m'mbutu zentse za Judeya, Galireya na Samaliya. Iyo idak-hazikika icimbimbikisidwa na Mzimu wa Kucena, ikhakula mu mbogo icimbafamba mwakugopa Mbuya.

Kupolesedwa kwa Eneya

³² Ndipo Pedru pakuzungira mbuto zentse, adayenda kukazungirambo wakupambulidwa omwe akhakhala mudzi wa Lida. ³³ Kumweko adakagumana bundukutu wakucemerredwa Eneya, omwe akhambakhala adagona pamphasa magole masere. ³⁴ Pedru adamuza kuti: “Eneya, Jezu Krixtu an'kupolesa! Lamuka ndipo yedzeka mphasa yako”. Nthawe imweyo-letu iye adalamuka. ³⁵ Wentse omwe akhakhala muLida na Salona adamuwona ndipo adatendeuka kuna Mbuya.

Kulamusedwa kwa Dolika

³⁶ Kum'zinda wa Jope kukhama m'teweri m'bodzi wacikazi dzina lace Tabita, lomwe mucigiriki ni Dolika‡, iye akhambacita mabasa yabwino ndipo akhapasa bzinthu wakusauka.

† **9:29** AJuda wa cirewedwe ca ciGiriki: MuBibliya la Almeida limbalewa “helenistas”. ‡ **9:36** Tabita muciaramu, Dolika mucigiriki: Ni kulewa kuti nyasa.

³⁷ Ntsiku zimwezire iye adadwala ndipo adafa, thupi lace lidasambisidwa licikaikhidwa mucipinda ca padzulu. ³⁸ Lida ikhali pafupi na Joje, ndipo ateweri wa Jezu pomwe adabva kuti Pedru akhali kuLida, adamutumizira amuna awiri kuti akam'kumbire tenepayu: “Lekani kucedwa kubwera mpaka kuna ife”.

³⁹ Pedru adayenda nawo ndipo pomwe adafika, adatengedwa aciyenda mucipinda ca padzulu. Amasiwa wentse adam'zungulira acimbalira ndipo acimbamuwonesa mavixtidu na bzakubvala bzinango bzomwe Dolika akhadakondza pomwe akhanawo.

⁴⁰ Pedru adauza wentse kuti acoke mucipindamo, patsogolo pace adagodama acipemba. Pomwe adazungunuka kuna mkazi wakufayo adati: “Tabita, lamuka”. Iye adafungula maso ndipo pomwe adawona Pedru adalamuka acikhala. ⁴¹ Ndipo Pedru adamuphata boko, acimuthandiza kuima. Pamwepo adacemera wakupambulidwa maka-maka amasiwa, acim'pereka iye ana moyo. ⁴² Nkhani imweyi idakhala yakudziwika mu mzinda wentse wa Joje, ndipo azinji adakhulupiria kuna Mbuya.

⁴³ Pedru adakhala muJoje ntsiku zizinji, ku nyumba kwa Simau misiri wa makhanda.

10

Pedru na Koloneliyo

¹ KuSezareya kukhana mwamuna m'bodzi akhacemerredwa Koloneliyo, omwe akhali kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma, likhacita mbali pamthithi ukulu omwe ukhacemerredwa

wa kuItaliya. ² Ndipo iye na banja lace lentse akhali wakupemba ndipo wakugopa Mulungu. Akhapasa bzakupereka kuna wakusauka pakati pa mbumba ndipo akhapemba Mulungu nthawe zentse. ³ Ntsiku ibodzi, pafupi-fupi nthawe zitatu za kumaulo, m'maso-mphenya adawona padeca anju wa Mulungu omwe akhafendera kuna iye ndipo akhalewa kuti: “Koloneliyo!” ⁴ Koloneliyo adanyang'ana na mantha kuna iye ndipo adam'bvundza kuti: “N'ciyani Mbuya?”

Anju adamutawira kuti: “Mipembo yako na bzakupereka bzako kuna wakusauka bzakwira ninga bzakupereka bza cikumbuso* patsogolo pa Mulungu. ⁵ Tsapano tumiza amuna ayende kuJope akacemere mwamuna m'bodzi Simau, wakucemerredwa pomwe kuti Pedru, ⁶ omwe ni mulendo kunyumba kwa Simau, misiri wa makhanda, omwe an'khala pafupi na nyanza”.

⁷ Pomwe anju adalewa-lewa acicoka, Koloneliyo adacemera akapolo wace awiri na m'cikunda m'bodzi wakupemba Mulungu pakati pa omwe akham'tumikira, ⁸ ndipo adawauza bzentse bзомwe bзidamuwonekera aciwatumiza kuJope.

Maso-mphenya ya Pedru

⁹ Mangwana yace, nthawe pafupi-fupi midiya, pomwe iwo akhali paulendo ndipo akhafendera kum'zinda, Pedru adakwira pantsodzi† kuti akapembe. ¹⁰ Iye adabva njala akhafuna kudya. Ndipo pomwe cakudya cikhaphikidwa,

* **10:4** Lev 2:2 † **10:9** Ntsodzi za nyumba za kumwekule zikhali zakuthasama.

adawona maso-mphenya. ¹¹ Adawona kudzulu kudafunguka ndipo cinthu cakulingana na nguwo ikulu yomwe ikhabwera pantsi, yakumangika mbali zayene zinai, ¹² ikhana mitundu ya bzirombo bzentse bza minyendo minai, napombo bzakukwawa bza pantsi na mbalame za kudzulu. ¹³ Ndipo padabveka fala lomwe likhamuza kuti: “Nyamuka Pedru, uphe udye”. ¹⁴ Tsono Pedru adatawira kuti: “Bzingacitike lini Mbuya! Pakuti cipo ndikanati kudya cinthu comwe m'temo umbaciyesa cakusaya kucena ayai cakunyantsa‡”. ¹⁵ Ndipo falalo lidamuza kaciwiri kuti: “Comwe Mulungu adacenesa, leka kulewa kuti ni cakusaya kucena”. ¹⁶ Bzimwebzi bzidacitika katatu kentse, ndipo pamwepo-letu nguwo ire idatengedwa iciyenda kudzulu.

Kufika kwa wakutumidwa wa Koloneliyo ku-Jope

¹⁷ Pomwe Pedru akhadamalidwa ndzeru na kuti maso-mphenya yale yakhalewany, amuna omwe adatumidwa na Koloneliyo atabvundza nyumba ya Simau, adaima pam'suwo. ¹⁸ Adacemera acibvundza kuti kodi kumweko kuna mulendo an'cemerredwa Simau wakucemerredwa pomwe kuti Pedru. ¹⁹ Pomwe Pedru akhakumbukira bza maso-mphenya yale, Mzimu Wakucena udamuza kuti: “Simau, amuna atatu§ alikukunyang'ana. ²⁰ Na tenepo, nyamuka buluka. Leka kutsitsimwa kuyenda

‡ **10:14** Wonani mulivu la Lev 20:25. § **10:19** Amuna atatu: MuBibliya la Almeida mudanembedwa kuti amuna awiri.

nawo, thangwe ine ndawatuma”. ²¹ Ndipo Pedru adabuluka aciuzza amunawo kuti: “Ine ndine omwe imwe mulikunyang'ana. Thangwe ranyi mwabwera?” ²² Amuna wale adatawira kuti: “Tacokera kuna kapitau Koloneliyo. Ndipo iye ni mwamuna wakulungama wakugopa Mulungu, wakulemekezedwa na mbumba yentse ya aJuda. Ndipo anju m'bodzi wakucena ndiye adamuuzza kuti akucemereni kunyumba kwace, kuti iye akabve mafala yomwe munayo”. ²³ Pamwepo Pedru adawauza kuti apite aciwapasa mbuto.

Pedru aniyenda nawo

Mangwana yace, adalamuka aciguduka nawo pabodzi. Ndipo abale anango wa kuJope adayenda nawo pabodzi. ²⁴ Mangwana yandzace, adafika kuSezareya. Koloneliyo akhawadikhirira pabodzi na abale wace na axamwali wa pam'tima omwe akhadacemera. ²⁵ Pomwe Pedru akhayenda kukapita m'nyumba, Koloneliyo adayenda kuna iye ndipo adagodamira pa minyendo yace acimupemba. ²⁶ Tsono Pedru adamuimisa acimuuzza kuti: “Imirira, ine ndine munthumbo ninga imwepo”. ²⁷ Pomwe akhaceza naye, Pedru adapita ndipo adawona wanthu azinji akhadagwezekana ²⁸ ndipo adawauza kuti: “Imwepo mun'dziwa kuti ni bzakuletsedwa na m'temo kuna aJuda kuphatana ayai kufendera kwa omwe ni aJuda lini. Tsono Mulungu wandiwonesa kuti ine ndireke kucemera munthu ali-yentse kuti ngwakusaya kucena ayai ngwakunyantsa. ²⁹ Ndipopo, pomwe ndidacemerewa ndidabwera mwakusaya

kutsitsimwa. Ndingabvundze thangwe ranyi mudandicemera?”

³⁰ Koloneliyo adatawira kuti: “Ntsiku zinai zapitazi ndikhali kunyumba kwangu ndicimbapemba nthawe ninga zino, nthawe zitatu za kumaulo. Mwacisututu, patsogolo pangu padawoneka mwamuna m'bodzi akhadabvala bzakuyetima ³¹ ndipo adati: ‘Koloneliyo, Mulungu wabva kupemba kwako ndipo adakumbukira bzakupereka bzako kuna wakusauka. ³² Na tenepo tuma wanthu kuJoje akatenge Simau wakucemerredwa pomwe kuti Pedru. Iye adafikira kunyumba kwa Simau, misiri wa makhanda omwe an'khala m'mphepete mwa nyanza’. ³³ Na tenepoyo, ndakucemerresani mwakusaya kucedwa ndipo mwacita bwino kubwera. Tsapano tiripano tentse patsogolo pa Mulungu, kuti tibve bzentse bзомwe Mbuya wakutumani kuti mutiuze”.

Mafala ya Pedru munyumba ya Koloneliyo

³⁴ Pamwepo Pedru adayamba kulewa aciti: “Tsapano nin'dziwa cadidi kuti Mulungu alibe tsankho, ³⁵ koma Iye ambabvuma aliyentse omwe anim'gopa acimbacita bzakulungama pakati pa mbumba zentse. ³⁶ Imwepo mun'dziwa fala lakutumizidwa na Mulungu kuna mbumba ya Ijirayeri, lomwe limbalewa bza mafala yabwino ya m'tendere kudzera mwa Jezu Krixtu, omwe ni Mbuya wa wentse. ³⁷ Mun'dziwa bзомwe bzidacitika muJudeya yentse, kuyambira kuGalireya, watamala ubatizo omwe Juwau adapalidza, ³⁸ na momwe Mulungu adadzozera

Jezu wa kuNazareta na Mzimu Wakucena na mphambvu, ndipo Iye adafamba m'mbuto zentse acimbacita ubwino na kupolesa wentse wakupundizidwa na Dyabu, thangwe Mulungu akhali na Iye.

³⁹ “Ife ndife mboni za bzentse bzomwe Iye adacita mudziko la aJuda napombo ku-Jerusema, omwe adamupha mwakum'manika pam'tanda. ⁴⁰ Umweyo Mulungu adamulamusa pa ntsiku yacitatu ndipo adacita kuti Iye awonesedwe, ⁴¹ sikuti kwa mbumba yentse, koma kwa mboni zomwe Mulungu adasankhula kale, zomwe ndife omwe tidadya ticimwa na Iye, atalamusidwa kwa wakufa. ⁴² Iye adatituma kupalidzira mbumba na kupereka umboni kuti Iye ndiye omwe Mulungu adaikha ninga M'tongi wa wanthu wamoyo na wakufa. ⁴³ Apolofita wentse ambapereka umboni bwa Iye kuti, ali-yentse omwe anim'khulupirira an'dzalekereredwa kuphonya kwace kudzera mwa dzina la Iye”.

Omwe ni aJuda lini an'tambira Mzimu Wakucena

⁴⁴ Pomwe Pedru akhalewa mafala yamweya, Mzimu Wakucena udabulukira wentse omwe akhabva fala. ⁴⁵ AJuda wakutendeuka omwe adabwera na Pedru, adadabwa kuti mphatso ya Mzimu Wakucena ingadathululidwa mwa omwe ni aJuda lini, ⁴⁶ thangwe akhawabva acimbalewa bzirewedwe bzinango ndipo acimbatumbiza Mulungu. Patsogolo pace Pedru adabvundza kuti: ⁴⁷ “Wanthuwa atambira Mzimu Wakucena ninga ife. Kodi alipo omwe angawaletse

kubatizidwa na madzi?” ⁴⁸ Pamwepo adalewa kuti abatizidwe mudzina la Jezu Krixtu. Patsogolo pace adakumbira Pedru kuti apitirize ntsiku zakukhala kumweko.

11

Kufotokoza kwa Pedru patsogolo pa Gereja

¹ Atumiki na abale wentse wa muJudeya adabva kuti omwe ni aJuda lini adatambirambo mafala ya Mulungu. ² Pomwe Pedru adakwira kuJerusalema, omwe akhali wa gulu la m'sinda wa m'gwato akhambawatsimula acimbati: ³ “Imwepo mwapita panyumba ya wanthu wakusaya kucita m'sinda wa m'gwato mucidya nawo”.

⁴ Pamwepo, Pedru adayamba kuwafotokozero momwe bzinthu bzentse bzikhadacitikira adati: ⁵ “Ine ndikhali m'mzinda wa Jope ndicimbapemba. Ndidawona m'masomphenya cinthu cakulingana na nguwo ikulu ikhabulusidwa kucokera kudzulu, ikhadamangiriridwa m'mbali zace zinai, ndipo ikhabwera pa mbuto yomwe ndikhali. ⁶ Ndipo ndidanyang'ana m'kati mwace ndidazindikira kuti mukhana bzinyama bza minyendo minai bza padziko, bzirombo, bzakukwawa na bzakumbuluka bza kudzulu. ⁷ Pamwepo, ndidabva fala lomwe likhandiuza kuti: ‘Nyamuka, Pedru, uphe udye’.

⁸ “Ine ndidatawira kuti: Bzingacitike lini Mbuya! Cipo ndikanati kuikha pamulomo pangu cinthu cakusaya kucena ayai cakunyantsa.

9 “Fala lidabveka kudzulu kaciwiri: ‘Comwe Mulungu adacenesa, leka kulewa kuti ni cakusaya kucena’. 10 Bzimwebzi bzdacitika katatu, ndipo bzentse bzidakwizidwa pomwe kudzulu.

11 “Nthawe ibodzi-bodziyo, amuna atatu omwe akhadatumidwa kuti adzagumane na ine kucokera kuSezareya, adafika panyumba yomwe ife tikhali. 12 Mzimu Wakucena udandiuza kuti ndileke kutsitsimwa kuyenda nawo. Abale atanthatuwa adayendambo na ine, ndipo tidakapita m'nyumba ya munthu ule. 13 Ndipo iye adatifikotozera momwe anju adamuwonekera panyumba pace acimuza kuti: ‘Ndoko kuJope ukatenge Simau wakucemerredwa pomwe kuti Pedru. 14 Iye an'kakupalidzirani mafala yomwe kudzera mwa iyo iwe na wam'nyumba yako wentse mun'kapulumuka’.

15 “Pomwe ndidayamba kupalidza, Mzimu Wakucena udawabulukira ninga bzmwebze bzdacitika kuna ife pakuyamba. 16 Pamwepo ndidakumbukira bzmwebze Mbuya akhadalewa kuti: ‘Juwau adabatiza na madzi, tsono imwepo mun'dzabatizidwa na Mzimu Wakucena’. 17 Pakuti, penu Mulungu adawapasa mphatso ibodzi-bodzi yomwe adatipasa pomwe tidatawira Mbuya Jezu Krixtu, ine ndikhali yani kuti ndikumbuke kupingiza Mulungu?” 18 Ndipo pomwe iwo adabva bzmwebzi, adaleka kutsutsa, ndipo adatumbiza Mulungu, aciti: “Mulungu adapasambo m'pata omwe ni aJuda lini, kuti abweke apasidwe moyo wakusaiya kumala!”

Gereja ya kun'dzinda wa Antiyokiya

¹⁹ Ndipo omwe akhadabalalisidwa thangwe la kufambiridwa m'mbuyo komwe kudayamba na nkhani ya Sitefani, adakafika mpaka kumphimpha ya Fenisiya, kuntsuwa ya Xipre na kuAntiyokiya, acimbapalidza mafala kuna aJuda basi.

²⁰ Tsono anango wa iwo omwe akhali wa kuXipre na kuSireni omwe akhadabwerambo kuAntiyokiya, adayamba kupalidzambo kuna omwe ni aJuda lini kuwauza mafala yabwino ya Mbuya Jezu. ²¹ Boko la Mbuya likhali nawo, ndipo azinji adakhulupirira acitendeuka kuna Mbuya.

²² Ndipo nkhani imweyi idabveka mugereja kuJerusalema ndipo iwo adatumiza Barnabe kuAntiyokiya. ²³ Iye, pomwe adafika aciwona nkhombo za Mulungu kumweko, adakhala wakukondwa ndipo adawalimbikisa kuti apitirize kukhala wakukhulupirika kuna Mbuya, mwa m'tima wentse. ²⁴ Thangwe iye akhali mwamuna wabwino, wakudzala na Mzimu Wakucena na cikhulupiriro. Ndipo wanthu azinji adathimizirika kuna Mbuya.

²⁵ Pamwepo Barnabe adayenda kuTariso kukanyang'ana Saulo. ²⁶ Pomwe adam'gumana adamtenga aciyenda naye kuAntiyokiya. Ndipo iwo, m'kati mwa gole la thunthu, akhatsonkhana mugereja ndipo akhaphundzisa wanthu azinji. Ndipo kuAntiyokiya ni komwe kakuyamba ateweri adacemerredwa akrixtau.

²⁷ Ntsiku zimwezire apolofita anango wa kuJerusalema adabwera kuAntiyokiya. ²⁸ Ndipo m'bodzi wa iwo wakucemerredwa Agabu, adaimirira mwa Mzimu Wakucena adalewa kale kuti pan'dzakhala njala padziko lentse,

yomwe idadzawoneka nthawe ya umambo bwa Klaudiyo. ²⁹ Ateweri m'bodzi na m'bodzi malingana na momwe akhakhwanisa, adapangana kutumiza thandizo kuna abale omwe akhakhala muJudeya. ³⁰ Ndipo adabzicita, adatumiza kuna akulu bzakupereka bzawo kudzera m'manja mwa Barnabe na Saulo.

12

Herodi an'fambira m'mbuyo Tiyago na Pedru

¹ Ndipo panthawe imweire, mambo Herodi* adatuma kuti akamange anango wa gereja, kuti awabonerese, ² ndipo adatuma kuti aphe Tiyago m'bale wa Juwau na cisenga. ³ Pomwe adawona kuti aJuda akhakomedwa nabzo, adapitiriza acimanga pomwe Pedru. Ndipo ikhali nthawe ya cikondwereso ca pau yakusaya cakufufumisa† ⁴ Atam'manga, adamuikha m'kawoko adam'pereka kuti akoyedwe na magulu manai ya acikunda anai-anai. Herodi akhafuna kudzam'tonga pa mphala ya padeca pakumala kwa ntsiku ya Paxkwa.

⁵ Na tenepo Pedru akhadakoyedwa m'kawoko, tsono gereja ikhapemba mwakusaya kulekeza kuna Mulungu cipande ca iye.

⁶ Ntsiku yomwe Herodi akhafuna kuti am'tonge pa mphala, usiku bwace Pedru akhadagona pakati pa acikunda awiri, akhadamanga na unyolo buwiri, ndipo pamsuwo wa kawoko pakhana alindiri. ⁷ Mwacisututu padabwera

* **12:1** Herodi umweyu ni wakusiyana na Herodi omwe ali padutswa la 13:1. † **12:3** Wonani mulivu la Eks 12:14-20.

anju wa Mbuya, ndipo ceza cidabvunikira m'cipindamo. Iye adakhuya Pedru acim'musa. Adati: “Muka, kulumiza!” Pamwepo maunyolo yadagwa kucoka m'manja mwace. ⁸ Anju adamuuzwa kuti: “Manga bande, bvala xangu”. Ndipo Pedru adacita bzimwebzo. Anju adalewa pomwe aciti: “Bvala kapote unditewere”.

Pedru an'cosedwa m'kawoko

⁹ Pomwe anju ule adacoka, Pedru adam'tewera mwakusaya kudziwa kuti bzikhali bzacadidi bzomwe bzikhacitika kudzera mwa anju. Bzentse bzikhamuwonekera ninga masomphenya. ¹⁰ Adapitirira alindiri wakuyamba na waciwiri, ndipo adafika pa msuwo wa citsulo omwe ukhali mbali ya kum'zinda. Umweyu udafunguka okha kuti iwo acoke. Atacoka adafamba kutewera m'sewu, mwacisututu anju adamusiya. ¹¹ Pamwepo Pedru adadzidzimuka aciti: “Tsapano ndirikudziwa mwakusaya kupenuka kuti Mbuya adatumiza anju wace omwe wandipulumusa m'manja mwa Herodi na bzentse bzomwe mbumba ya aJuda ikhadikhira”. ¹² Ndipo iye atazindikira bzimwebzo, adayenda kunyumba kwa Maliya mai wa Juwau, wakucemerredwambo Maliko, komwe wanthu azinji akhadagwezekana acimbapemba. ¹³ Pedru adagogodza msuwo wakunja, ndipo nyagrinya m'bodzi wacikazi wakucemerredwa Rode adabwera kudzawona kuti mbani. ¹⁴ Pomwe adazindikira fala la Pedru, adakondwera mwakuti alibe kum'fungulira msuwo, tsono adabwerera mwakuthamanga acikalewa kuti: “Pedru ali pamsuwo!”

¹⁵ Pamwepo iwo adamuuzza kuti: “Una m'sala!” Tsono iye akhangingimira kulewa kuti ni Pedru, Iwo adamuuzza kuti: “Pinango ni anju wace”.‡

¹⁶ Tsono Pedru adapitiriza kugogodza, ndipo pomwe iwo adafungula m'suwo adamuwona, adamalidwa ndzeru. ¹⁷ Tsono iye adawacitira cizindikiro na boko kuti anyamale, adawafo-tokozerera momwe Mbuya adam'cosera m'kawoko ndipo adati: “Bzimwebzi mufotokozere Tiyago na abale anango”. Pamwepo adacoka aciyenda kumbuto inango.

¹⁸ Macibese padawoneka phokoso likulu pakati pa acikunda thangwe ra bzomwe bzidacitika kuna Pedru. ¹⁹ Ndipo pomwe Herodi adam'nyang'ana acimusaya, adafufudza pakati pa alindiri, ndipo adalewa kuti iwo aphedwe.

Kufa kwa mambo Herodi

Patsogolo pace Herodi adacoka kuJudeya aciyenda kum'zinda wa Sezareya acikakhala kumweko ntsiku pang'ono. ²⁰ Ndipo Herodi akhadadzala na ukali kuna wakukhala kuTiro na kuSidoni. Iwo mwakubverana adayenda kuna iye, ndipo atapasidwa thandizo na Balasitu, wakunyang'anira panyumba pa mambo, adakumbira ciyanjano thangwe dziko lawo likhatambira phoso kucokera kudziko la mambo.

²¹ Pantsiku yomwe akhadatala, Herodi adabvala bzakubvala bza umambo, adakhala pampando wa utongi, ndipo adalewa mafala kuna mbumba. ²² Ndipo iwo adayamba kukuwa: “Omwe alikuwa ni mulungu, ni munthu

‡ **12:15** Ajuda akhakumbuka kuti munthu wentse ana anju wace.

lini”. ²³ Nthawe imweyo letu anju wa Mbuya adam'pweteka, thangwe iye alibe kutumbiza Mulungu. Ndipo adadyedwa na nkhonye acifa.

²⁴ Na tenepo fala la Mulungu lidapitiriza kukula licimbamwazikira.

²⁵ Atamala basa lawo, Barnabe na Saulo adabwerera kucokera kuJerusalema acitengambo Juwau, omwe akhacemerredwa Maliko.

13

Saulo na Bernabe an'tumidwa na Gereja kuka-palidza

¹ Ndipo kugereja ya kuAntiyokiya kukhana apolofita na adziwi: Barnabe, Simiyoni wakuce-meredwa Nigere, Lusiyo wa kuSireni, Manayene omwe adaleredwa na Herodi, mambo wa cigawo ca Galireya*, na Saulo. ² Pomwe akhambatumbiza Mbuya ndipo akhambabzimana kudya, Mzimu Wakucena udalewa kuti: “Ndipambulireni Barnabe na Saulo, ayende kubasa lomwe ndawacemerera”. ³ Na tenepo, atamala kubzi- mana kudya na kupemba, adawasandzika manja aciwatuma.

Kupalidza kwa Saulo pantsuwa ya Xipre

⁴ Ndipo mwakutumidwa na Mzimu Wakucena, adapolika kuSeleusiya aciyenda na m'madzi mpaka kuXipre. ⁵ Pomwe adafika kuSalamina adapalidza fala la Mulungu m'nyumba za mapembo za aJuda. Juwau Maliko akhanawo ninga m'thandizi. ⁶ Ndipo adafamba pantsuwa

* **13:1** MuBibliya la Almeida “tetarca” bzirikulewa kuti m'tongi wa cigawo cibodzi pa bzigawo bzinai.

yentse, mpaka kufika kuPafu. Kumweko adagumana m'Juda m'bodzi akhacemerredwa Barjezu, omwe akhambacita matsenga ndipo akhali m'polofita wakunama. ⁷ Iye akhakhala pabodzi na m'tongi wacigawo ca ntsuwayo Sergiyo Paulo. M'tongiyo akhali mwamuna wandzeru, ndipo adacemeresa Barnabe na Saulo, thangwe akhafuna kubva fala la Mulungu. ⁸ Tsono Elimasi, wamatsenga ule adacita nawo makani (Elimasi ni dzina lace mucigiriki), ndipo adanyang'ana njira yakucosa cikhulupiriro ca m'tongiyo. ⁹ Pamwepo Saulo wakucemerredwa pomwe kuti Paulo, mwakudzazidwa na Mzimu Wakucena adam'nyang'anisisa aciti: ¹⁰ “Nandi mwana wa Dyabuwe, nyamadulanthaka wa bzentse bzomwe ni bzakulungama! Iwe udadzala na mtundu wentse wa upumpsi na bzakuipa. Ni lini lomwe un'dzaleka kuipisa njira zakulungama za Mbuya? ¹¹ Dziwa tsapano kuti boko la Mbuya lin'kupweteka, ndipo iwe un'dzakhala zimola ucidzataza kuwona ceza ca dzuwa mwa nthawe”.

Mwacisututu adakhala na khungu na m'dima, ndipo iye akhazungulira acinyang'ana kuti mbani angam'phate boko. ¹² Ndipo m'tongi ule, pakuwona bzomwe bzidacitika, adatawira acidab-wisidwa na cipfundziso ca Mbuya.

Kufotokoza kwa Paulo kuAntiyokiya wa cigawo ca Pisidiya

¹³ Ndipo atayenda na bote kucokera kuPafu, Paulo na andzace adayenda ku mzinda wa Pereje, cigawo ca Pamfiriya. Tsono Juwau adawasiya kumweko acibwerera kuJerusalema. ¹⁴ Kucokera

kuPereje adayenda mpaka kuAntiyokiya, cigawo ca Pisidiya. Ntsiku ya malinkhuma adapita m'nyumba ya mapembo acikhala. ¹⁵ Patamala kulewengedwa kwa M'temo wa Mozeji na kwa malivu ya Apolofita, atsogoleri wa nyumba ya mapembo adawatumizira mafala yakuti: “Abale, penu imwepo muna mafala yakulimbikisa mbumba, lewani”.

¹⁶ Wataimirira Paulo, adawacitira cizindikiro na boko kuti anyamale ndipo adati: “Imwe aIjirayeri na mwentse wakugopa Mulungu omwe ni aJuda lini, nditetekereni! ¹⁷ Mulungu wa mbumba ya Ijirayeri adasankhula makolo yathu ndipo adacitisa kuti mbumbayo ikule nthawe yomwe akhali anyakudza muIjipito. Na mphambvu zikulu adacita kuti acoke mudziko mule, ¹⁸ ndipo adakhala nawo mwakupirira m'kati mwa magole makumi manai mucidambo. ¹⁹ Iye adadzonga mbumba zinomwe muKanani ndipo adapasa madziko yawo aIjirayeri ninga utaka. ²⁰ Bzentsenebzi bzizatenga magole madzana manai na makumi maxanu (450)”.

“Bzatapita bzimwebzi iye adawapasa atongi m'paka nthawe ya m'polofita Samueli. ²¹ Pamwepo, iwo adakumbira mambo m'bodzi, ndipo Mulungu adawapasa Sauli, mwana wa Kiji, dzindza la Benjamini, omwe adakhala mambo magole makumi manai. ²² Ndipo atacosa Sauli, adawapasa Davidi ninga mambo, acim'perekera umboni kuti: ‘Ndidagumana Davidi, mwana wa Jese, mwamuna wa pam'tima pangu, omwe an'dzacita bzentse mucifuniro cangu’ ”†.

† 13:22 1Sa 13:14

²³ “Mudzindza la Davidiyo, Mulungu adabw-
eresana kuna aljirayeri M'pulumusi Jezu, malin-
gana na cipiciro comwe akhadacita. ²⁴ Akanati
kubwera Jezu, Juwau m'batizi adapalidza uba-
tizo bwa kukhumbula kwa mbumba yentse ya
Ijirayeri. ²⁵ Pomwe Juwau akhamaliza basa lace,
adati: ‘Kodi imwe mun'kumbuka kuti ine ndine
yani? Ndine lini omwe mun'kumbukira. Tsono
alipo omwe an'bwera patsogolo pang'u, omwe ine
ndiribe kuthemera kutsudzula xango zace’ ”.

²⁶ “Abale, dzindza la Abrahamu na mwentse
wakugopa Mulungu omwe ni aJuda lini, mafala
ya cipulumusoya yatumizidwa kuna ife. ²⁷ Pakuti
mbumba ya kuJerusalema na atongi wawo alibe
kum'tambira Jezu ninga m'pulumusi ngakhale
mafala ya apolofita, yomwe yambalewengedwa
ntsiku za malinkhuma ziri-zentse, tsono pomwe
adam'manga mulandu, adateweza mafala
ya apolofitayo. ²⁸ Ngakhale alibe kuwona
mulandu wakuti amuphe, adakumbira Pirato
kuti aphedwe. ²⁹ Pakukwanirisa bzentse
bzomwe bzikhadanembedwa bza cipande ca
iye, adam'cosa pam'tanda ndipo adakamuikha
m'thenje. ³⁰ Tsono Mulungu adam'lamusa kwa
wakufa, ³¹ ndipo adawoneka ntsiku zizinji
kwa wale omwe akhadayenda naye kucokera
kuGalireya kuyenda kuJerusalema. Amwewa
tsapano ndiwo mboni zace kuna mbumba”.

³² Ife tidakupalidzirani Mafala Yabwino kuti:
Bzomwe Mulungu adapicira kuna makolo yathu,
³³ Iye wateweza kuna ife wana wawo, pakula-
musa Jezu kwa wakufa ninga bzidanemba muSal-
imo ndime yaciwiri:

“Iwe ndiwe Mwana wangu. Ine lero ndakubereka‡”.

³⁴ Ndipo mwakuti Mulungu adam'lamusa kwa wakufa, kuti aleke kubvunda cipo, adalewa terepayu:

“Ine nin'dzateweza kuna imwe bzipiciro bza-kucenesedwa
bzakukhulupirika bзомwe ndidacita kuna Davidi’ ”§.

³⁵ Tenepoyo alikulewa kundime inango:

“Un'dzalekerera lini
kuti Wakupambulidwa wako
awone cibvunde’ ”.**

³⁶ “Nakuti Davidi watamala kutumikira cakulinga ca Mulungu mum'badwe wace, adafa acikaikhidwa kuna makolo yace, ndipo thupi lace lidabvunda. ³⁷ Tsono ule omwe Mulungu adalamusa kwa wakufa alibe kubvunda”.

³⁸ “Na tenepoyo, abale wangu, nin'funa kuti mudziwe kuti tiri kukupalidzirani kulekerera kwa bzakuphonyera Mulungu kucokera mwa Jezu. ³⁹ Kucokera mwa Iye, ali-yentse omwe an'khulupirira anilungamisiidwa kwa bzinthu bzentse bзомwe kwa ibzo mungadalungamisiidwa lini na M'temo wa Mozeji. ⁴⁰ Cenjerani ndipo kuti bзомwe apolofita adalewa bzireke kukucitikirani:

‡ 13:33 Mas 2:7 § 13:34 Iza 55:3 ** 13:35 Mas 16:10

41 “Wonani, wakunyo zamwe,
 mudabwisike ndipo munyembereke.
 Thangwe ntsiku za moyo wanu
 nin'dzacita cinthu cakuti imwe cipo
 mungadadzakhulupirira lini
 ngakhale winango angadakuuzani!’ ”††

42 Pomwe Paulo na Barnabe akhacoka munyumba ya mapembo, mbumba ikhambawakumbira kuti adzalewe pomwe mafala yamweya pamalinkhuma yalikudzayo. 43 Watamala m'tsonkhano, aJuda azinji na anango wakupemba wakutendeuka mu ciJuda adatewera Paulo na Barnabe. Iwo akhambaceza nawo, acimbawauza kuti apitirize kukhala munkhombo za Mulungu.

Paulo na Barnabe aniyenda kuna omwe ni aJuda lini

44 Pantsiku ya malinkhuma yalikudzayo, pafupi-fupi mzinda wentse udatsonkhana kuti udzabve mafala ya Mulungu. 45 Pomwe aJuda adawona m'thithi, adadzala na njiru ndipo akhambanyoza, acimbagaza bзомwe Paulo akhalewa.

46 Pamwepo Paulo na Barnabe adawatawira mwakulimba m'tima kuti: “Bzikhafunika kuti cakuyamba tirewe kuna imwe mafala ya Mulungu. Tsono nakuti imwe mulikuyalamba ndipo imwe mwekha mumbabziyesa kuti ndimwe lini wakuthemera moyo wakusaya kumala, tsapano ife tirikuyenda kuna omwe ni aJuda lini”. 47 Thangwe Mbuya watiuza terepoyo:

†† 13:41 Aba 1:5

“ Ine ndakuikha ninga ceza kwa omwe ni aJuda lini,
kuti utenge cipulumuso
mpaka kwakumalizira kwa dziko’^{‡‡}”.

⁴⁸ Ndipo omwe ni aJuda lini, pomwe adabva bzimwebzi adakondwera ndipo adatumbiza mafala ya Mbuya. Ndipo adakhulupirira wentse omwe akhadasankhulidwira ku moyo wakusaya kumala.

⁴⁹ Ndipo mafala ya Mbuya yakhamwazikira mudziko lentsenero. ⁵⁰ Tsono aJuda adangingimiza akazi wakugopa Mulungu wakulemekezedwa na atsogoleri wa mum'zindamo. Ndipo bzidanyosa kufambiridwa m'mbuyo kuna Paulo na Barnabe, aciwathotha m'mzinda mwawo. ⁵¹ Iwo adakunkhumula pfumbi la kuminyendo kwawo mwakulatiza kuipidwa nawo^{§§}, ndipo adayenda kuIkoniyo. ⁵² Tsono wakupfundzira akhadadzala na kukondwa ndipo na Mzimu Wakucena.

14

Paulo na Barnabe kuIkoniyo

¹ Ndipo ninga mwa cizerewezi, Paulo na Barnabe adayenda kunyumba ya mapembo ya aJuda kuIkoniyo. Kumweko adakalewa mwakuti m'thithi ukulu wa aJuda na omwe ni aJuda lini udakhulupirira. ² Tsono aJuda omwe akhadalamba kukhulupirira adanyosa mitima ya omwe ni aJuda lini, kuti awengane na abale. ³ Paulo na Barnabe adakhala nthawe ikulu

^{‡‡} **13:47** Iza 49:6 **§§** **13:51** Mat 10:14; Mko 6:11; Luk 9:5, 10:11

m'mwemo, acilewa mwakulimba m'tima bza Mbuya, omwe akhatsimikiza mafala ya nkhombo zace, mwakucita bzikindikiro na bzidabwiso na manja yawo. ⁴ Tsono mbumba ya mzinda idagawanikana. Anango akhali mbali ya aJuda, anango mbali ya atumiki. ⁵ Ndipo omwe ni aJuda lini na aJuda pabodzi na atsogoleri wawo adapangana kuti awabonerese ndipo awaphe na minyala. ⁶ Pomwe iwo adadziwa bzimwebzi, adathawira kumizinda ya Lixtra na Derbe, cigawo ca Likawoniya, na mwakuzungulira mwace. ⁷ Kumweko adakapitiriza kupalidza Mafala Yabwino.

Kupolesedwa kwa bundukutu kuLixtra

⁸ KuLixtra kukhana mwamuna wakupunduka minyendo, omwe akhali bundukutu cibadwire, omwe akhambakhala pantsi kumweko ndipo akhalibe kufamba cipo. ⁹ Iye adabva Paulo alikulewa. Pomwe Paulo adam'nyang'anisisa, adawona kuti akhana cikhulupiriro cakuti apolesedwe, ¹⁰ ndipo adalewa mwakukuwa kuti: “Lamuka uyime!” Na tenepo mwamunayo adamoga aciyamba kufamba. ¹¹ Pomwe m'thithi udawona bzomwe Paulo adacita, udayamba kukuwa mucilewedwe ca Likawoniya: “Milungu yabuluka mpaka kuna ife ninga wanthu!” ¹² Barnabe akhamucemera Zeusi ndipo Paulo Heremesi*, thangwe ndiye akhambabweresa fala. ¹³ Nyantsembe wa Zeusi, omwe akhana nyumba yace kutsogolo kwa mzinda, adabweresa

* **14:12** MuBibliya la Almeida, Zeusi na Heremesi adanemba kuti Jupiter na Mercurio.

mikono na nkhatu ya maluwa pam'suwo wa mzinda, thangwe iye na m'thithi akhafuna kupereka ntsembe kuna iwo.

¹⁴ Tsono pomwe atumiki Barnabe na Paulo adabva bzimwebzi, adang'amba bzakubvala† ndipo adathamanga pakati pa m'thithi acikuwa kuti: ¹⁵ “Amunamwe, thangwe ranyi mulikucita bzimwebzi? Ife ndifembo wanthu basi ninga imwepo. Tirikukubwereserani Mafala Yabwino kuna imwe, ticikuuzani kuti fundukirani kuna bzinthu bzakusaya basa, ndipo mutendeuke kuna Mulungu wamoyo, omwe adalenga kudzulu, pantsi, nyandza na bzentse bzomwe bziri m'mwemo. ¹⁶ Kale Iye adaleka mbumba zentse kuti zitewere njira zawo. ¹⁷ Tsono alibe kuleka kucita umboni bwace: Adalatiza ubwino bwace, mwakuwapasa mbvula ya kudzulu na kubvuna Panthawe yace, aciwapasa phoso na m'tima wakudzala na kukondwa”. ¹⁸ Angakhale mwa mafala yamweya, iwo adakhala na mphica kuti apingize m'thithi kuwapasa ntsembe.

¹⁹ Pamwepo adafika aJuda winango, omwe adacokera kuAntiyokiya na kuIkoniyo, ndipo adacita kuti m'thithi utawire bzomwe akhalewa. Adaboma Paulo acim'pfuira kunja kwa mzinda, adakumbuka kuti wafa. ²⁰ Tsono pomwe ateweri adagwezekana m'mbali mwa Paulo, iye adaimirira acibwerera mzinda. Mangwana yandzace iye na Barnabe adaguduka kuyenda kuDerbe.

† **14:14** Mko 14:63-64 Kung'amba bzakubzala panthawe imweire bzikhawonesa kusaya kukomedwa na munthu omwe aninyoza Mulungu.

Kubwerera kuAntiyokiya ya kuSiriya.

²¹ Ndipo Paulo na Barnabe adapalidza Mafala Yabwino mzinda ule ndipo adakhala na ateweri azinji. Ndipo adabwerera kuLixtra, kuKoniyo na kuAntiyokiya, ²² acimbalimbisa ateweri na kuwapasa mphambvu kuti apitirize kukhala mucikhulupiriro, acimbatu: “Bzin’funika kuti tipite mumatsautso mazinji kuti tidzapite mu Umambo bwa Mulungu”.

²³ Paulo na Barnabe adaikha akulu-akulu wa gereja ibodzi na ibodzi. Adapemba na kubzimana kudya ndipo adawapereka m’manja mwa Mbuya omwe akhadakhulupirira.

²⁴ Ndipo adapitirira kuPisidiya acikafika kuPamfiriya ²⁵ ndipo atapalidza fala kuPereje, adayenda kuAtaliya. ²⁶ Kucoka kuAtaliya adabwerera na m’madzi kuyenda kuAntiyokiya.

Kumweko akhadatumizidwa na nkhombo za Mulungu pa basa lomwe akhadamaliza kale.

²⁷ Pomwe adafika adatsonkhanisa gereja, ndipo adafotokoza bzentse bzomwe Mulungu akhadacita kudzera mwa iwo, na momwe iye adafungula njira ya cikhulupiriro kuna omwe ni aJuda lini. ²⁸ Ndipo adakhala nthawe ikulu kumweko na ateweri.

15

M'tsonkhano wa kuJerusalema

¹ Amuna anango adacoka kuJudeya kuyenda kuAntiyokiya ndipo akhapfundzisa abale kuti: “Penu imwe mun’citidwa lini m’sinda wa m’gwato ninga momwe mudapfundzidwa na Mozeji, bzin’dzakwanisika lini kuti mupulumusidwe”.

² Bzimwebzi bzipaditisa kuti Barnabe na Paulo ayambe kutsutsana kukulu na iwo. Na tenepo Paulo na Barnabe adasankhulidwa, pabodzi na anango, kuti ayende kuJerusalema akatonge nkhani imwei na atumiki pabodzi na akulu-akulu. ³ Na tenepo Gereja idawatumiza, ndipo pakupita kuFenisiya na kuSamaliya adafotokoza momwe adatendeukira wanthu omwe ni aJuda lini. Nkhani imweyi ikhakondweresa abale wentse. ⁴ Pomwe adafika kuJerusalema, adatambiridwa na gereja, na atumiki na akulu-akulu, ndipo adawafotokozera bzentse bzomwe Mulungu akhadacita kucokera mwa iwo. ⁵ Pamwepo anango wa gulu la afalizi omwe akhadakhulupirira adaimirira acilewa kuti: “Bzin’funika kuti tiwacite m’sinda wa m’gwato, ndipo tiwakakamize kuti ateweze M’temo wa Mozeji”.

⁶ Atumiki na akulu-akulu adatsonkhana kuti afufudze nkhani imweyi. ⁷ Ndipo patawoneka kutsutsana kukulu, Pedru adaimirira acilewa na iwo kuti: “Abale imwe mun’dziwa kuti kale-kale Mulungu adandisankhula pakati panu kuti omwe ni aJuda lini abve kucokera pamulomo pangu upalidzi bwa Mafala Yabwino ndipo akhulupirire. ⁸ Mulungu, omwe ambadziwa mitima, adalaliza kuti awatambira, mwakuwapasa Mzimu Wakucena, ninga kale akhadatipasa ife. ⁹ Iye alibe kucita tsankho na pang’onopo kwa ife na iwo, pakuwona kuti adacenesa mitima yawo mwa cikhulupiriro. ¹⁰ Tsapano, thangwe ranyi imwepo mulikufuna kuyeza Mulungu, kuikha joki m’khosi mwa akrixtau, lakuti ife ngakhale

makolo yathu tiribe kukwanisa kupirira?
 11 Tsono tin'khulupirira kuti tin'pulumusidwa na nkhombo za Mbuya wathu Jezu, n'tenepombo na iwo”.

12 Ndipo m'thithi wentse udanyamala, acimbabva Barnabe na Paulo akhambalewa bzizindikiro bzentse na bzydabwiso bзомwe kudzera mwa iwo Mulungu adacita kuna omwe ni aJuda lini. 13 Pomwe adamala kulewa, Tiyago adalewa kuti: “Abale nditetekereni. 14 Simau adafokotoza momwe pakuyamba Mulungu, adazungira omwe ni aJuda lini kuti pakati pa iwo pawoneke mbumba ibodzi ya dzina lace. 15 Bzimwebzi bzimbabverana na mafala ya apolofita yomwe yadanembedwa kuti:

16 “‘Patsogolo pa bzimwebzo nin'dzabwera kudzamanga cikumbi ca Davidi comwe cidagwa. Nin'dzamanga pomwe bzakupasuka bzace ndipo nin'dzaciimisa papsa, 17 kuti wanthu anangowo anyang'ane Mbuya, ndipombo na wentse omwe ni aJuda lini omwe ambacemerredwa na dzina langu, alikulewa Mbuya omwe adacita bzinthu bzimwebzi’* 18 bzakudziwika kuyambira kale-kale”.

19 “Na tenepo nin'kumbuka kuti mbatireke kunesa omwe ni aJuda lini omwe an'tawira Mulungu. 20 Tsono tinembere iwo, tiwauze kuti achenkhe nyama yakuperekedwa ntsembe kwa bzifanikizo, upombo, nyama zakufa mwakusaya kucoka mulopa napombo mulopa. 21 Thangwe kuyambira kale-kale M'temo wa Mozeji umbapalidzidwa m'mizinda mwentse,

* 15:17 Amo 9:11-12

ucimbalewengedwa munyumba za mapembo ntsiku za malinkhuma ziri-zentse”.

Tsamba kuna gereja ya kuAntiyokiya

²² Pamwepo atumiki na akulu-akulu pabodzi na gereja yentse adabverana kuti asankhule wina mwa iwo, awatumize kuAntiyokiya na Paulo na Barnabe. Adasankhula Juda wakuce-meredwa Barsabasi, na Sirasi, amuna wakutso-golera pakati pa abale, ²³ aciwatumiza na tsamba lomwe likhalewa kuti: “Ife atumiki abale wanu pabodzi na akulu-akulu, tirikukumusani imwe abale wathu omwe ndimwe aJuda lini, omwe mumbakhala kum'zinda wa Antiyokiya, na kucigawo ca Siriya na ca Sirisiya.

²⁴ “Tirikudziwa kuti anango omwe adacoka pakati pa ife, mwakusaya kubvumizidwa, adakunesani na bzakulewa bzawo acibalalisa ndzeru zanu. ²⁵ Na tenepo, tentse tabverana kuti tisankhule amuna anango tiwatumize kuna imwe, pabodzi na abale wakufunidwa Barnabe na Paulo, ²⁶ amuna omwe ambapereka moyo wawo thangwe ra dzina la Mbuya wathu Jezu Krixtu. ²⁷ Na tenepo tirikutumiza Juda na Sirasi kuti adzatsimikize na kulewa bzomwe tirikunemba. ²⁸ Pakuti bzidakomera Mzimu Wakucena na ife kuti tireke kukupasani m'tolo ukulu kuposa bzakufunikira bzomwe ni ibzi: ²⁹ Chenkhani nyama yakuperekedwa ntsembe kwa bzifanikizo, mulopa, nyama zakufa mwakusaya kucoka mulopa na upombo. Imwe mun'dzacita bwino mungadzachenkha bzinthu bzimwebzi.

“Salani bwino”.

Kulewengedwa kwa tsamba

³⁰ Ndipo wakutumidwa wale adaguduka aciyenda kuAntiyokiya. Kumweko adakatsonkhana na gereja yentse acipereka tsamba. ³¹ Pomwe abale adalirewenga, adakondwera thangwe la mafala yakulimbisa ya patsambalo. ³² Juda na Sirasi, omwe akhali apolofita, adalimbisa na kukhwimisa abale na mafala mazinji. ³³ Atakhala nthawe pamwepo, abale adawabvumiza kuti abwerere mwa m'tendere kuna omwe akhadawatuma, ³⁴ [tsono Sirasi adakumbuka kukhala kumweko]†. ³⁵ Ndipo Paulo na Barnabe adapitiriza kukhala kuAntiyokiyako. Kumweko akhaphundzisa acimbapalidza fala la Mbuya pabodzi na andzawo azinji.

Kumwazana kwa Paulo na Barnabe

³⁶ Ndipo yatapita nthawe, Paulo adauza Barnabe kuti: “Mbatibwerere kuti tikazungire abale m'mizinda yentse momwe tidapalidza fala la Mbuya, tikawone momwe alikukhalira”. ³⁷ Barnabe akhafuna kutengambo Juwau omwe akhacemerredwa Maliko. ³⁸ Tsono Paulo adawona kuti ni bzabwino lini kum'tenga, thangwe lakuti kale adawasiya kuPamfiriya, alibe kupitiriza kuphata basa pabodzi na iwo. ³⁹ Padawoneka kusaya kubverana kwakukulu, komwe kudacitisa kuti amwazane. Barnabe adatenga Maliko, aciyenda na bote pa ntsuwa ya Xipre, ⁴⁰ tsono Paulo adasankhula Sirasi, ndipo adaguduka, acitumizidwa na abale mwa nkhombo za Mbuya.

† **15:34** Mu bzakunemba bzakale bzinji mulibe dutswa limweri.

41 Ndipo adapita na kuSiriya na kuSirisiya, acimbalimbikisa magereja.

16

Timoti an'perekeza Paulo na Sirasi

¹ Ndipo Paulo adafika kum'zinda wa Derbe patsogolo pace kuLixtra, komwe kukhana mteweri m'bodzi akhacemerredwa Timoti. Mai wace akhali krixtau ndipo akhali wa ciJuda, tsono baba wace akhali wa ciGiriki. ² Abale wa kuLixtra na kulkoniyo akhaperekera Timoti umboni bwabwino. ³ Ndipo Paulo pakufuna kum'tenga kuti ayende naye ulendo bwace, adam'citisa msinda wa m'gwato, thangwe la aJuda omwe akhakhala mbali zimwezire, nakuti wentse akhadziwa kuti baba wace akhali wa ciGiriki. ⁴ M'mizinda momwe akhapita, akhafotokoza bзомwe atumiki na akulu-akulu wa muJerusalema adabverana, kuti bzitewezedwe. ⁵ Na tenepo magereja yakhalimbikisidwa mucikhulupiriro, ndipo mbogo ikhathimizirika ntsiku na ntsiku.

Maso-mphenya ya Paulo kuTrowadi

⁶ Paulo na andzace adacita ulendo bwakuzungira mbali ya Firijiya na Galasiya, atapingizidwa na Mzimu Wakucena kuti apalidze fala mucigawo ca Aziya. ⁷ Pomwe adafika m'malire mwa Miziya, adayeza kupita mucigawo ca Bitinya tsono Mzimu wa Jezu udawapingiza. ⁸ Pamwepo adabwerera acipita na kuMiziya, ndipo adayenda kuTolowasi. ⁹ Pakati pa usiku, Paulo adawona m'maso-mphenya mwamuna m'bodzi wa kucigawo ca Masedoniya

akhadaimirira ndipo akhamudandaulira kuti: “Pita muMasedonya kuti utithandize”. ¹⁰ Paulo atamala kuwona maso-mphenya yamweya, nthawe imweyo letu tidakondzeka kuti tiyende kuMasedonya, nakuti tidazindikira kuti Mulungu akhadaticemera kuti tikawapalidzire Mafala Yabwino.

Kutendeuka kwa Lidiya kuFilipo

¹¹ Ndipo tidaguduka kuTolowasi, ticiyenda na m'madzi lunga-lunga kuSamotrasi, ndipo ntsiku yaciwiri tidayenda kuNeyapoli. ¹² Tatacoka kumweko tidayenda kuFiripi mzinda wa mbali yakuyamba ya cigawo ca Masedonya omwe udamangidwa na atsamunda wa ciRoma. Kumweko tidakakhala ntsiku pang'ono. ¹³ Pantsiku ya malinkhuma tidacoka mum'zinda ule ticiyenda m'mphepete mwa mkulo, momwe tikhadikhira kuwona mbuto yakucitira m'pembo. Tidakhala pantsi ticiyamba kuceza na akazi omwe akhadatsonkhana pamwepo. ¹⁴ M'bodzi wa omwe akhabva akhali mkazi wakugopa Mulungu akhacemerredwa Lidiya. Basa lace likhali lakugulisa nguwo zakuumira kwene-kwene, ndipo akhali wa kum'zinda wa Tiyatira. Mbuya adafungula m'tima wace kuti atetekere fala la Paulo. ¹⁵ Atamala kubatizidwa iye na wapanyumba pace, adaticemeresa aciti: “Penu imwepo mun'ndiyesa wakukhulupirika kuna Mbuya, pitani munyumba mwangu mukhale m'mwemo”. Ndipo adatumiriza ticibvuma.

Paulo na Sirasi m'kawoko

¹⁶ Ndipo ntsiku inango pomwe tikhayenda kumbuto ya m'pembo, tidagumana nyagrinya wacikazi omwe akhadaphatidwa na m'zimu wakuvimirisa. Iye akhambapasidwa kobiri zizinji zakudaza azimbuya wace na kuvimira kwaceko. ¹⁷ M'tsikanayo akhatewera Paulo na ife acimbakuwa kuti: “Amuna amwewa ni anyagirinya wa Mulungu Wakudzulu-dzulu ndipo ambakupalidzirani njira ya cipulumuso”. ¹⁸ Iye adapitiriza kucita bzimwebzo muntsiku zizinji. Pamwepo Paulo adaipidwa nabzo, adazungunuka aciuzwa m'zimuyo kuti: “Mudzina la Jezu Krixtu ine nin'kuuza kuti coka mwa iye!” Nthawe imweyo letu mzimu ule udam'siya.

¹⁹ Pomwe azimbuya wa mtsikana ule adadziwa kuti cidikhiro cawo ca phindu camala, adaphata Paulo na Sirasi aciwapfuirira kumphala yapadeca patsogolo pa akulu wakatonga mirandu. ²⁰ Ndipo atafika nawo kwa akulu wakatonga mirandu adati: “Amuna amwewa ni aJuda ndipo alikubweresa phokoso mum'zinda mwathu muno, ²¹ acimbapfundzisa miyambo yomwe ife aRoma timbabvumizidwa lini kutawira ayai kucita”.

²² Mthithi udamukira Paulo na Sirasi, ndipo akulu wakatonga mirandu adalewa kuti awakhundule bzakubvala ndipo awakwapule. ²³ Ndipo atamala kuwakwapula kwene-kwene, adawaikha m'kawoko, aciuzwa mulindiri kuti awakoye bwino. ²⁴ Atauzidwa bzimwebzi iye adawaikha m'cipinda ca m'kati mwa kawoko,

ndipo adawamangirira minyendo kum'tanda*.
²⁵ Pakati pa usiku, Paulo na Sirasi akhapemba acimbaimbira Mulungu nyimbo. Anyam'kawoko winawo akhambawabva. ²⁶ Mwacisututu, kudabveka kutekenyeke kwa mphambvu kucitekenyesa aliserse za kawoko. Pamwepo letu misuwo yentse idafunguka ndipo maunyolo yawo yentse yadatsudzuka. ²⁷ Pomwe mulindiri adamuka pa tulo, adawona misuwo ya mkawoko idafunguka, adasolola cisenga cace kuti abziphe, thangwe akhakumbuka kuti anyamkawoko athawa. ²⁸ Tsono Paulo adakuwa aciti: “Leka kubzicita kuipa! Tentse tiri muno!”

²⁹ Mulindiri ule adakumbira cakubvunikirisa acithamanga kukapita, acimbatetemera adakagodama patsogolo pa Paulo na Sirasi. ³⁰ Pamwepo adabula nawo panja aciwabvundza kuti: “Azimbuya, bzin'funika ndicite ciyani kuti ndipulumuke?”

³¹ Iwo adatawira kuti: “Khulupirira Mbuya Jezu ndipo mun'dzapulumuka, iwepo na wa panyumba pako”. ³² Ndipo adapalidza mafala ya Mbuya† kuna iye na kuna wentse wa panyumba pace. ³³ Panthawe imweire ya usiku, mulindiri adatsuka bzironda bzawo, patsogolo pace iye na wace wentse adabatizidwa. ³⁴ Ndipo adawatenga aciyenda nawo kunyumba, adawapasa cakudya ndipo iye na wentse wa panyumba pace adakondwera kwene-kwene thangwe la kukhulupirira Mulungu.

* **16:24** Kumangirira komwe akhacita akhambabowola mibo pacim'tanda acimbatenga minyendoyo aciyipitisa mumabulimo.

† **16:32** Mbuya: MuBibliya la Almeida liri kulewa kuti “Mulungu”.

Kucosedwa kwa Paulo na Sirasi m'kawoko

³⁵ Kwatacena, akulu-akulu wakutonga mirandu adatuma amangi wawo kukauza mulindiri kuti: “Atsudzuleni amunawa”. ³⁶ Mulindiri adauza Paulo kuti: “Atongi alewa kuti imwe na Sirasi mucosedwe. Tsapano cokani. Ndokoni na mtendere”. ³⁷ Tsono Paulo adauza amangi kuti: “Ngakhale kuti ndife mbadwe za utongi bwa ciRoma, iwo adatimenya pakati pa mbumba mwakusaya kutongedwa ndipo adatiikha m'kawoko. Apo tsapano lino alikufuna kuticosa mwakampsimpsimpi? Ni tenepoyo lini! Mbabwere iwo caiwo adzaticose”. ³⁸ Amangi adakafotokozeza akulu wakutonga mirandu bzinwebzi. Ndipo iwo atabva kuti Paulo na Sirasi ni mbadwe za utongi bwa ciRoma, adakhala na mantha. ³⁹ Adabwera kudzakumbira kulekeredwa ndipo adawacosa kunja kwa kawoko, aciwakumbira kuti acoke mum'zinda. ⁴⁰ Ndipo Paulo na Sirasi atacoka m'kawoko, adayenda kunyumba kwa Lidiya komwe adakagumana na abale ndipo adawalimbikisa. Patsogolo pace adaguduka.

17

Paulo na Sirasi kuTesalonika

¹ Ndipo atapita na kumizinda ya Anfipoli na Apoloniya, adakafika kum'zinda wa Tesalonika komwe kukhana nyumba ya mapembo ya aJuda. ² Ninga mwa cizerewezi cace, Paulo adayenda ku nyumba ya mapembo ndipo kucokera mwa

Bzakunemba adatsutsana nawo ntsiku za malinkhuma zitatu, ³ acimbawauza na kutsimikiza kuti bzikhafunika kuti aboneresedwe ndipo alamusidwe kwa wakufa. Ndipo akhambati: “Jezu umweyo omwe ndiri kufotokoza ndiye Krixtu”. ⁴ Winanango mwa aJudawo adatawira aciphatana na Paulo na Sirasi, napombo mbogo ikulu ya aGiriki wakugopa Mulungu, ndipo na akazi wakulemekezeka azinji.

⁵ Tsono aJuda adacita njiru acibweresa amuna anango wakuipa wakusaya kufuna kuphata basa, ndipo adakondza m'thithi ubodzi aciyamba kunyosa phiringu mum'zinda. Adapamba nyumba ya Jasoni, pakufuna kuphata Paulo na Sirasi, kuti awabwerese pakati pa mthithi wa wanthu*. ⁶ Tsono atawasaya, adaphata Jasoni na abale anango aciwapfuirira kuna atongi wa mzinda, acimbakuwa kuti: “Amuna amwewa ndiwo omwe ambabweresa phokoso mudziko lentse, tsapano afikambo kuno, ⁷ ndipo Jasoni watambira kunyumba kwace. Wentsenewo alikuchola m'temo wa Sezari, acimbalewa kuti alipo mambo unango an'cemerredwa Jezu”. ⁸ Pomwe mthithi na atongi wa mum'zinda adabva bzimwebzi adaneseka nabzo. ⁹ Pamwepo adatambira kuna Jasoni na anango malipiro yakubvuma mulandu yomwe yakhadalewedwa ndipo atongi adawalekera.

Paulo na Sirasi kuBereya

¹⁰ Kudandodoka, abale adatumiza Paulo na Sirasi kuBereya. Pomwe adafika kumweko,

* **17:5** Ayai pakati pa gulu la akulu-akulu wa mbumba.

adayenda kunyumba ya mapembo ya aJuda. ¹¹ Tsono wanthu wa kuBereya akhana mitima yabwino kuposa wa kuTesalonika mwakuti adatambira fala na m'tima wawo wentse, acimbalewenga Bzakunemba ntsiku zentse kuti awone penu cadidi bzinthu bzentse bzhali tenepoyo. ¹² Na tenepo azinji wa aJuda na aGiriki adakhulupirira, akazi wakulemekezeka na amuna azinji.

¹³ Tsono pomwe aJuda wa kuTesalonika adadziwa kuti kuBereya kudapalidziwambo fala la Mulungu na Paulo, adayenda kumweko acikanyosa m'thithi kuti ucite phiringu. ¹⁴ Pamwepo letu abale adatumiza Paulo kumphimpha ya kunyanza. Tsono Sirasi na Timoti adapitiriza kukhala kumweko. ¹⁵ Amuna omwe adayenda na Paulo wale adam'tenga mpaka kum'zinda wa Atena, ndipo adabwerera na mafala yomwe adapanganizidwa na Paulo kuna Sirasi na Timoti, kuti mwakankulumize ayende kukawonana naye.

Paulo kum'zinda wa Atena

¹⁶ Ndipo Paulo pomwe akhawadikhira iwo kuAtena, m'tima wace ukhaneseka pakuwona kuti mzinda ukhadadzala na bzifanikizo. ¹⁷ Ndipopo iye akhambatsutsana munyumba ya mapembo na aJuda na aGiriki wakugopa Mulungu, napombo na wale omwe akhambagumana pam'sika ntsiku zentse. ¹⁸ Ndipo anango wa adziwi[†] wa gulu la Epikuri na Sitoiki akhambatsutsana naye, anango

[†] **17:18** Adziwi: MuBibliya la Almeida adalewa kuti: “Filosofo”.

acimbabvundza kuti: “Kodi alikufuna kulewa ciyani wakubwebwetekayu?” Ndipo anango akhambati: “Pinango iye alikupalidza mirungu yacirendo”, pakuti akhapalidza Mafala Yabwino ya Jesu na kumuka kwa wakufa. ¹⁹ Na tenepo adamutenga aciyenda naye pam'tsonkhano wa Aliyopago, aciti: “Tingadziwe kuti ni cipfundziso canyi cipsa cimweci comwe mulikupfundzisa? ²⁰ Imwe mulikutibweresera bzinthu bzacirendo, ndipo tin'funa kudziwa kuti bzinirewa ciyani bzimwebzi”. ²¹ Pakuti wentse wa kuAtena na anyakudza wakukhala m'mwemo akhamala nthawe zawo acimbalewa na kubva mafala ya bzinthu bzipsa.

²² Pamwepo Paulo adaimirira pakati pa m'tsonkhano wa Aliyopago, aciti: “Imwe amuna wa kuAtena! Pa bzentse ndirikuwona kuti ndimwe wakupemba kwene-kwene. ²³ Pakuti pomwe ndikhafamba mum'zinda ndidawona mbuto zomwe mumbapemba, ndipo ndidawona pomwe guwa lomwe likhadanemba: KUNA MULUNGU WAKUSAYA KUDZIWIKA. Tsapano umweyo omwe mumbapemba mwakusaya kudziwa, ndiye omwe ndirikukupalidzirani.

²⁴ “Mulungu omwe adalenga dziko na bzentse bzomwe bziri m'mwemo, Iye ndiye Mbuya wa kudzulu na pantsi, ndipo an'khala lini m'nyumba za mapembo zakukonzedwa na manja ya wanthu. ²⁵ An'tumikiridwa lini na manja ya wanthu, ninga wakusaya cinthu, thangwe Iye ndiye an'pasa moyo, kupuma na bzinthu bzinango bzentse kuna wentse. ²⁶ Mwa m'bodzi yekha adalenga mbumba zentse kuti zikhale padziko lentse la pantsi, atak-

hazikisa kale nthawe yakulewengeka na malire ya pakukhala pawo. ²⁷ Mulungu adacita bzimwebzi kuti anyang'ane Mulungu, ayai kukamumpsadsadzira, pinango kumuwona, napo ali rini kutali kwa m'bodzi na m'bodzi wa ife. ²⁸ 'Pakuti kudzera mwa Iye tina moyo, timbafamba-famba ndipo tiripo', ninga anango wakunemba wanu ambalewa kuti: 'Thangwe ife ndifembo dzindza lace'.

²⁹ "Tsapano pakukhala ife dzindza la Mulungu, mbatireke kukumbuka kuti Mulungu ni wakulingana na bzinthu bza oro, parata ayai mwala, bza-kukondzedwa mwa luso na ndzeru za munthu. ³⁰ Kale-kale kusaya kudziwa kwanu Mulungu alibe kukulewengera, tsono tsapano ali kuuza wentse kuti m'mbutu zentse abweke. ³¹ Thangwe adasankhula ntsiku ibodzi yomwe an'dzatonga dziko mwa cirungamo, kudzera mwa mwamuna omwe adasankhula, ndipo kusankhulako adakut-simikiza patsogolo pa wentse, pomwe adalamusa Iye pakati pa wakufa".

³² Pomwe adabva bza kumuka pakati pa wakufa, anango wa iwo adam'sinjirira ndipo anango adati: "Bza nkhani imweyi tin'dzakubvera nthawe inango". ³³ Nthawe imweyo, Paulo adacoka pana iwo. ³⁴ Tsono wanthu anango, adakhumanirana na iye ndipo adakhulupirira. Mwa iwo akhalipo Dionizio, m'bodzi wa gulu la Aliyopago, mkazi m'bodzi wakucemerredwa Damari ndipo na anango azinji.

18

Paulo kum'zinda wa Kolinto

¹ Bzatomala bzimwebzi, Paulo adacoka kuAtena aciyenda kuKolinto. ² Kumweko adakagumana m'Juda m'bodzi akhacemerredwa Akwira, mbadwe ya kucigawo ca Ponto, omwe akhadafika tsapanopa kucokera kultaliya, na Pisisira, mkazi wace, thangwe mambo m'kulu Klaudiyo akhadalewa kuti aJuda wentse acoke muRoma. Paulo adafendera kuna iwo, ³ ndipo pakuwona kuti akhali wa basa libodzi-bodzi, adakhala nawo pabodzi acimbaphata nawo basa, thangwe basa lawo likhali lakukondza bzikumbi. ⁴ Ntsiku zentse za malinkhuma akhambaceza munyumba ya mapembo acimbazindikirisa aJuda na aGiriki.

Paulo anirewa bza Jezu

⁵ Ndipo, pomwe Sirasi na Timoti adabuluka kucokera kuMasedonya, Paulo nthawe yace yentse akhabzipereka pa basa la kupalidza acimbapereka umboni kuna aJuda kuti Jezu ndiye Krixtu*. ⁶ Tsono iwo akhatsutsana naye acimbatukwana, ndipo Paulo adakunkhumula bzakubvala bzace† aciwauza kuti: “Mulopa wanu ugwere pamsolo wanu! Ine ndiribe mulandu namwe, kuyambira tsapano ndirikuyenda kwa omwe ni aJuda lini”.

⁷ Pomwe adacoka pamwepo, adapita m'nyumba mwa mwamuna omwe akhacemerredwa Tisiyo Justo, omwe akhagopa Mulungu ndipo akhakhala pambali pa

* **18:5** MuciGiriki ambalewa kuti Krixtu, muciheberi ambalewa kuti Mesiya: Bzentsenebzi bzin'thandauza kuti wakudzozedwa.

† **18:6** Mab 13:51

nyumba ya mapembo. ⁸ Krisipo, m'kulu wa nyumba ya mapembo adakhulupirira Mbuya na wapanyumba pace wentse napombo aKorinto azinji, atabva adakhulupirira ndipo akhabatizidwa. ⁹ Ndipo nthawe ya usiku Mbuya adauza Paulo m'maso-mphenya kuti: “Leka mantha, pitiriza kulewa ndipo leka kunyamala, ¹⁰ thangwe ine ndiri na iwe, ndipo palibe an'dzakwanisa kukucita cakuipa, pakuti mum'zinda muno ndina wanthu azinji”. ¹¹ Ndipo Paulo adapitiriza kukhala kumweko gole libodzi na minyezi mitanthatu, acimbawapfundzisa fala la Mulungu.

Paulo patsogolo pa Galiyo

¹² Pomwe Galiyo akhali m'tongi wa cigawo ca Akaya, aJuda mwakubverana adamusandulikira Paulo acimuyendesa pa mphala, ¹³ aciti: “Umweyu alikuzindikirisa wanthu kuti apembe Mulungu mwakuphonyera m'temo”. ¹⁴ Pomwe Paulo akanati kuyamba kulewa-lewa, Galiyo adauza aJuda kuti: “Penu imwe aJuda mungadapereka umboni bwa thangwe ayai mulandu wakuipa, ningadakubverani. ¹⁵ Tsono penu ni nkhani ya mafala, madzina na m'temo wanu, tongani mwekha imwepo. Ine nin'funa lini kukhala m'tongi wa bzinthu bzimwebzi”. ¹⁶ Ndipo adawathotha pa mphalapo. ¹⁷ Pamwepo wentse adaphata Soxtene m'kulu wa nyumba ya mapembo, ndipo adamumenya patsogolo pa mphala. Tsono Galiyo alibe kukhala na thupo na bzimwebzo.

Kumaliza kwa ulendo bwaciwiri bwakupalidza bwa Paulo

¹⁸ Paulo atakhala kumweko ntsiku zizinji, pakumalizira adagoneka abale aciyenda na m'madzi kuSiriya, mwakuperekezedwa na Pirisira na Akwira. Akanati kuguduka adapala m'solo kuKenkrea, thangwe la cipiciro comwe akhadacita kuna Mulungu. ¹⁹ Atafika kum'zinda wa Efezo‡, Paulo adasiya Prisila na Akwira kumweko. Tsono iye adapita munyumba ya mapembo acitsutsana na aJuda. ²⁰ Iwo adakumbira kuti akhale pomwe ntsiku zinango, iye alibe kubvuma. ²¹ Tsono pakuwagoneka adati: “Penu Mulungu angafuna, nin'dzabwerera kuna imwe”. Pamwepo adapakira bote aciguduka kuEfezo. ²² Pomwe adafika kuSezareya, adabuluka m'bote acikwira kuJerusalema. Ndipo atamusana na gereja, adapolika kuAntiyokiya.

²³ Atamala nthawe pang'ono muAntiyokiya, Paulo adacoka aciyenda mbali zentse za Galasiya na Firijiya, acimbalimbikisa aKrixtau wentse.

Apolo kuEfezo

²⁴ Panthawe ibodzi-bodziyo, adafika kuEfezo muJuda m'bodzi akhacemerredwa Apolo, mbadwe ya kuAlixandriya, mwamuna wakudziwa kulewa ndipo wakudziwisisa Bzakunemba. ²⁵ Iye akhadapfundzidwa njira ya Mbuya, ndipo na m'tima wakulimbika akhalewa na kupfunzisa mwakulongosoka bza Jezu, napo akhadziwa ubatizo bwa Juwau bokha. ²⁶ Pamwepo

‡ **18:19** Mzinda wa Efezo ukhali gombe likulu lakutsamisira mabote.

iye adayamba kulewa mwakulimba m'tima munyumba ya mapembo. Pomwe Pirisira na Akwira adamubva, adam'tenga kuti ayende kunyumba kwawo, ndipo adam'fotokozera njira ya Mulungu mwakulongosoka.

²⁷ Pakufuna iye kuyenda kucigawo ca Akaya, abale adamulimbikisa acinembera ateweri kuti amutambire bwino. Atafika, adathandiza kwene-kwene wale omwe akhadakhulupirira kucokera mwa nkhombo, ²⁸ thangwe adawakonwesa aJuda na mafala ya mphambvu patsogolo pa wanthu kucokera mwa Bzakunemba kuti Jezu ndiye Krixtu§.

19

Ulendo bwacitatu bwakupalidza bwa Paulo

¹ Bzidawoneka kuti, Apolo ali kum'zinda wa Kolinto, Paulo atapita na mbali za kunja, adafika kuEfezo ndipo adagumana akrixtau anango, ² adawabvundza kuti: “Kodi mudatambira Mzimu Wakucena pomwe mudakhulupirira”? Iwo adatawira kuti: “Nee, tikanati kubva kuti ulipo Mzimu Wakucena”.

³ Pamwepo Paulo adabvundza kuti: “Tsono ni ubatizo buponi bomwe mudabatizidwa nabo”? Adatawira kuti: “Ubatizo bwa Juwau”.

⁴ Paulo adawauza kuti: “Juwau adacita ubatizo bwa kubweka, acimbauza mbumba kuti akhulupirire kuna ule omwe an'bwera patsogolo pace, umweyo ni Jezu”. ⁵ Pomwe adabva bzimwebzi, iwo adabatizidwa mudzina la Mbuya Jezu.

§ **18:28** MuciGiriki ambalewa kuti Krixtu, mucuHeberi ambalewa kuti Mesiya: Bzentsenebzi bzin'thandauza kuti wakudzozedwa.

⁶ Ndipo Paulo adawasandzika manja, Mzimu Wakucena udabwera kuna iwo, aciyamba kulewa bzirewedwe bzinango, ndipo akhambapalidza mafala yakucokera kwa Mulungu. ⁷ Wentsenewo akhali amuna khumi na awiri (12).

Paulo ku xikola ya Tirano

⁸ Ndipo m'kati mwa minyezi mitatu, Paulo akhayenda munyumba ya mapembo, pomwe akhalewa mwakulimba m'tima acimbatsutsana na kuwazindikirisa bza Umambo bwa Mulungu.

⁹ Tsono anango wa iwo adaumisa m'tima ndipo adalamba kukhulupirira acimbalewa bzakuipa bza Njira ya Mbuya patsogolo pa m'thithi. Paulo adacoka pana iwo acipambula ateweri, ndipo adayamba kumbawapfundzisa ntsiku zentse ku xikola ya Tirano. ¹⁰ Bzimwebzi bzidacitika m'kati mwa magole mawiri. Na tenepo wentse wakukhala mucigawo ca Aziya adabva fala la Mbuya, ngakhale aJuda na omwe ni aJuda lini.

¹¹ Ndipo kudzera mwa manja ya Paulo, Mulungu akhacita bzidabwiso bzakuposa, ¹² mwakuti lenso na maventali bzomwe Paulo akhabvala bzikhatengedwa bziciikhidwa kwa atenda. Amwewa akhapolosedwa matenda yawo, ndipo mizimu yakuipa ikhacoka kwa iwo.

¹³ Ndipo aJuda anango, omwe akhambathotha mizimu yakuipa, akhayezera kucemerambo dzina la Mbuya Jezu kuna wanthu omwe akhana mizimu yakuipa, acimbati: “Mudzina la Jezu omwe Paulo ambapalidza, ine nin'kuuzani kuti cokani”. ¹⁴ Omwe akhambacita bzimwebzi akhali wana anomwe wa muJuda akhacemerredwa Seva, m'kulu wa anyantsembe. ¹⁵ Tsono

m'zimu wakuipa udawatawira kuti: “Jezu nimbamudziwa, ndipo nimbadziwa kuti Paulo mbani. Tsono imwepo ndimwe yani?”

¹⁶ Ndipo munthu akhana m'zimu wakuipa ule adawamogera, aciwakunda wentse, ndipo adawamenya mwamphambvu mpaka kuthawa pa nyumba ire ali pezi ndipo mwakupwetekeka.

¹⁷ Nkhani imweyi idabveka kuna wentse, na tenepo aJuda na omwe ni aJuda lini wakukhala muEfezo wentsenewo adaphatidwa na mantha, ndipo dzina la Mbuya Jezu likhatumbizidwa.

¹⁸ Azinji omwe adakhulupirira adabwera kudzabweka ndipo kumbalewa padeca mabasa yawo yakuipa yomwe akhacita. ¹⁹ Na iwombo omwe akhambacita bza matsenga, adagwezeka mabukhu yawo yamatsenga aciyatentha patsogolo pa wentse. Kufufudza ntsengwa yace idawoneka kuti ikhakwanira kobiri za parata bzulu makumi maxanu (50.000). ²⁰ Tenepoyo, fala la Mbuya likhamwazikira ndipo likhakhala la mphambvu.

²¹ Pomwe bzipidamala kucitika bzipimwebzi, mum'tima wace Paulo adakumbuka kuyenda kuJerusalema, acipita na kuMasedonya na kuAkaya. Iye akhati: “Ndatamala kukhala kumwekule, bzipifunika kuti ine ndikawonembo kuRoma”. ²² Ndipo atatumiza wakumuthandiza awiri kuMasedonya, Timoti na Eraxto, iye adapitiriza kukhala pomwe mucigawo ca Aziya nthawe inango.

Phokoso muEfeso

²³ Nthawe imweyo padawoneka phokoso likulu thangwe la Njira ya Mbuya. ²⁴ Nakuti misiri m'bodzi akhacemerredwa Demetriyo, omwe akhasula bzifanikizo bza parata bza nyumba ya kupembera Artemi*, bzomwe bzikhambapasa phindu likulu kuna amisiri, ²⁵ adacemeresa amisiriyo pabodzi na anango wa basa libodzi-bodziro aciwauza kuti: “Azimbuya, imwepo mumbadziwa kuti mubasa limweri, ndimo mumbacoka phindu lathu, ²⁶ ndipo mulikuwona na kubva kuti muEfezo lini mokha, tsono pafupi-fupi mucigawo ca Aziya centse, Paulo umweyu alikuzindikirisa na kupumpsa wanthu azinji, acimbalewa kuti ni mirungu lini yomwe ni yakukondza na manja ya wanthu. ²⁷ Ife tirikugopa kuti basa lathu lidzafike pakunyozedwa, napombo kuti nyumba ya mulungu m'kulu Artemi aleke kupembedwa, ndipo mulungu umweyo omwe alikupembedwa muAziya na dziko lentse, adzaluze ukulu bwace”.

²⁸ Pomwe iwo adabva bzinwebzi, adakalipa kwene-kwene acimbakuwa kuti: “M'kulu ndiye Artemi wa aEfeso!” ²⁹ Ndipo mzinda wentse udadzala na phokoso. Mbumba idayenda mwakam'kulumize kuthambwe la masendzeko, icimbapfuwa aMasedoniya, Gayo na Aristarko, andzace wa ulendo bwa Paulo. ³⁰ Pomwe Paulo akhafuna kubzilatiza kuna mbumba, akrixtau alibe kumubvumiza. ³¹ Napombo atongi wa cigawo ca Aziya, omwe akhali axamwali wa Paulo, adamutumizira mafala yakuti aleke

* **19:24** Artemi: MuBibliya la Almeida mudanembedwa kuti: “Diana”.

kuyenda kuthambwe la masendzeko.

³² Anango akhambakuwa ibzi, anango bzinango, ndipo m'tsonkhano ulibe kufamba bwino. Wanthu azinji akhadziwa lini thangwe lomwe akhakhalira pamwepo. ³³ Pamwepo aJuda adam'gwinyira kutsogolo Alexandre anango wa pam'thithi adakuwa mwakumuza bzakuti alewe, iye adaimisa boko kuti awanyamalize, na kufuna kubzikhocherera patsogolo pa mbumba. ³⁴ Tsono pomwe iwo adazindikira kuti iye akhali muJuda, wentse adakuwa pabodzi pafupi-fupi munthawe ziwiri: “M'kulu ndiye Artemi wa aEfeso”.

³⁵ Munembi wa mum'zinda adanyamaliza m'thithi ndipo adati: “Imwe amuna aEfeso, mbani omwe an'dziwa lini kuti mzinda wa Efeso ndiwo mulindiri wa nyumba ya mulungu m'kulu Artemi, ndipo wa cifanikizo[†] comwe cidagwa kudzulu? ³⁶ Tsono, pakuti bzimwebzi palibe omwe adabzigaza, bziri bwino kuti muderekhe ndipo lekani kucita ndzodzo. ³⁷ Thangwe amuna amwewa omwe mwabweresa pano, alibe kuba bza munyumba ya mulungu ngakhale kunyoza mulungu wathu. ³⁸ Na tenepo, penu Demetriyo na amisiri omwe alikumuperekeza ana thangwe na munthu wina, ziripo mphala na atongi. Iwo akalewe mirandu yawo kumweko. ³⁹ Tsono penu pana cinthu cinango comwe imwe mun'funa kulewa, bzin'dzalewedwa pakadzacidwa m'tsonkhano wakutalidwa na atongi. ⁴⁰ Pakuti tirikugopa kupasidwa mulandu wa kunyosa

[†] **19:35** Cifanikizoco ukhali mwala udagwa kudzulu.

phokoso pa azinji, thangwe la bзомwe bzacitika lerobzi. Bzingacitika tenepo, tiribe cakufotokoza bza phokoso limweri”. ⁴¹ Ndipo atamala kulewa bzimwebzi, adauza wanthu kuti ayende.

20

Paulo an'zungira pomwe Masedonya na Gresiya

¹ Phokoso latamala, Paulo adacemeresa ateweri, ndipo atamala kuwalimbikisa, adagonekana nawo aciguduka kuyenda kuMasedonya. ² Adafamba kumphimpha zire acimbalimbikisa abale na mafala mazinji, ndipo pakumalizira adafika kuGresiya, ³ komwe adakakhala minyezi mitatu. Pomwe akhali pafupi kupakira bote kuyenda kuSiriya, aJuda adam'citira citalo. Ndipopo adakumbuka kubwerera na kuMasedonya. ⁴ Adaperekezedwa na Sopatro, mwana wa Piro wa kuBereya. Aristarko na Sekundo wa kuTesalonika, Gayo wa kuDerbe, Timoti, napombo Tikiko na Trofimo wa kucigawo ca Aziya. ⁵ Amuna amwewa adayenda patsogolo, ndipo adatidikhira kuTolowasi. ⁶ Tidayenda na m'madzi kucoka kuFiripi, watamala uzokoto bwa pau zakusaya cakufufumisa, ndipo ntsiku zixanu zatapita tidatsonkhana na anango kuTolowasi, komwe tidakhala ntsiku zinomwe.

Paulo kum'zinda wa Trowadi

⁷ Ndipo ntsiku yakuyamba ya m'dzinga* tidatsonkhana kuti tibedule pau. Paulo, omwe

* **20:7** Ntsiku yakuyamba ya m'dzinga panthawe imweire ikhayamba usiku bwa ntsiku ya Sabudu.

akhafunika kuti ayende ulendo mangwana yace, adapitiriza kulewa-lewa mpaka pakati pa usiku. ⁸ Mukhana bziphani-phani bzinji mucipinda ca padzulu momwe tikhadatsonkhana. ⁹ Mulumbwana m'bodzi wakucemerredwa Eutiko, omwe akhadakhala pa janela, adaphatidwa na tulo kwene-kwene mwa nthawe ikulu ya kulewa-lewa kwa Paulo. Pakukundidwa na tulo, adagwa kucokera mucipinda cacitatu padzaulu. Pomwe adamulamusa, akhadafa. ¹⁰ Tsono Paulo adabuluka acikotama kwa mulumbwana ule ndipo adam'kumbatira, aciti: “Lekani kuneseka! Iye ana moyo!” ¹¹ Ndipo adakwira pomwe adabedula pau acidya. Patsogolo pace, adapitiriza kulewa-lewa mpaka madandakweca ndipo adaguduka. ¹² Pamwepo adatenga mulumbwana ule wamoyo, ndipo adatsangalazidwa kwene-kwene.

Kucoka kwa Paulo kuTrowade kuyenda ku-Mileto

¹³ Ndipo ife tidayenda kukapakira bote ticiyenda ku gombe la kutsamira mabote la Aso, komwe tikhafuna kukatambira Paulo pakupakira mubote. Iye akhadalewa tenepo, thangwe adasankhula kufamba na kunja. ¹⁴ Pomwe adagumana nafe kuAso, ife tidamutambira pakupakira bote ndipo tidayenda kum'zinda wa Mitirene. ¹⁵ Mangwana yandzace tidayenda na bote tidakafika pafupi na ntsuwa ya Kiyoyi. Ntsiku yaciwiri tidatsama pantsuwa ya Samu, ndipo mangwana yandzace tidafika kum'zinda wa Mileto. ¹⁶ Pakuti Paulo akhadatsimikiza kupitirira kuEfezo, kuti aleke kucedwa kucigawo

ca Aziya, thangwe akhakulumizira kuti bzingadakwanisika akapite ntsiku ya Pentekoxte kuJerusalema.

Mafala ya Paulo kuna akulu-akulu wa gereja kuEfezo

¹⁷ Ndipo Paulo ali kuMileto adacemerese akulu-akulu wa gereja kuEfezo. ¹⁸ Pomwe adagumana naye adawauza kuti: “Imwe mun'dziwa kuti kuyambira ntsiku yakuyamba yomwe ndidapita mucigawo ca Aziya ndikhakhala namwe tani nthawe yentseneyo. ¹⁹ Ndatumikira Mbuya mwakubzicepesa kwene-kwene na misozi, kuyezedwa na ciwembu ca aJuda. ²⁰ Imwe mun'dziwa kuti ndiribe kuleka kukupalidzirani bzomwe bzikhali bza phindu, tsono ndidakupfundzisani padeca napombo nyumba na nyumba. ²¹ Ndidapereka umboni kuna aJuda ngakhale omwe ni aJuda lini, kuti iwo an'funika kubweka kuna Mulungu na kukhulupirira kuna Mbuya wathu Jezu[†].

²² “Ndipo tsapano, mwakutongedwa na Mzimu Wakucena ndirikuyenda kuJerusalema, mwakusaya kudziwa kuti ni ciyani cin'kandiwonekera kumweko. ²³ Comwe nin'dziwa ni cakuti Mzimu Wakucena umbandiuza mum'zinda uli wentse kuti, kawoko na kubonera bzikundidikhira. ²⁴ Tsono nimbakumbukira lini kuti moyo wangu ngwakufunika kwa ine-pano. Bzakufunika ni bzakuti ine ndimale kuthamanga kwangu na basa lomwe Mbuya Jezu adandipasa, la kupereka

[†] **20:21** Jezu: MuBibliya la Almeida lidalewa Krixtu.

umboni bwa Mafala Yabwino ya nkhombo za Mulungu.

²⁵ “Tsapano nin'dziwa kuti mwentse imwe omwe ndidapita pakati panu ndicikupalidzirani Umambo bwa Mulungu, mun'dzawona lini pomwe nkhope yangu. ²⁶ Na tenepo ine nin'kutsimikizirani ntsiku ya lero kuti ndiribe mulandu pa mulopa wa wentse. ²⁷ Pakuti ndiribe kuleka kukudziwisani bza cakufuna ca Mulungu centse. ²⁸ Bzikhongobzeni mwekha na gulu lentse lomwe Mzimu Wakucena udakuikhani ninga abusa‡, kuti muwuse gereja ya Mulungu, yomwe Iye adagula na mulopa wa Mwana wace caiye§. ²⁹ Nin'dziwa kuti patsogolo pa kucoka kwangu, mphumphi za ukali zin'dzapita pakati panu ndipo zin'dzalireka lini gululo. ³⁰ Ndipo pakati panupo pan'dzamuka amuna acidzalewa bzinthu bzakunama na cakulinga cakuti apumpse akrixtau kuti awatewere. ³¹ Na tenepo khalani na cheru! Kumbukirani kuti m'kati mwa magole matatu ndiribe kuleka kukucenjezani m'bodzi-na-m'bodzi wa imwe bzinwebzi, usiku na masikati na misozi.

³² “Ndipo tsapano ine nin'kuperekani kuna Mulungu na kuna mafala ya nkhombo zace, yomwe yana mphambvu za kukukondzani na kukupasani utaka pakati pa wentse omwe ni wakupambulidwa. ³³ Ndiribe kusirira parata ayai oro ngakhale bzakubvala bza munthu. ³⁴ Imwepo mun'dziwa kuti manja yanguya

‡ **20:28** Abusa: MuBibliya la Almeida limbalewa kuti abixopi.

§ **20:28** Mulopa wa Mwana wace caiye: MuBibliya la Almeida lidanemba kuti: “Mulopa wace caiwo”.

yadandipasa bzmowe ndikhasaya ine na omwe akhali nande. ³⁵ Pa bzentse bzmowe ndidacita, ndidakuwonesani kuti kudzera mwa basa likulu bzin'funika kuti tithandize wakusaya mphambvu, ticimbakumbukira mafala ya Mbuya Jezu caiye yakuti: 'Kupereka kuna madaliso kuposa kutambira' ”.

Paulo adapemba nawo

³⁶ Atamala kulewa bzimwebzi, adagodama pabodzi na iwo wentse acipemba. ³⁷ Wentse adalira kwene-kwene ndipo adakumbatirana acimpsompsonana. ³⁸ Bzmowe bzydawadodomesa kwene-kwene ni fala lakuti an'dzawona lini pomwe nkhope yace. Ndipo adamuperekeza kukafika ku bote.

21

Kufika kwa Paulo kuTiro

¹ Ndipo tatagonekana nawo, tidakawira bote ticiyenda lunga-lunga ku ntsuwa ya Koxi. Ntsiku yaciwiri tidayenda ku ntsuwa ya Rode, ndipo kucoka kumweko tidakafika ku mzinda wa Patara. ² Ndipo tidagumana bote lomwe likhayambuka nyanza kuyenda kuFenisiya, tidapakira m'mwemo ticiguduka. ³ Pomwe tidayamba kuwona ntsuwa ya Xipre, tidaipitirira na kumphimpha ya madidi ticiyenda kucigawo ca Siriya ndipo tidakafika kum'zinda wa Tiro. Thangwe bote likhafuna kuti libuluse mitolo kumweko. ⁴ Ndipo tidanyang'ana akrixtau wa kumweko, tidawagumana ticikhala nawo ntsiku zinomwe. Iwo akhambauza Paulo

mwakutsogoleredwa na Mzimu Wakucena kuti aleke kuyenda kuJerusalema. ⁵ Tsono ntsiku zire zatapita, tidacoka ticipitiriza na ulendo bwathu mwakuperekezedwa na wentse, m'bodzi na m'bodzi akhana mkazi wace na wana, mpaka kunja kwa mzinda. Tidagodama m'mpheapete mwa nyandza ticipemba. ⁶ Ndipo pomwe tidagonekana wina na mwandzace, tidapakira bote ticiguduka. Ndipo iwo adabwerera kumui.

Paulo mum'zinda wa Sezareya

⁷ Pamwepo ife tidapitiriza na ulendo bwathu kucokera kuTiro, tidakafika kuPetolemaida komwe tidamusana na abale, ticikhala nawo ntsiku ibodzi. ⁸ Mangwana yace tidaguduka ticikafika kuSezareya ndipo tidafikira kumui kwa Filipi m'palidzi, m'bodzi wa anomwe omwe adasankhulidwa ku Jerusalema*. ⁹ Iye akhana wana wacikazi anai madende, omwe akhali apolofita.

¹⁰ Ndipo tatamala ntsiku pang'ono kumweko, m'polofita m'bodzi wakucemerredwa Agabo ad-abuluka kucokera kuJudeya. ¹¹ Iye adabwera kukhana ife, acitenga bhande la Paulo ndipo adamanga manja yace na minyendo aciti: “Mzimu Wakucena ulikulewa tenepa: ‘AJuda wa mu-Jerusalema an'dzamanga mwenekaciro wa bhanderi tenepayu, ndipo an'dzamupereka m'manja mwa omwe ni aJuda lini’ ”.

¹² Pomwe tidabva mafalaya, ife na wanthu wa kumweko, tikhapitiriza kukumbira Paulo kuti aleke kukwira kuyenda kuJerusalema.

* **21:8** WonaniMab 6:1-6.

¹³ Pamwepo iye adatawira kuti: “Thangwe ranyi imwe mulikulira mucindidodomesa? Pakuti ine ndidakondzeka sikuti kumangidwa kokha, napo mpaka kukafa muJerusalema thangwe la dzina la Mbuya Jezu”. ¹⁴ Pakuwona kuti tiribe kum'kwanisa kuti iye azindikire, tidamuleka ticiti: “Cifuniro ca Mbuya cicitike”. ¹⁵ Zatapita ntsiku zimwezo, tidakondzeka ticikwira kuJerusalema. ¹⁶ Anango mwa ateweri wa kuSezareya adatiperekeza ndipo adayenda nafe kunyumba kwa Munasoni, komwe tikhafunika kukhala. Iye akhali mbadwe ya kuXipre ndipo akhali m'bodzi wa akrixtau wakuyamba.

Kufika kwa Paulo kuJerusalema

¹⁷ Ndipo pomwe tidafika kuJerusalema, abale adatitambira mwakukondwa. ¹⁸ Mangwana yace, Paulo adayenda nafe pabodzi kukawonana na Tiyago, na akulu-akulu wentse wa gereja akhalipombo. ¹⁹ Paulo adamusana nawo ndipo adawafotokozera bzinthu bzentse bзомwe Mulungu akhadacita pakati pa omwe ni aJuda lini kudzera mwa kutumikira kwace.

²⁰ Pomwe iwo adabva bзимwebzo adatumbiza Mulungu ndipo adamuza kuti: “Imwe m'bale, muli kuwona kuti ni bzulu bzingasi bza aJuda omwe adakhulupirira, ndipo wentsenewo ambateweza M'temo mwacheru. ²¹ Ndipo iwo adauzidwa kuti imwepo mumbapfundzisa aJuda wentse omwe an'khala pakati pa omwe ni aJuda lini kuti achole M'temo wa Mozeji, mucimbalewa kuti aleke kucita m'sinda wa m'gwato wana wawo ngakhale kuteweza miyambo yathu. ²² Tin'dzacita ciyani? Cadidi iwo

an'dzadziwa kuti imwe mwafika. ²³ Na tenepo citani bzomwe tin'kuuzani. Tinawo amuna anai omwe adalumbira kuna Mulungu. ²⁴ Citani nawo pabodzi m'sinda wa kubzicenesa† muwalipirire bzentse bzomwe bzin'funika kwa iwo, kuti asenge m'pala. Na tenepo wentse an'dzadziwa kuti ni bzacadidi lini bzomwe alikulewa kumphimpha ya imwe, tsono kuti imwepo cadidi mumbafamba mwakuteweza M'temo. ²⁵ Tsono kwa wakutendeuka omwe ni aJuda lini, tawauza kale bzomwe tidabverana, bzakuti iwo achenkhe bzakuperekedwa ntsembe kwa bzifanikizo, mulopa, nyama zakufa mwakusaya kucoka mulopa na upombo”.

²⁶ Mangwana yace, Paulo adatenga wanthu wale ndipo adabzicenesa pabodzi na iwo. Patsogolo pace adayenda paNyumba ya Mulungu kuti akadziwise ntsiku yakumalizira ya m'sinda wa kucenesa na bzakupereka bzomwe bzingadaperekedwa kuna m'bodzi na m'bodzi wa iwo.

Kuikhidwa m'kawoko kwa Paulo

²⁷ Ndipo pomwe zikhamala ntsiku zinomwe kucenesa, aJuda anango wakucokera kucigawo ca Aziya, pakuwona Paulo m'nyumba ya Mulungu, adacitisa phokoso mthithi wentse ndipo adamuphata. ²⁸ Adakuwa aciti: “AIjirayeri, tithandizeni! Uyu ni munthu omwe ali kupfunzisa wentse ku mbali zentse kunyoza mbumba yathu, kunyoza M'temo wathu na kunyoza mbuto ino. Ni bzimwebzi lini bzokha, adapitisa omwe ni aJuda lini paNyumba ya Mulungu ndipo

† 21:24 Mul 6:13-20

adasvipisa mbuto yakucenayi”. ²⁹ Pakuti kale akhadawona Trofimo wa kuEfeso mumzinda pa-bodzi na Paulo, ndipo adakumbuka kuti Pauloyo akhadam'pitisa paNyumba ya Mulungu.

³⁰ Mzinda wentse udacita phokoso ndipo udatsonkhana mthithi ukulu, aciphata Paulo acimupfuirira kunja kwa paNyumba ya Mulungu, nthawe ibodzi-bodziyo misuwo idafungidwa.

³¹ Ndipo pomwe akhafuna kumupha, m'kulu wa acikunda waciRoma adatambira mafala yakuti mum'zinda wentse wa Jerusalema muli balala-balala. ³² Pamwepo iye adatenga acikunda na akapitau wa magulu ya acikunda acithamanga pakati pa mbumba. Pomwe iyo idawona m'kulu ule na acikunda wace, idalekeza kumenya Paulo.

³³ Pomwe adafika m'kulu wa acikunda adamanga Paulo, ndipo adalewa kuti amangidwe na unyolo buwiri, acibvundza kuti iye akhali yani ndipo akhadacitanyi. ³⁴ Tsono pakati pa m'thithi ule anango akhambakuwa ibzi, anango bzinango. Mwakuti iye alibe kudziwa cadidi ni ciponi thangwe ra ciphiringuco, m'kulu wa acikunda adalewa kuti Paulo atengedwe ayende naye mucibuluwati. ³⁵ Pomwe adafika pamatambiko, bzikhafunika kuti acikunda amudzuse thangwe ra ciphiringu ca m'thithi. ³⁶ Pakuti m'thithi ukhatewera ucimbakuwa uciti: “Mupheni umweyu!”

Kubzikhocerera kwa Paulo

³⁷ Ndipo pomwe acikunda akhafuna kupitisa Paulo mucibuluwati, iye adabvundza m'kulu wa acikunda kuti: “Ningalewembo?”

M'kuluyo adabvundza kuti: “Imwe mumbalewa ciGiriki? ³⁸ Ndimwe lini wa kuljipito omwe kale adayamba kusandulukira ndipo nthawe inango adatenga bzulu bzinai (4.000) bza akambowa muciyenda nawo kucidambo?”

³⁹ Paulo adatawira kuti: “Ndine muJuda, mbadwe ya kuTariso, mzinda wakufunika wa cigawo ca Sirisiya. Mungandibvumizembo kulewa na mbumba”.

⁴⁰ M'kulu wa acikunda atam'bvumiza kulewalewa, Paulo adaimirira pa matambiko ndipo adacita cizindikiro na boko kuna mbumba. Wentse adanyamala ndipo iye adalewa nawo mucirewedwe ca aJuda, aciti:

22

¹ “Imwe abale na azibaba, bvani tsapano kubzikhocherera kwangu”.

² Pomwe adabva kuti alikulewa-lewa cirewedwe ca aJuda, adanyamala kwakuposa. Pamwepo Paulo adati: ³ “Ndine m'Juda, ndidabadwa kuTariso ya kucigawo ca Sirisiya, tsono ndidaleredwa mum'zinda muno. Ndidapfundzidwa mwakulongosoka na Gamaliere kuteweza M'temo wa makolo yathu, ndipo ndikhabzipereka na cheru kuna Mulungu ninga momwe mwentsenemwe mulikucita lero. ⁴ Ndikhafambira m'mbuyo ateweri wa Njira ya Mulungu mpaka kufa, ndicimbamanga amuna ngakhale akazi ndiciwaikha m'kawoko, ⁵ ninga momwe m'kulu wa anyantsembe na gulu lentse la akulu-akulu angandicitire umboni. Kuna iwo ndidatambira matsamba yakuyenda kwa andzawo kuDamaxko, ndipo

ndidayenda mpaka kumweko, kuti ndikabwerese ateweriwo kuJerusalema ninga anyam'kawoko, kuti adzapasidwe nyathwa.

⁶ “Pafupi-fupi masikati, ine ndikhafendera ku-Damaxko, pomwe mwacisututu ceza ca mphambvu cakucokera kudzulu cidabvunika pakhana ine. ⁷ Ndidagwa pantsi ndicibva fala lomwe likhandiuza kuti: ‘Saulo, Saulo, thangwe ranyi uli kundifambira m'mbuyo?’ ⁸ Pamwepo ndidabvundza kuti: ‘Ndimwe yani Mbuya?’ Ndipo Iye adatawira kuti: ‘Ine ndine Jezu, wa kuNazareta, omwe iwe uli kufambira m'mbuyo’. ⁹ Omwe akhandiperekeza adaciwona ceza cire, tsono alibe kubvesesa fala la omwe akhalewa na ine.

¹⁰ “Na tenepo ndidabvundza kuti: Ndicite ciyani Mbuya? Mbuya adati: ‘Lamuka upite mu-Damaxko, momwe un'kauzidwa bzentse bzakuti ucite’. ¹¹ Ndipo ndiribe kukwanisa kuwona thangwe la kutoyedwa na ceza kule, tsono omwe akhana ine adandiphata boko aciyenda nande mpaka Damaxko.

¹² “Mwamuna m'bodzi wakucemerredwa Ananiya, wakupemba mwakuteweza M'temo, ndipo wakusimbidwa kwene-kwene na aJuda wentse omwe akhakhala kumweko, ¹³ adabwera kudzandiwona. Pomwe adafika pakhana ine, adati: ‘M'bale Saulo, wona pomwe’. Pamwepo-letu ndidawona pomwe ndipo ndidamunyang'anisa.

¹⁴ “Pamwepo iye adati: ‘Mulungu wa makolo yathu adakusankhula kuti udziwe cifuniro cace,

uwone Wakulungama* ndipo ubve mafala ya mulomo wace. ¹⁵ Thangwe un'dzakhala mboni yace kwa wanthu wentse, pa bзомwe udawona na kubva. ¹⁶ Tsapano uli kudikhira ciyani? Lamuka ubatizidwe ndipo usambisidwe kuti bzakuipa bzako bzicoke, ucemere dzina lace’.

¹⁷ “Pomwe ndidabwerera kuJerusalema ndikhapemba paNyumba ya Mulungu, ndidawona maso-mphenya, ¹⁸ ndipo ndidawona Mbuya akhambandiuza kuti: ‘Kulumiza! Coka tsapanopa muJerusalema, thangwe an'dzabvuma lini umboni bwako cipande ca Ine’.

¹⁹ “Ine ndidatawira kuti: Mbuya, amuna amwewa an'dziwa kuti ine ndikhambayenda m'nyumba za mapembo, kuti ndikamange na kumenya omwe akhakhulupirira imwe. ²⁰ Ndipo pomwe ukhataika mulopa wa Sifefani mboni yanu, ine-pano ndikhalipombo pamwepo ndicimbapereka citsimikizo ndipo na kukoya bzakubvala bza omwe akhamupha.

²¹ “Pamwepo Mbuya adandiuza kuti: ‘Ndoko, thangwe ine nin'dzakutumiza kutali, kuna omwe ni aJuda lini’ ”.

Paulo ni mbadwe ya utongi bwa ciRoma

²² Ndipo m'thithi ukhatetekera bwino-bwino Paulo, mpaka iye kulewa mafala yale. Pamwepo wentse adakuwa aciti: “Cosa munthu umweyu padziko la pantsi! Thangwe iye an'themera lini kukhala na moyo!”

²³ Iwo pomwe akhambakuwa terepo, acimbacosa makapote yawo na kuwaza pfumbi

* **22:14** Wakulungama alikulewedwayo ni Jezu.

m'dzaulu, ²⁴ m'kulu wa acikunda adalewa kuti atenge Paulo ayende naye kucibuluwati, kuti akachangidwe acikabvundzudwa thangwe lomwe mbumba ikham'kuwira tenepo. ²⁵ Pomwe akham'manga kuti amumenye, Paulo adalewa kwa kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma omwe akhali pamwepo, aciti: “Kodi imwepo mumbabvumizidwa kuchanga mbadwe ya utongi bwa ciRoma mukanati kubva mulandu wace?”

²⁶ Ndipo pakubva bzimwebzi, kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma ule adakanyang'ana m'kulu wa acikunda, aciti: “Ni ciyani mulikufuna kucita? Mwamunayu ni mbadwe ya utongi bwa ciRoma”.

²⁷ M'kulu wa acikunda adayenda kuna Paulo ndipo adam'bvundza kuti: “Ndiuze, iwepo ndiwe mbadwe ya utongi bwa ciRoma?” Iye adatawira kuti: “Inde ndine”.

²⁸ Pamwepo m'kulu wa acikunda ule adati: “Ine ndidalipira ntsengwa ikulu thangwe ra umbadwe bwangu”. Paulo adatawira kuti: “Tsono ine ndinabo bwacibadwire”. ²⁹ Nthawe imweyo omwe akhafuna kukam'bvundza adacoka. M'kulu wa acikundayo adakhala na mantha pakudziwa kuti akhadamanga mbadwe ya utongi bwa ciRoma.

³⁰ Mangwana yace, m'kulu wa acikunda pakufuna kudziwa cadidi kuti thangwe ranyi aJuda akham'pasa mulandu Paulo, adam'tsudzula ndipo adawuza atsogoleri wa anyantsembe na gulu likulu la alangizi[†] lentse kuti atsonkhane. Ndipo adabweresa Paulo, acimuikha pakati pawo.

[†] **22:30** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

23

Paulo pamphala yakucemerredwa Sinedriyo

¹ Ndipo Paulo pakunyang'anisisa gulu likulu la alangizi* adati: “Imwe abale wangu, ndafamba patsogolo pa Mulungu na kuzindikira kwabwino kwentse, mpaka ntsiku ya lero”. ² Tsono Ananiya m'kulu wa anyantsembe adauza omwe akhali pafupi na Paulo kuti amumenye pamulomo. ³ Pamwepo Paulo adalewa kuti: “Mulungu an'kupweteka, wacipha-masowe! Udakhala pamwepo kuti unditonge malingana M'temo, tsono mwakuchola M'temo ulikulewa kuti andipweteke?”

⁴ Omwe akhali pafupi na Paulo adalewa aciti: “Iwe ulikutukana m'kulu wa anyantsembe wa Mulungu?”.

⁵ Paulo adatawira kuti: “Abale, ine ndikhadziwa lini kuti iye ni m'kulu wa anyantsembe, thangwe bzidanembedwa: ‘Leka kulewa kuipa m'tsogoleri wa mbumba yako'†”.

⁶ Pamwepo Paulo, pakudziwa kuti winango wa iwo akhali aSaduki ndipo anango afalizi, adakuwa pa mphala ikulu‡ aciti: “Abale, ndine m'Farisi, mwana wa afalizi. Ndiri kutongedwa thangwe ra cidikhiro cangu ca kumuka kwa wakufa!” ⁷ Pomwe adalewa mafala yamweya, padawoneka kutsutsana kukulu pakati pa afalizi na aSaduki, ndipo bungwe lidapambulana. ⁸ (Pakuti aSaduki ambati kulibe kulamuka kwa wakufa ngakhale anju ayai m'zimu, tsono

* **23:1** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo. † **23:5** Eks 22:28

‡ **23:6** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

afalizi ambabvuma bzentsenebzo). ⁹ Ndipo padawoneka phokoso likulu. Amisiri anango wa M'temo, omwe akhali afalizi adaimirira aciyamba kucita makani akhambati: “Tiribe kuwona cinthu cakuphonyeka kwa munthuyu. Ndipo pinango m'zimu ayai anju walewa-lewa na iye?” ¹⁰ Kutsutsana kule kudapitiriza mwakuti m'kulu wa acikunda adakhala na mantha yakuti Paulo angam'gwate-gwate. Pamwepo adacemera acikunda kuti am'cose pakhana iwo, aciyenda naye kucibuluwati.

¹¹ Ndipo usiku bwace Mbuya adawonekera pambali pace aciti: “Limba m'tima! Thangwe ninga momwe waperekera umboni bza cipande ca ine muJerusalema, tenepoyo bzin'funika kuti udzaperekembo umboni kuRoma”.

Citalo ca aJuda kuti aphe Paulo

¹² Ndipo pomwe kudacena, aJuda adatsonkhana acilumbira na kubzitemberera patsogolo pa Mulungu kuti an'dzadya lini ngakhale kumwa akanati kupha Paulo. ¹³ Pakhana amuna wakuposa makumi manai, omwe adapitira pankhani imweyi acilumbira kuti aphedwe. ¹⁴ Ndipo iwo adayenda kuna atsogoleri wa anyantsembe na kwa akulu-akulu wa aJuda, adati: “Talumbira na kubzitemberera patsogolo pa Mulungu, kuti tin'dya lini cinthu ciri-centse tikanati kupha Paulo. ¹⁵ Tsapano, imwe na gulu likulu la alangizi§ kumbirani kuna m'kulu wa acikunda am'cemerese abwere kuna imwe, mucite ninga kuti mulikufuna

§ 23:15 MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

kubvesesa mulandu wace. Akanati kufika pano, ife tin'dzakhala wakukondzeka kuti timuphe”.

¹⁶ Tsono mwana wa mpfumakazi ya Paulo adadziwa bza nkhaniyo yakufuna kupha Paulo, adayenda kucibuluwati ndipo adafokotozera Paulo bzentse.

¹⁷ Ndipo Paulo adacemera m'bodzi wa akapitau acimuza kuti: “Tenga mulumbwanayu uyende naye kuna m'kulu wa acikunda, thangwe iye ana mafala yakuti akamuze”.

¹⁸ Na tenepo iye adamutenga aciyenda naye kuna m'kulu wa acikunda. Pamwepo m'tsogoleri ule adati: “Paulo, wam'kawoko, wandicemera acindikumbira kuti ndim'bwerese mulumbwanayu, thangwe iye ana mafala kuti akuze”.

¹⁹ M'kulu wa acikunda adaphata boko la mulumbwanayo aciyenda naye pambali adam'bvundza kuti: “Ni ciyani comwe un'funa kundiuza?”.

²⁰ Iye adatawira kuti: “AJuda apangana kuti mangwana akukumbire udzawabweresere Paulo pa mphala ikulu** , acite ninga alikufuna kubvesesa mulandu wace.

²¹ Tsono iwe leka kuwabvera, thangwe wakuposa makumi manai wa iwo alikum'khalirira Paulo panjira. Iwo adalumbira na kubzitemberera kuti an'dzadya lini ngakhale kumwa madzi akanati kumupha. Tsapano adakondzeka alikudikhira kuti uwabvere kukumbira kwawo”.

²² Pamwepo M'kulu wa acikunda adagoneka mulumbwana ule ndipo adam'panganiza kuti: “Leka kuuza munthu kuti iwe wandiuza bzimwe-bzi”.

** 23:20 MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

Paulo aniyendesedwa kuSezareya

²³ Ndipo iye adacemera akapitau awiri wa acikunda wace aciwauza kuti: “Usiku bunu nthawe zipfemba^{††} mukondzekere acikunda an'kwanira madzana mawiri (200), wa pamakavalo makumi manomwe (70) na wa madipa madzana mawiri (200), kuti ayende kuSezareya. ²⁴ Ndipo mukonzerembo Paulo makavalo yakuti apakire, ndipo m'koyeni bwino ndokoni naye kuna Feliji m'tongi wa cigawo”. ²⁵ Ndipo m'kulu wa acikunda adanemba tsamba tenepayu: ²⁶ “Ndine Klaudiyo Lisiasi, kuna Wakulemekezedwa M'kulu wa cigawo Feliji, ndirikukumusani.

²⁷ “Munthuyu adaphatidwa na aJuda, omwe akhali pafupi-fupi kumupha. Pomwe ine ndidafika na acikunda wangu, ndidamupulumusa, pakuti ndidadziwa kuti iye ni mbadwe ya utongi bwa ciRoma. ²⁸ Ndipo ine pakufuna kudziwa thangwe lomwe akham'pasa, ndidam'tenga ndiciyenda naye pa mphala ikulu^{‡‡} yawo. ²⁹ Ndidazindikira kuti iye akhapasidwa mulandu wa m'temo wawo, tsono pakhalibe thangwe lakuti aphedwe ngakhale kuikhidwa m'kawoko. ³⁰ Pomwe ndidadziwisidwa kuti kukhakondzekeredwa citalo cakuti aphedwe, pamwepo ndidam'tumiziratu kuna Imwe Wakulemekezeka. Ndipombo ndidalewa kuti omwe akham'pasa mulandu adzalewe kuna Imwe Wakulemekezeka bzmwe bzinilatiza mulandu wace”.

^{††} **23:23** Nthawe zipfemba: MuBibliya la Almeida lirikulewa kuti nthawe zitatu. ^{‡‡} **23:28** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

³¹ Pamwepo acikunda pakuteweza bzmwewe adauzidwa, adatenga Paulo usiku aciyenda naye kum'zinda wa Antipatride. ³² Mangwana yace iwo adabwerera kucibuluwati, tsono adasiya wa pamakavalo kuti apitirire naye. ³³ Pomwe wa pamakavalo adafika kuSezareya, adapereka tsamba na Paulo kuna m'kulu wa cigawo. ³⁴ Ndipo m'kulu wa cigawo, pomwe adawerenga tsamba, adabvundza kuti iye akhali wa cigawo ciponi. Adauzidwa kuti akhali wa cigawo ca Sirisiya, ³⁵ ndipo adati: “Ndin'dzabva mulandu wanu akafika omwe adakupasani thangwe”. Pamwepo adalewa kuti Paulo akoyedwe na acikunda kunyumba kwa Herodi. §§

24

Kutongedwa kwa Paulo patsogolo pa Feliji

¹ Ndipo patapita ntsiku zixanu, m'kulu wa anyantsembe Ananiya adabuluka kuSezareya na akulu-akulu anango wa ajuda na m'dziwi wa m'temo waciRoma m'bodzi an'cemerredwa Teritulo, iwo adakalewa kuna m'kulu wa cigawo thangwe lomwe akhapasa Paulo. ² Pomwe Paulo adacemerredwa, Teritulo adapereka thangwero kuna Feliji aciti: “Timbakhala na m'tendere panthawe itali yomwe mulikutonga wakulemekezeka, ndipombo thangwe ra kutsogolera kwanu kwa ndzeru mwabweresa kucinja kwa bwino mudziko muno. ³ Pa bzentse ngakhale m'mbali mwentse, wakulemekezeka

§§ 23:35 Imweyi ikhali nyumba yakukhala m'tongi wa cigawo ca utongi bwaciRoma.

Feliji, tazindikira ubwino bwentsenebu mwakutenda kukulu. ⁴ Tsono mwakusaya kukutengerani nthawe, ndaphata minyendo ndirikukumbirani kuti mutikomere m'tima mutitetekere pang'ono. ⁵ Thangwe mwamuna umweyu ngwakusokononza, omwe alikunyosa phiringu pakati pa aJuda m'dziko lentse la pantsi. Ndipo iye ni m'tsogoleri wa gulu la aNazareta, ⁶ omwe adayezero kunyozza nyumba ya Mulungu. Ife tidam'phata ndipo tikhafuna kum'tonga malingana m'temo wathu*. ⁷ Tsono m'kulu wa acikunda Lisiyasi adapitira, ndipo mwamphambvu kwene-kwene adatipsokonyola iye m'manja mwathu, acirewa kuti wakumpasa thangwe adzawonekere†. ⁸ Penu imwepo munim'bvundza mucibva, mun'dzadziwa cadidi bza thangwe lentseneri lomwe tirikupasa iye".

⁹ AJuda adaperekambo umboni bwa mathangweyo mwakutsimikiza kuti bzakulewabzo bzikhali bzacadidi.

Paulo an'bzikhocherera

¹⁰ Ndipo pomwe m'kulu wacigawo adam'pasa cizindikiro cakuti atawire, Paulo adalewa kuti: "Nin'dziwa kuti imwe ndimwe m'tongi mwa magole mazinji mudziko lino. Na tenepo, ndiri wakukomedwa kuti ndibzikhocerere. ¹¹ Mwakusaya kuneseka mun'dzakwanisa kuwona kuti zikanati kukwana ntsiku khumi na ziwiri, pomwe ine ndidayenda kuJerusalema kukapemba Mulungu. ¹² Wakundipasa thangwe

* **24:6** Bzakunemba bzinji bza kale bziribe mafala yamweya: "Ndipo tikhafuna kum'tonga malingana m'temo wathu". † **24:7** Bzakunemba bzinji bza kale bziribe dutswa la 7.

alibe kundigumana ndicimbatsutsana na munthu paNyumba ya Mulungu, ngakhale kunyosa m'thithi munyumba za mapembo ayai mumbuto inango ya mum'zinda. ¹³ Na pang'onopo kuti angakutsimikizireni thangwe lomwe tsapano alikupasa kuna ine. ¹⁴ Tsono ndirikutawira patsogolo panu kuti nimbapemba Mulungu wa makolo yathu ninga m'teweri wa Njira, yomwe iwo ambacemera gulu la kunama. Nin'khulupirira pa bzentse bzmwe bzin'bverana na M'temo na bzmwe bzidanembedwa mwa apolofita, ¹⁵ ndipo ndinaco cidikhiro kwa Mulungu ninga wanthu awa: Kuti kun'dzawoneka kumuka kwa wakufa ngakhale wakulungama ayai wakusaya kulungama. ¹⁶ Na tenepo nimbanyang'ana kufamba bwino na m'tima wangu wentse patsogolo pa Mulungu na wanthu.

¹⁷ “Ndatakhala magole mazinji kunango, ndabwera kuJerusalema kuti ndibwerese bzakupereka kuna wakusauka pakati pa mbumba yangu ndicipereka bzakupereka. ¹⁸ Ndipo pomwe ndikhacita bzmwebzi, adandigumana paNyumba ya Mulungu, ndatacita m'sinda wakubzicenesa, mwakusaya kuphatana na m'thithi ngakhale phiringu. ¹⁹ Tsono pana aJuda anango wa cigawo ca Aziya, omwe akhafunika kukhala pano patsogolo panu kuti alewe mulandu, penu ali nande thangwe. ²⁰ Ayai omwe ali panowa angalewe cakuipa comwe adawona kuna ine, pomwe ndidatengedwa kuyenda pamphala

ikulu‡. ²¹ Tsono kuphonya kwangu pinango yangakhale mafala, yomwe ndidakuwa pakati pawo kuti: Thangwe ra kumuka kwa wakufa ndirikutongedwa lero patsogolo pa imwe”.

Paulo patsogolo pa Feliji na Drusila

²² Pamwepo Feliji, omwe akhadziwa bwino-bwino bza Njira, adaimisa nkhani aciti: “Akafika Lisiyasi, m'kulu wa acikunda, nin'dzatonga mulandu wanu”. ²³ Ndipo adauza kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma kuti abakam'lindire, tsono akhale na ufulu pang'ono ndipo mupase mpata axamwali wace kuti amutumikire.

²⁴ Patapita ntsiku zinango, Feliji adabwera na mkazi wace Drusila, omwe akhali waciJuda, adacemerera Paulo ndipo adamubva kulewa bza cikhulupiriro mwa Krixtu Jezu. ²⁵ Pomwe Paulo adayamba kufotokoza bza cirungamo, bza kubziphata na bza kutongedwa kulikudza, Feliji adabva mantha ndipo adati: “Tsapano bakacoka! Ndikawona nthawe nin'kucemerera pomwe”. ²⁶ Ndipombo akhadikhira kuti Paulo animupasa kobiri, mwakuti akhambam'cemerera kawirikawiri acimbaceza naye.

²⁷ Patapita magole mawiri, Posiyo Fexto adapita pambuto ya Feliji. Tsono Feliji, pakufuna kukondwera aJuda, adasiya Paulo ali m'kawoko.

25

Paulo patsogolo pa Fexto m'tongi wa cigawo

‡ **24:20** MuciGiriki adalewa kuti Sinedriyo.

¹ Ndipo Fexto atamala ntsiku zitanu mucigawo cace, adacoka kuSezareya acikwira kuyenda kuJerusalema. ² Kumweko atsogoleri wa anyantsembe na aJuda wakufunika adabwera patsogolo pace, acikasumira Paulo. ³ Adakumbira Fexto kuti awacitire nkhombo zakuwacosera Paulo kumweko amuyendese kuJerusalema, thangwe akhadacita citalo cakuti amukhalirire panjira amuphe. ⁴ Pamwepo Fexto adatawira kuti: “Paulo ali m’kawoko kuSezareya, ndipo ine-pano ndiniyenda kumweko tsapanopa. ⁵ Na tenepo anango wa atsogoleri wanu ayende na ine akalewe kumweko mathangwe yomwe anayo kuna munthuyu, penu cadidi iye adacita cinthu cakuphonya”.

⁶ Ndipo Fexto atamala nawo ntsiku zisere ayai khumi kuJerusalema, adayenda kuSezareya. Ndipo mangwana yace adakhala pa mpando wa kutongera acirewa kuti Paulo abweresedwe patsogolo pace. ⁷ Pomwe Paulo adabwera, aJuda omwe akhadafika kucokera kuJerusalema adakhoncezana m’mbali mwace, acimbamulewera mathangwe makulu mazinji, tsono iwo alibe kukwanisa kupereka umboni bwa mathangweyo. ⁸ Pamwepo Paulo adabzikhocherera aciti: “Ndiribe kuphonyera m’temo wa aJuda, nyumba ya Mulungu ayai Sezari*.” ⁹ Fexto pakufuna kukondweresa aJuda, adabvunza Paulo kuti: “Iwe ulikufuna kuyenda kuJerusalema, kuti ukatongedwe patsogolo pangu na kufuna kwa mathangwe yamweya?”

* **25:8** Sezari: Ni kulewa kuti mambo mkulu waciRoma.

¹⁰ Paulo adatawira kuti: “Tsapano ndiri patsogolo pa mphala ya Sezari, pomwe ningatongedwe. Ndiribe kucita cakuipa kuna aJuda, ninga imwe mun'dziwa bwino-bwino. ¹¹ Penu cadidi ndina thangwe lakuti ndidacita cinthu comwe cin'themera kuti ndiphedwe, ndinilamba lini kuti ndife. Tsono penu mathangwe yomwe aJuda alikundilewera ngacadidi lini, palibe omwe adabvumizidwa kuti andipereke kwa iwo. Ndirikukumbira kuti mulandu wangu ukatongedwe na Sezari!”

¹² Pamwepo Fexto watamala kubvundza akulu-akulu wa mphala yace, adati: “Imwe mwakumbira kuyenda kuna Sezari, mun'dzayenda kuna Sezari”.

Fexto an'bvundza mambo Agiripa

¹³ Ndipo zatapita ntsiku zinango, mambo Agiripa na Berenise adafika kuSezareya kukamusana na Fexto. ¹⁴ Pakuwona kuti zikhapita ntsiku zizinji kumweko, Fexto adafokotozera mambo mulandu wa Paulo aciti: “Pano pana mwamuna m'bodzi omwe Feliji adasiya m'kawoko. ¹⁵ Pomwe ndidayenda kuJerusalema, atsogoleri wa anyantsembe na akulu-akulu wa aJuda adalewa mathangwe yace, acikumbira kuti ndimutonge ninga wakuphonya.

¹⁶ “Ine ndidawauza kuti ni mwambo lini wa aRoma kumanga mulandu munthu, iye akanati kuwonana na omwe alikumupasa mathangwe, acikhala na mpata wakubzikhocherera pa mathangweyo. ¹⁷ Pomwe iwo abwera na ine kuno, ndiribe kucedwa na mulandu, mangwana yace ndatakhala pa mpando wa kutongera

ndidalewa kuti abweresedwe mwamunayo. ¹⁸ Tsono pomwe adaimirira omwe akham'pasa mathangwe, alibe kulewa mirandu yakuipa yomwe ine ndikhadikhira. ¹⁹ Tsono iwo akhana nkhani zinango zakutsutsana na iye za kapembedwe kawo ndipo na bza munthu m'bodzi wakucemerredwa Jesu omwe adafa kale, Paulo akhatsimikiza kuti ana moyo. ²⁰ Ine ndidataza kudziwa kuti ningadazitonga tani nkhani zimwezi. Ndipopo ndidamubvundza peni iye akhafuna kuyenda kuJerusalema kuti akatongedwe kumweko mathangwe yamweya. ²¹ Tsono Paulo atakumbira kuti alindiridwe mpaka kudzatongedwa na Sezari, ndidalewa kuti alindiridwe mpaka ine ndidzam'tumize kwa Sezari”.

²² Pamwepo Agiripa adauza Fexto kuti: “In-embo ndikhafuna kumubva mwamunayo”.

Iye adatawira kuti: “Mangwana mun'dzamubva”.

Paulo patsogolo pa Agiripa

²³ Mangwana yace, Agiripa na Berenise adabwera na ukulu bwa umambo bwace, ndipo adapita mucipinda cikulu ca kutsonkhanira pabodzi na akulu wa acikunda na amuna wambiri wa mum'zindamo. Mwakucemerredwa na Fexto, Paulo adabweresedwa. ²⁴ Pamwepo Fexto adati: “Mambo Agiripa na imwe mwentse muli pano, onani mwamunayu! M'thithi wentsene wa aJuda udandikumbira pacipande ca iye ngakhale kuJerusalema napo kuno kuSezareya, acimbakuwa kuti iye an'themera lini kukhala pomwe na moyo. ²⁵ Tsono ine ndidawona kuti iye

palibe comwe adacita cakum'pasira nyathwa ya kuphedwa. Pakuti iye adakumbira kuti mulandu wace ukatongedwe na mambo m'kulu wa kuRoma, ndidakumbuka kum'tumiza kumweko. ²⁶ Tsono ine ndiribe cinthu cakutsimikizika cipande cace cakuti ndinembe kwa mambo m'kulu. Ndipopo ine ndam'bweresa patsogolo panu, maka-maka patsogolo pa imwe mambo Agiripa, kuti tikafufudza ine ndiwone cakuti ndinembe. ²⁷ Thangwe bzin'diwonesa ninga wakusaya ndzeru kuti nditumize nyam'kawoko mwakusaya kutsimikiza mirandu yace”.

26

Paulo adabzikhocherera patsogolo pa mambo Agiripa

¹ Ndipo Agiripa adauza Paulo kuti: “Iwepo un'bvumizidwa kuti ulewe-lewe mwakubzikhocherera”. Patsogolo pace Paulo adacita cizindikiro na manja, aciyamba kubzikhocherera adati: ² “Mambo Agiripa, ndina ufulu lero kuwonekera patsogolo panu, kuti ndibzikhocherere pa bzentse bzmwe adalewa aJuda. ³ Maka-maka thangwe mun'dziwa bwino-bwino khalidwe na nkhani zentse ziri pakati pawo. Na tenepo ndiri kukukumbirani kuti mundibvesese mwakugwesa mpfuwa.

⁴ “AJuda wentse an'dziwa kuti nimbakhala tani kuyambira ubwana bwangu, ngakhale mudziko lomwe ndidabadwa napo kuJerusalema. ⁵ Iwo ambandidziwa kuyambira kale ndipo acifuna angacite umboni, kuti ndidakhala ninga m'farisi malingana na gulu la kuteweza kwene-kwene

mwambo wa kapembedwe kathu. ⁶ Tsapano ndirikutongedwa thangwe la cidikhiro cangu pa bzomwe Mulungu adapicira kuna makolo yathu. ⁷ Cimweci ni cipiciro comwe madzindza yathu khumi na mawiri yalikudikhira kuti cicitidwe, ticimbapemba Mulungu na m'tima wentse usiku na masikati. Imwe Mambo, ni thangwe la cidikhiro cimweco lomwe ndirikipasidwa mulandu na aJuda. ⁸ Thangwe ranyi imwepo mulikuwona ninga bzingakwanisike lini kuti Mulungu angalamuse wakufa?

⁹ “Inembo ndikhakumbuka kuti ningacite bzentse mwakupitana na dzina la Jezu wa kuNazareta. ¹⁰ Ndibzo cadidi bzomwe ndidacita kuJerusalema. Mwakubvumizidwa na atsogoleri wa anyantsembe, ndidaikha akrixtau azinji m'kawoko, ndipo pomwe iwo akhapasidwa nyathwa yakuphedwa, ine ndikhatawirambo. ¹¹ Kazinji ndikhambayenda m'nyumba za mapembo zentse kuti ndikawapase nyathwa, ndipo ndikhambayezere kuwaumiriza kuti anyoze Jezu. Pa kudzazidwa na ukali kwene-kwene kuna iwo, ndidadzafikira kuyenda kum'zinda wa dziko linango kuwatewera.

Paulo an'fokotoza bza kutendeuka kwace

¹² “Paulendo winango ninga yamweyale, ine ndikhayenda kuDamaxko mwakubvumizidwa na kupasidwa mphambvu na atsogoleri wa anyantsembe. ¹³ Imwe mambo, pakati-na-kati ya masikati, pomwe ndikhali panjira, ndidawona ceza kudzulu cakutoya kwene-kwene kuposa dzuwa, cikhangwerewera m'mbali mwangu

na mwa omwe akhayenda na ine. ¹⁴ Ndipo tentse tidagwa pantsi. Pamwepo ndidabva fala lomwe likhandiuzza mucirewedwe ca aJuda kuti: ‘Sauli, Sauli, thangwe ranyi iwepo ulikundifambira m'mbuyo? Kungingimira kumweku un'bzikweteka nako!’

¹⁵ “Pamwepo ndidabvundza kuti: Ndimwe yani, Mbuya?”

“Mbuya adatawira kuti: ‘Ine ndine Jesu, omwe iwepo ulikufambira m'mbuyo. ¹⁶ Tsapano, lamuka, imirira. Ine ndawonekera kuti ndikucite wabasa na mboni wa bzomwe iwe wawona bza Ine na bzomwe nin'dzakulatiza. ¹⁷ Ine nin'dzakupulumusa kuna mbumba yako na kuna omwe ni aJuda lini, kuna omwe Ine ndirikukutuma, ¹⁸ kuti ukawafungule maso acitendeuka kucoka kum'dima kuyenda kuceza, na m'manja mwa Sathani kuyenda kuna Mulungu, kuti akatambire kulekereredwa kwa kuphonyera Mulungu na utaka pakati pa wakupambulidwa kucokera kucikhulupiriro mwa Ine’.

¹⁹ “Na tenepo, mambo Agiripa, ndidabvera cadidi maso-mphenya ya kudzulu. ²⁰ Cakuyamba ndidapalidza kuna omwe akhali muDamaxko, patsogolo pace kuna omwe akhali muJerusalema ndipo muJudeya mwentse, napombo kuna omwe ni aJuda lini, ndicimbawauza kuti abweke acitendeuka kuna Mulungu, acite mabasa yanilatiza kubweka kwawo. ²¹ Ndipopo aJuda adandiphata paNyumba ya Mulungu ndipo akhafuna kundipha. ²² Tsono mwakuthandizidwa na Mulungu mpaka ntsiku ya lero, ndipopo ndiri pano ndicimbapereka

umboni ngakhale kuna wanthu wakusaya mbiri na kuna wanthu wa mbiri. Ndirikulewa lini cinthu ciri kunja kwa bzomwe adalewa apolofita na Mozeji kuti bzin'dzacitika: ²³ Kuti Krixtu an'dzaboneresedwa acidzakhala wakuyamba kumuka pakati pa wakufa, an'dzapalidza bza ceza kuna mbumba yace na kuna omwe ni aJuda lini”.

²⁴ Panthawe imweyo Fexto adagwatiza kubzikhocherera kwa Paulo, ndipo mwa kukuwa adati: “Imwe muna m'sala, Paulo! Kupfundza kwene-kwene kuli kukupengesani!”

²⁵ Tsono Paulo adatawira kuti: “Ndirikupenga lini, wakulemekezeka Fexto! Bzomwe ndirikulewa ni bzacadidi ndipo ni bza ndzeru zabwino. ²⁶ Imwe mambo mun'dziwa bwino-bwino bzinthu bzimwebzi, ndipo ningalewe padeca. Nin'dziwa cadidi kuti palibe comwe mun'saya kudziwa, thangwe palibe cidacitika pa mbuto yakubisala. ²⁷ Kodi mambo Agiripa, mumbakhulupirira apolofita? Ine nin'dziwa kuti inde”.

²⁸ Pamwepo, Agiripa adauza Paulo kuti: “Kodi imwepo munkumbuka kuti nthawe ing'onong'onoyi mungandizindikirise kuti ndikhale krixtau?”

²⁹ Paulo adatawira kuti: “Nthawe ing'ono ayai ikulu, nin'kumbira Mulungu kuti mukhale ninga ine, sikuti imwe mwekha napombo wentse omwe alikundibva lero, kupambula unyolobu”.

³⁰ Ndipo mambo adaimirira, na m'kulu wa cigawo na Berenise, napombo omwe akhadakhala na iwo. ³¹ Pomwe akhacoka mucipinda cikulu akhambauzana aciti:

“Munthuyu alibe kucita cakuipa cin'themera kuphedwa ayai kuikhidwa m'kawoko”. ³² Agiripa adauza Fexto kuti: “Munthuyu angadasaya kukumbira kuna Sezari, angadatsudzulidwa”.

27

Kutumizidwa kwa Paulo kuRoma

¹ Ndipo pomwe bzipatsimikizidwa kuti bzin'funika kuyenda na bote kudziko la Italia, Paulo na wam'kawoko anango adaperekedwa kuna kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma wakucemerredwa Juliyo, omwe akhali wa gulu likulu la acikunda wa mambo m'kulu Aguxtu.

² Tidapakira mubote la kuAdramitio, likhacoka kuti liyende likatsame magombe yanango ya kucigawo ca Aziya, ndipo tidacoka munyandza, Aristarko akhali nafe, m'bodzi wa kuTesalonika cigawo ca Masedoniya.

³ Mangwana yace, tidafika ku gombe la kutsamira mabote la Sidoni. Ndipo Juliyo, mwakuwonesa ubwino kuna Paulo, adam'bvumiza kuti awonane na axamwali wace, kuti iwo am'thandize. ⁴ Pomwe tidaguduka kumweko, tidapita na ku ntsuwa ya Xipre kuti itikhocherere condzi, thangwe cikhamenya mbali ya kutsogolo kwathu.

⁵ Ndipo tatayambuka nyanza mbali ya kuSilisia na kuPamfiriya, tidakafika kuMira, cigawo ca Lisiya. ⁶ Kumweko, kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma adawona bote la kuAlixandiriya lomwe likhaguduka kuyenda kuItaliya ndipo adatikwiza m'mwemo.

⁷ Tidafamba pang'ono-pang'ono m'kati mwa ntsiku zizinji ndipo tikhana mphicha kuti tifike

kuKinido. Bzikhakwanisika lini kuti tipitirize kuyenda na mbali imweire, thangwe condzi cikhamenya kutsogolo kwathu. Tidapita na ku ntsuwa ya Kereta kuti itikhocherere condzi, mwa kunyang'anisana na Salimona. ⁸ Tidafamba mwakuneseka m'mpheapete mwa ntsuwa ndipo tidakafika pa mbuto ikhacemerredwa Magombe Yabwino yakutsamira mabote, pafupi na mzinda wa Laseya.

⁹ Ndipo yatapita nthawe ikulu, ulendo bwa m'madzi budadzakhala bwakugosva, nakuti nthawe ya kubzimana kudya ikhadapita kale* ikhadapita kale. Ndipopo Paulo adawauza kuti: ¹⁰ “Azimbuya, ndirikuwona kuti ulendo bwathu bun'khala bwa mphicha na kudzongeka kwa bote, na mitolo ndipombo kuluza moyo wathu”. ¹¹ Tsono kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma akhabvera kuna wakufambisa na mwenekaciro wa botero, kuposa kubvera Paulo. ¹² Thangwe lakuti gombero likhalibe kuthemera kupita miyezi ya condzi, azinji adalewa kuti bzikhafunika kupitiriza ulendo bwathu, na cidikhiriro cakuti tifike kuFenise kuti miyezi ya condzi ikatipitire kumweko. Limweri likhali gombe libodzi la kutsamira mabote la kuKereta, lomwe likhadanyang'ana kumadokero licifunguka mbali ya madzere na ya madidi.

Mabimbi yakugosva

¹³ Pomwe condzi cakunyantsi cidayamba kumenya pang'ono, iwo adakumbuka kuti

* **27:9** Ntsiku imweyi ni ntsiku ya kukumbira kulekereredwa bzakuphonyera Mulungu.

akhadabzikwanisa bzmwe akhafuna. Na tenepo adadzusa ndangula aciyenda na m'mpheapete mwa Kereta. ¹⁴ Patapita nthawe pang'ono, condzi ca mphambvu kwene-kwene cakucemerredwa Cakucitunthu, cidayambira mbali ya pantsuwa. ¹⁵ Ndipo bote lidagwinyidwa na condzi, liribe kukwanisa kudimbirira na condzi, ndipo tidasiya kucapa ticitengedwa na condzico. ¹⁶ Pomwe tikhafamba mwakukhocereredwa na ntsuwa ing'ono yakucemerredwa Kauda, padawoneka mphicha kuti tikwanise kukwiza kabote mubote likulu. ¹⁷ Ndipo katakwizidwa, padacitika ciricentse kuti amange bote na bzingwe kugopa kuti lingacherere mum'cenga wa Sirte, adaterenza nguwo za bote ndipo adalisiya licitondokuyenda tenepoyo. ¹⁸ Mangwana yace, atamenyedwa mwakugosva na condzi, adayamba kutaya mitolo kunja. ¹⁹ Ntsiku yacitatu, adataya bzakuphatisira m'botemo na manja yawo. ²⁰ Ndipo dzuwa na nyenyezi zatasaya kuwoneka mwa ntsiku zizinji, condzi cikhapitiriza kumenya mwa mphambvu, pakumalizira tidakhala wakusaya cidikhiro ca cipulumuso ciricentse.

²¹ Pakuwona kuti wanthuwo akhadamala ntsiku zizinji nee kudya, Paulo adaimirira patsogolo pawo aciti: “Azimbuya, mungadabvera ciyeruzo cangu cakuti tireke kuguduka kuKereta bzikhali bwino, thangwe kudzongeka na kuluzaku kungadawoneka lini. ²² Ndipo tsapano nin'kuuzani kuti khalani wakulimbika, thangwe palibe m'bodzi wa imwe anifa, bote lokha ndiro lin'pfudzika. ²³ Thangwe usikubu, anju wa Mulungu omwe ine ndine wace ndipo omwe

nin'mbatumikira andiwonekera, acindiuza kuti:
²⁴ 'Paulo, leka kugopa. Bzin'funika kuti iwepo ukawonekere patsogolo pa Sezari†. Mulungu mwa nkhombo zace adakupasa moyo wa wentse omwe ali kufamba pabodzi na iwe m'madzi'. ²⁵ Na tenepo azimbuyamwe limbani m'tima! Thangwe ine nin'khulupirira Mulungu kuti bzin'citika ninga momwe adandiuzira. ²⁶ Tin'gwinyidwa ticikatsama pantsuwa inango”.

Kulobzika kwa bote

²⁷ Ndipo usiku khumi na bwacinai tikhambatengedwa ticimbayenda mbali na mbali munyandza ya Adriyatiko, tsono pakati pa usiku anyakucapa adabva kuti tikhali pafupi na kunja. ²⁸ Pomwe adathusa cakupimira, adawona kuti pakhana metru makumi matatu na zinomwe (37) zakufika pantsi‡. Patapita nthawe pan'gono adathusa pomwe cakupimira ndipo adawona zikhadasala metru makumi mawiri na zinomwe (27)§. ²⁹ Ndipo mwa mantha kuti tingasunthisidwe kuminyala, adathusa ndangula zinai m'mambuyo mwa bote ndipo akhapemba kuti kucene. ³⁰ Wakucapa pomwe akhayezero kuti athawe m'bote, adabulusa kabote ka kupulumusira m'nyandza, ninga akhafuna kuthusa ndangula za kutsogolo kwa bote likulu. ³¹ Pamwepo Paulo adauza capitau wa gulu la acikunda wa ciRoma na acikunda

† 27:24 Sezari: Ni kulewa kuti mambo mkulu waciRoma.

‡ 27:28 Metru 37: MuBibliya la Almeida mudanemba kuti: “Vinte braças”.

§ 27:28 Metru 27: MuBibliya la Almeida mudanemba kuti: “Quinze braças”.

kuti: “Amuna amwewa akaleka kukhala m'bote, imwepo mun'dzapulumuka lini”.³² Na tenepo acikunda adagwata bzingwe bzymwe bzikhadamanga kabote kakupulumusira ndipo adakasiya kacyenda na madzi.³³ Pomwe kukhacena Paulo akhauza wentse kuti adye, acimbawauza kuti: “Lero zakwana ntsiku khumi na zinai zomwe mulikudikhira mucileka kudya na mantha.³⁴ Tsapano ine ndirikukukumbirani kuti mudye cinthu, thangwe tenepoyo mun'khala na moyo. Palibe na m'bodziyo an'dzataya tsiši lace na libodziro”.³⁵ Atamala kulewa bzimwebzi adatenga pau acitenda Mulungu patsogolo pa wentse ndipo adaigwata aciyamba kudya.³⁶ Wentse adalimba mitima ndipombo adayamba kudya.³⁷ M'botemo tentse tikhalipo wanthu madzana mawiri na makumi manomwe na atanthatu (276).³⁸ Atamala kudya mpaka kukhuta, adalulisa bote mwakuthusa tirigu m'nyandza.

³⁹ Pomwe kudacena alibe kuzindikira dziko, tsono adawona m'pamba omwe ukhana gombe, acibverana kuti bzingadakwanisika angadatsamisa bote pamwepo.⁴⁰ Na tenepo adagwata ndangula acizisiya m'nyandza, acilekera pomwe bzingwe bza ng'ombo, ndipo adakwiza nguwo yakutsogolo kuti condzi ciguinye bote, adayenda pa gombe.⁴¹ Tsono pomwe adafika pambuto pomwe pakhagumanira madzi adatsamisa botelo pamwepo. Ndipo lidacherera kutsogolo liciima lidataza kutekenyeke, tsono m'mbuyo mwalene lidadzongeka na mphambvu ya

mabimbi. ⁴² Ndipo acikunda adakumbuka kupha anyam'kawoko, kuti paleke kuwoneka m'bodzi wa iwo omwe angayanche acithawa. ⁴³ Tsono kapitau wa gulu la acikunda wa ciRoma, pakufuna kupulumusa Paulo, adawaletsa kucita bzimwebzo. Ndipo adalewa kuti omwe an'dziwa kuyancha akhale wakuyamba kumoga acikafika kunja. ⁴⁴ Ndipo anangowo adawauza kuti aphantirire matabwa, anango bzakubaduka bza bote. Ni tenepoyo momwe wentse adapulumukira mpaka kunja.

28

Paulo pantsuwa ya Malita

¹ Pomwe tidafika kunja, ndipo tidadziwa kuti ntsuwayo ikhacemerredwa Malita. ² Wakukhala pantsuwapo adaticitira bzabwino kwene-kwene. Nakuti adatigasira moto acititambira tentse, thangwe kukhabvumba ndipo kukhajejera. ³ Paulo adawola bzinkhuni. Pomwe akhabziikha pamoto, nyoka ya ululu yomwe ikhathawa kutentha, idamuluma iciphatirira kuboko lace. ⁴ Wakukhala pamwepo pomwe adawona nyoka idaphatirira pa boko lace, wina na mwanzace adalewa aciti: “Cadidi-letu munthuyu ni kambowa, thangwe wapulumuka munyanza tsono mulungu wakucemerredwa Cirungamo anim'bvumiza lini kuti akhale na moyo”. ⁵ Tsono Paulo adaikunkhumulira pamoto nyokayo, alibe kucitidwa cakuipa ciri-centse. ⁶ Ndipo iwo akhadikhira kuti aniyamba kugwera ayai an'fa mwacisututu. Tsono iwo atadikhirira nthawe ikulu, nakuwona kuti palibe cakuipa comwe

cikham'citikira, adacinja ndzeru aciyamba kulewa kuti iye ni m'bodzi wa milungu.

⁷ Ndipo pafupi na pamwepo pakhana mbuto yomwe ikhali ya m'kulu wa pantsuwapo wakucemerredwa Pubiliyo. Iye adatitambira acitikhongobza bwino kunyumba kwace ntsiku zitanu. ⁸ Ndipo baba wace akhadagona na akhaduwala, akhana maferu na nyathuzu. Paulo adapita m'cipinda acipemba ndipo adamusandzika manja acim'polesa. ⁹ Ndipo bzatacitika bzimwebzi, atenda anango wa pantsuwa akhambabwera acimbapolesedwa. ¹⁰ Pamwepo iwo adatilemekeza kwene-kwene, ndipo pomwe tikhaguduka adatipasa bzentse bzomwe bzikhafunika paulendo.

Kupitiriza kwa ulendo bwa Paulo

¹¹ Ndipo patapita minyezi mitatu, tidaguduka na bote la kuAlixandiriya lomwe likhadapita miyezi yacondzi pantsuwapo, ndipo botero likhacemerredwa Mirungu ya mamphase*. ¹² Tatafika ku gombe la kutsamira mabote la Sirakuza, tidakhala kumweko ntsiku zitanu. ¹³ Pamwepo tidadzaguduka ticikafika kum'zinda wa Rejiyo. Mangwana yace, condzi ca kunyantsi cidayamba kumenya ndipo mkati mwa ntsiku ziwiri tidafika kuPuteyoli. ¹⁴ Ndipo kumweko tidakagumana na abale anango acitikumbira kuti tikhale nawo m'dzinga ubodzi. Na tenepo tidakafika kum'zinda wa Roma. ¹⁵ Abale wa kumweko atabva kuti tafika, adabwera

* **28:11** Mirungu ya mamphase: MuBibliya la Almeida mudanemba kuti: "Dióscuros".

kudzagumana nafe kuThambwe la Apiyo na kuNyumba za Alendo Zitatu. Paulo pomwe adawawona, adatenda Mulungu ndipo adabva kulimbikisidwa.

Paulo kum'zinda wa Roma

¹⁶ Ndipo pomwe tidafika kuRoma, Paulo adabvumizidwa kuti akhale payekha acilindiridwa na m'cikunda m'bodzi.

¹⁷ Zatapita ntsiku zitatu, iye adacemera atsogoleri wa aJuda. Pomwe iwo adatsonkhana, Paulo adawauza kuti: “Abale wangu, napo ndiribe kuphonyera mbumba yathu ngakhale miyambo ya makolo yathu, ndidamangidwa basi kuJerusalema ndiciperekedwa kwa aRoma. ¹⁸ Iwo pomwe adamala kundibvundza akhafuna kunditsudzula, thangwe ine ndikhalibe mulandu wakuiipa wakuthemera kuphedwa nawo. ¹⁹ Tsono pomwe aJuda adalamba kuti nditsudzulidwe, ndidaumirizidwa kukumbira kuti mulandu wanguyu ufike kuna Sezari, n'kulewa lini kuti ndikhana mulandu wakupasa mbumba yangu. ²⁰ Ndipopo ndakucemerani kuti ndikuwonezi ndipo ndiceze namwe. Ndamangidwa na unyolobu thangwe ra cidikhiro ca Ijirayeri”.

²¹ Pamwepo iwo adatawira kuti: “Tiribe kutambira tsamba na libodziro kuJudeya la cipande ca imwe, ndipo palibe mwandzathu na m'bodziyo wa kumweko adabwera kudzatiuza ayai kulewa bza cakuipa cipande ca imwe. ²² Tsono, tin'funa kubva kuna imwe kuti mulikukumbuka ciyani, thangwe tin'dziwa kuti mbali zentse kuna wanthu omwe alikulewa kuipa bza gulu limweri”.

Kupalidza kwa Paulo kuRoma

²³ Na tenepo adapangana ntsiku yakuti adzagumane na Paulo. Ntsiku imweyo kudabwera mbogo ikulu panyumba pomwe iye akhali. Kuyambira macibese mpaka maulo, iye akhambawafotokozerana ndipo akhambawapasa umboni bwa Umambo bwa Mulungu, acimbayezera kuwazindikirisa bza Jesu kudzera mwa M'temo wa Mozeji na m'malivu ya Apolofita. ²⁴ Anango adazindikira na bzo mwe iye akhalewa, tsono anango alibe kuzindikira. ²⁵ Ndipo padawoneka kusaya kubverana pakati pawo, adagonekana Paulo atalewa mafala yakuti: “Mzimu Wakucena udalewa bwino kuna makolo yanu, kudzera mwa m'polofita Izaiya:

²⁶ “Ndoko kuna mbumba iyi ndipo ulewe kuti:

Kubva mun'dzabva,
tsono mun'dzabvesesa lini cipo,
kuwona mun'dzawona,
tsono mun'dzadziwa lini cipo.

²⁷ Pakuti m'tima wa mbumba imweyi
wakhala wakuumisidwa.

Mwakusaya kufuna
adabva na makutu yawo,
ndipo adafunga maso.

Bzingadaleka kucitika terepoyo
kuti aleke kuwona pomwe na maso,
ngakhale kubva na makutu,
kuti aleke kubvesesa na m'tima
acitendeuka, ndipo Ine ningadawaciza'.†

† 28:27 Iza 6:9-10

28 “Na tenepo, dziwani kuti cipulumuso cimweci ca Mulungu cidatumizidwa kuna omwe ni aJuda lini. Ndipo iwo an'dzabva!” 29 Paulo atamala kulewa mafala yamweya, aJuda wale adaguduka acimbatsutsana kwene-kwene.‡

Magole mawiri ya kumangidwa kwa Paulo

30 Ndipo Paulo adakhala panyumba yomwe akhadakumbizidwa mwa malipiro magole mawiri, kumweko akhatambira wentse omwe akhabwera kudzamuwona. 31 Akhambapalidza bza Umambo bwa Mulungu, ndipo akhambapfundzisa bza Mbuya Jezu Krixtu mwakulimba m'tima mwakusaya kupingizika na cinthu ciri-centse.

‡ 28:29 Mubzakunemba bzinji bza kale dutswa limweri mulibe.

Nyungwe
Portions of the Holy Bible in the Nyungwe Language of
Mozambique

copyright © 1897, 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyungwe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

O utilizador pode copiar e distribuir a obra.

You may copy and distribute the work.

All rights reserved.

2023-09-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 13 Dec 2023

1bad52f1-9cdd-5cdf-8d76-bb7e5972811f